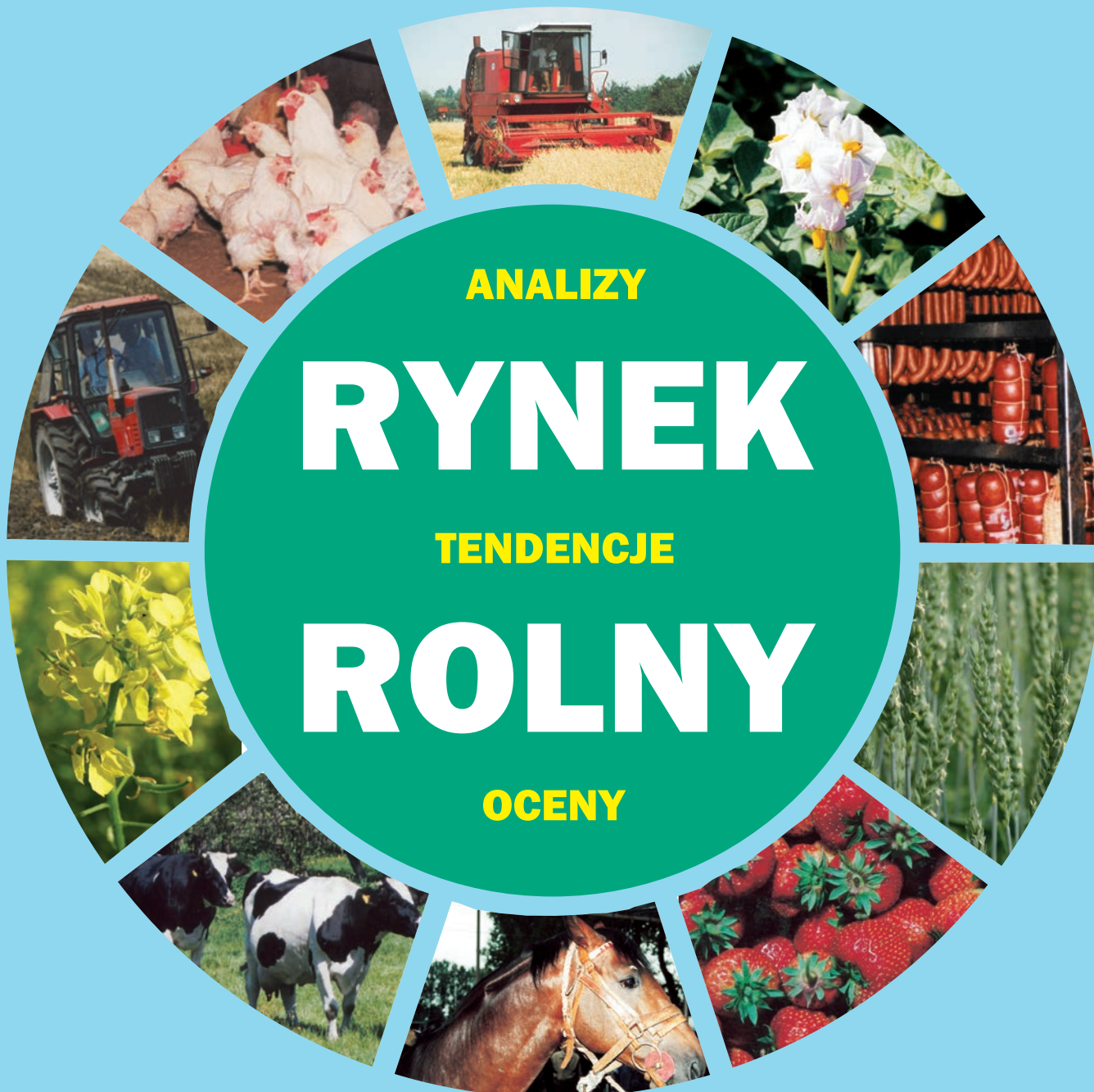

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 6 (340)

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

CZERWIEC 2019

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

CZERWIEC 2019

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Arkadiusz Zalewski	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalena Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Danuta Zawadzka	52
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	56
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	62
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	66
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	72
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Arkadiusz Zalewski	79

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Krzysztof Hryszko (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Bożena Nosecka
Projekt okładki i skład komputerowy: Leszek Ślipski
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Institut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

W maju 2019 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej nieznacznie pogorszyły się w porównaniu z poprzednim miesiącem. Były jednak nadal lepsze niż rok wcześniej o tej porze. W maju br. syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) zmniejszył się o 0,2 pkt. proc. do 100,3 punktu. Spadek wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu o 1,1 pkt. proc. do 99,9 punktu został częściowo złagodzony wzrostem wyrównanego wskaźnika nożyc cen o 0,8 pkt. proc. do 100,7 punktu. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu pogorszył się głównie z powodu zmniejszenia dynamiki produkcji przemysłu spożywczego, a także przeniesienia skutków osłabienia obrotów handlowych towarami rolno-spożywczymi z zagranicą pod koniec ubiegłego roku. Pewien negatywny wpływ wywarło ponadto zmniejszenie wyrównanego indeksu zmian wynagrodzeń i cen żywności. Należy przy tym podkreślić, że tempo wzrostu cen detalicznych żywności w pierwszych czterech miesiącach br. było zdecydowanie większe niż rok wcześniej. W kwietniu br. żywność i napoje bezalkoholowe były o 3,4% droższe w porównaniu z grudniem 2018 r., podczas gdy rok wcześniej wskaźnik ten wynosił 1,1%. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie w maju 2019 r. był jednocześnie o 1,0 pkt. proc. wyższy niż rok wcześniej.

Wyrównany wskaźnik nożyc cen w kwietniu br. wyniósł 100,7 punktu i był o 0,8 pkt. proc. wyższy niż miesiąc wcześniej. Był on ponadto o 1,7 pkt. proc. wyższy w porównaniu z kwietniem 2018 r. Wyrównany wskaźnik nożyc cen poprawił się w porównaniu z poprzednim miesiącem pod wpływem zwiększenia wyrównanego wskaźnika cen skupu, przy nieznacznym spadku wyrównanego wskaźnika cen detalicznych środków produkcji dla rolnictwa. Na zwiększenie wyrównanego wskaźnika cen skupu wpływ wywarły przede wszystkim marcowe oraz kwietniowe podwyżki cen wielu podstawowych produktów rolnych. W kwietniu br. w porównaniu z miesiącem poprzednim wzrosły przede wszystkim ceny skupu trzody chlewnej, ale też ziemniaków i żyta. Żywiec wieprzowy w skupie podrożał o 27,8%, ziemniaki o 10,0%, żyto o 4,4%, a jęczmień o 0,8%. Niższe ceny odnotowano w przypadku pszenicy (o 3,5%), mleka krowiego (o 1,4%) oraz bydła (o 0,7%). W porównaniu z miesiącem poprzednim nie zmieniły się natomiast ceny skupu żywca drobiowego oraz kukurydzy. W sumie bieżący wskaźnik zmian cen skupu w marcu br. wyniósł 104,8 punktów i był zdecydowanie najwyższy w bieżącym roku. W rezultacie wyrównany indeks cen skupu zwiększył się w maju 2019 r. o 0,8 pkt. proc. do 101,3 punktu. Dla porównania w maju 2018 r. wyrównany wskaźnik cen skupu wyniósł 99,3 punktu.

Wyraźnym podwyżkom cen skupu podstawowych produktów rolnych w kwietniu br. towarzyszył wzrost cen detalicznych środków produkcji dla rolnictwa. Środki

produkcji systematycznie drożeją od sierpnia 2017 r., a przeciętny wzrost ich cen w marcu br. w stosunku do poprzedniego miesiąca wyniósł (podobnie jak w lutym oraz w marcu br.) prawie 0,7%. Należy podkreślić, że we wcześniejszych miesiącach (w grudniu 2018 r. oraz w styczniu br.) tempo wzrostu cen było zdecydowanie niższe. O wzroście cen środków produkcji dla rolnictwa w kwietniu br. zdecydowały przede wszystkim wyraźne podwyżki cen bezpośrednich nośników energii oraz nawozów mineralnych. W mniejszym stopniu podrożały również materiały budowlane i środki ochrony roślin, z kolei dynamika cen maszyn rolniczych była stosunkowo niewielka. Podwyżki cen, jakie wystąpiły w kwietniu br., nie wpłynęły jednak na zwiększenie wyrównanego wskaźnika cen środków produkcji, który w maju br. wyniósł 100,5 punktów. Dla porównania rok wcześniej, tj. w maju 2018 r. wskaźnik ten wyniósł 100,3 punktu.

Zmiany cen, jakie dokonały się w okresie styczeń-kwiecień 2019 r. w porównaniu z grudniem 2018 r. były korzystne dla producentów rolnych, pomimo wzrostu cen detalicznych środków do produkcji o 2,2%. Ceny koszyka skupu wzrosły bowiem w tym okresie o 7,4%. W rezultacie skumulowany wskaźnik nożyc cen w kwietniu 2019 r. wyniósł 105,1 punktów. Dla porównania w kwietniu 2018 r. wskaźnik ten wyniósł 94,2 punktu.

W najbliższym okresie można się spodziewać niewielkiej poprawy rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej. W związku z m.in. gorszymi ubiegłorocznymi zbiorami ceny skupu niektórych podstawowych produktów roślinnych mogą jeszcze wzrosnąć. Ponadto możliwy jest dalszy sezonowy wzrost cen skupu żywca wieprzowego. Koniunkturę w rolnictwie mogą jednak osłabiać niewykluczone dalsze podwyżki cen detalicznych środków produkcji dla rolnictwa, w tym m.in. nawozów mineralnych i środków ochrony roślin.

**Arkadiusz
Zalewski**

Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

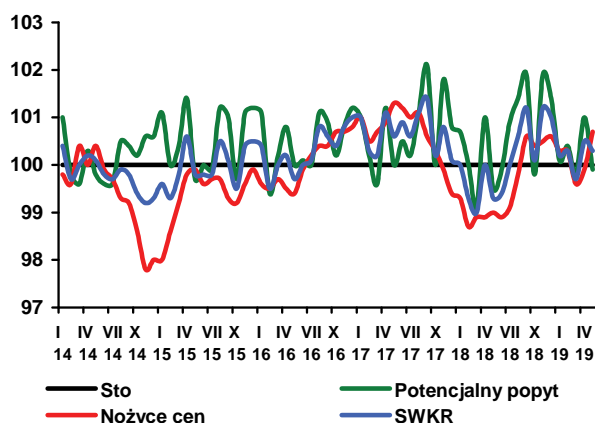
Wyszczególnienie	V 19	IV 19	III 19	II 19	I 19	XII 18	V 18
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,3	100,5	99,7	100,3	100,2	101,0	99,3
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	99,9	101,0	99,8	100,4	100,1	101,4	99,5
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,7	99,9	99,6	100,3	100,3	100,6	99,0
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	101,3	100,5	100,2	100,8	100,9	101,2	99,3
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,5	100,6	100,6	100,5	100,5	100,5	100,3
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	99,6	99,6	99,5	99,7	100,0	100,2	99,8
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	100,3	100,8	100,0	100,1	101,4	101,0	100,6
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,3	101,9	98,9	100,5	99,4	101,2	99,1

^a średnie ruchome 6-miesięczne

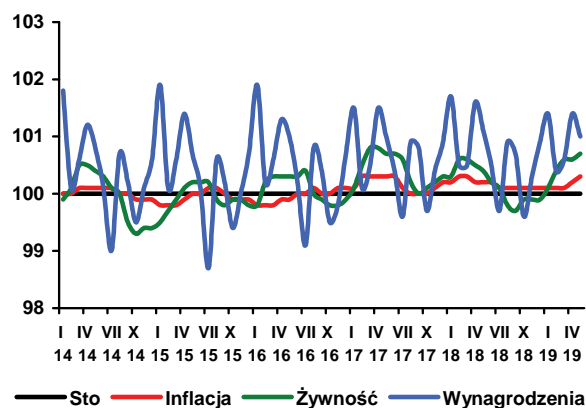
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest, jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym, pszenica, żyto, jęczmień, kukurydza, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy i drób oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

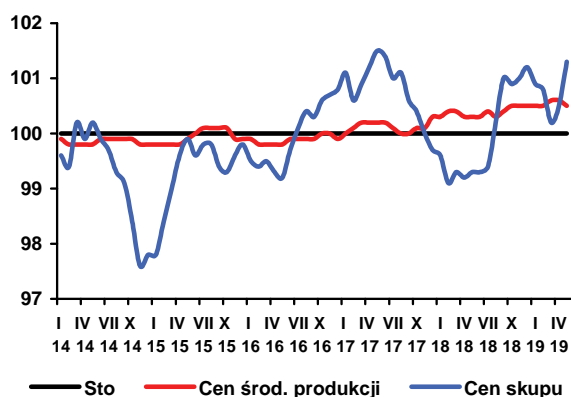
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

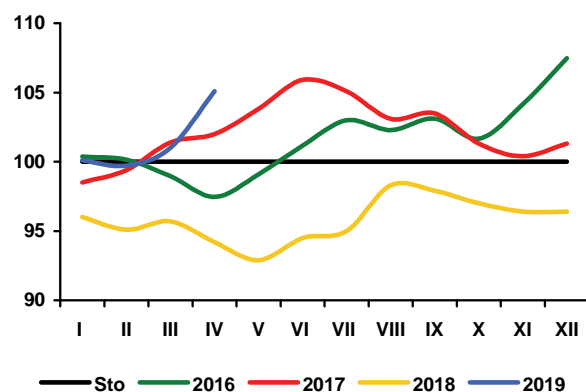
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

Zbiory zbóż w 2019 r. są przewidywane na 2,177 mld t¹, czyli o 1,8% więcej niż w 2018 r., ale z tytułu mniejszych zapasów początkowych, podaź całkowita zwiększy się tylko o 0,4% do 2,794 mld t. Zużycie przewidywane jest na rekordowym poziomie 2,192 mld t, co będzie skutkowało dalszym spadkiem poziomu zapasów o ponad 2% do 607 mln t. Zapasy głównych eksporterów jednak się zwiększą o 2,5% do 167 mln t.

W maju 2019 r. na światowych rynkach obserwowano ponowny wzrost cen. Przyczyniły się do tego informacje o nadmiernych opadach w głównych rejonach produkcji zbóż w USA i niedobór opadów w Europie. Aczkolwiek w końcu maja tendencja wzrostowa się odwróciła, bowiem poprawiły się warunki pogodowe. Indeks GOI², w porównaniu z poprzednim miesiącem, wzrósł o 6,7 pkt. proc., w tym indeksy pszenicy i kukurydzy o 4,1 i 12,3 pkt. proc., a indeks cen jęczmienia zmalał o 1,2 pkt. proc. W porównaniu z majem 2018 r., indeks cen zbóż był niższy o 10,3 pkt. proc. Indeks cen pszenicy zmalał o 7,5 pkt. proc., a jęczmienia i kukurydzy odpowiednio o 5,1 i 9,4 pkt. proc.

W 2018 r. krajowe zbiory zbóż, w porównaniu z poprzednim rokiem, zmniejszyły się o 16,1% do 26,8 mln t, co wynikało z suszy w okresie wiosenno-letnim i głębokiego spadku plonów. Zbiory ozimin zmalały o 18,4%, a zbóż jarych o 13,1%. W 2019 r. przewiduje się wzrost zbiorów zbóż o ok. 16% do 31,0 mln t. W sezonie 2018/19, po słabych zbiorach zmniejszyły się nadwyżki ziarna na krajowym rynku. Zapasy początkowe oszacowano na ok. 6,5 mln t, tj. o 32,5% więcej niż na początku sezonu 2017/18, co tylko częściowo skompensowało spadek podaży ze zbiorów. Z tego powodu, zasoby krajowe³ w sezonie 2018/19 zmniejszyły się o 9,6% do 33,2 mln t. Podaż całkowita (po uwzględnieniu przewidywanych obrotów handlu zagranicznego) jest szacowana na 34,8 mln t, tj. o 10,4% mniej niż w sezonie 2017/18. Krajowe zużycie w sezonie 2018/19 jest szacowane na 28,1 mln t, tj. o 1,9% więcej niż w poprzednim sezonie. Zmalałe eksport i dlatego rozchody ogółem (zużycie krajowe i eksport) minimalnie wzrosną (o 0,9% do 32,7 mln t). Pomimo tego, na koniec sezonu dojdzie do dużej redukcji stanu zapasów (spadek o 66% do 2,2 mln t). Niski stan zapasów początkowych w sezonie 2019/20 spowoduje, że pomimo wzrostu zbiorów w 2019 r., podaź krajowa i podaź ogółem pozostaną na poziomie z poprzedniego roku. Przewiduje się wzrost krajowego zużycia o 1,8%, a wolumen eksportu zmaleje o blisko 20%. W wyniku tego, nieznacznie zmaleją rozchody ogółem, co pozwoli tylko na wzrost zapasów końcowych o ok. 12% do 2,4 mln t.

W kwietniu 2019 r., w stosunku do poprzedniego miesiąca, w skupie podrożały żyto (o 4,4%) i jęczmień (o 0,8%), ceny kukurydzy pozostały bez zmian, a pszenica potaniała o 3,5%. Na targowiskach dominowały tendencje wzrostowe, ale ich nasilenie mała. Najbardziej podrożało żyto (o 1,8%). Ceny pszenicy i jęczmienia wzrosły tylko nieznacznie (o 0,2-0,3%), a owies staniał o 0,4%. W stosunku do notowań sprzed roku, w skupie zboża były droższe od 16 do 27%, a na targowiskach od 14 do 18%.

W kwietniu 2019 r. nastąpiło ograniczenie dostaw rynkowych zbóż. Do skupu trafiło 315 tys. t zbóż, tj. o 21,3% mniej niż w poprzednim miesiącu i jednocześnie o 26,9% mniej niż w kwietniu 2018 r. W okresie pierwszych 9 miesięcy sezonu 2018/19 (lipiec 2018 r. – kwiecień 2019 r.) wg danych meldunkowych GUS skupiono 5,8 mln t zbóż podstawowych, tj. o 24,9% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu, włączając 4,2 mln t pszenicy (5,7 mln t w analogicznym okresie poprzedniego sezonu), 2,2 mln t kukurydzy (1,8 mln t) i 0,5 mln t żyta (0,6 mln t).

W marcu 2019 r. z Polski wyeksportowano 324 tys. t ziarna zbóż, wobec 312 tys. t w poprzednim miesiącu, w tym 203 tys. t pszenicy (180 tys. t w lutym 2019 r.), 20 tys. t żyta (35 tys. t), 82 tys. t kukurydzy (63 tys. t) i mniejsze ilości pozostałych zbóż. Import wyniósł 102 tys. t, tj. tyle samo, co w poprzednim miesiącu. Wzrósł przywóz jedynie jęczmienia, a pozostałych zbóż wyraźnie zmalał. W okresie pierwszych 8 miesięcy sezonu 2018/19 (lipiec 2018 r. – marzec 2019 r.) z kraju wyeksportowano 3,3 mln t zbóż, tj. o 10,1% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, w tym 1,5 mln t pszenicy (1,4 mln t w analogicznym okresie sezonu 2017/18), 0,9 mln t kukurydzy (0,8 mln t) i 0,4 mln t żyta (0,3 mln t).

W marcu 2019 r. zmniejszył się eksport mąk pszenicznych, a pozostałych produktów objętych badaniem wzrósł. Po stronie importu nastąpił wzrost obrotów, w tym szczególnie w przywozie siodu. Zwiększył się wywóz ciast makaronowych i pieczywa, a w imporcie tych produktów zanotowano spadki.

Nadal rosną ceny większości przetworów zbożowych na poziomie producenta oraz w handlu detalicznym. Wyjątkiem była mąka poznańska, której ceny producenta nie zmieniły się, a ceny detaliczne zmalały o 0,7%. Na rynku pasz dla zwierząt gospodarskich, w kwietniu 2019 r. obserwowano powolny wzrost cen (z wyjątkiem mieszanki dla prosiąt, której ceny pozostały na poziomie z poprzedniego miesiąca).

Na początku maja 2019 r. na europejskich rynkach taniały zboża. W stosunku do maja 2018 r. pszenica konsumpcyjna nadal była znacznie droższa, ale jęczmień i kukurydza w tym ujęciu potaniały o kilka procent.

Wiesław Łopaciuk

1. Dane dotyczące rynku światowego pochodzą z Grain Market Report nr 499, IGC, maj 2019 r.

2. Grains and Oilseeds Index - indeksy dziennych notowań cen zbóż i oleistych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składowych są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegóły na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>.

3. Zapasy początkoweplus zbiory.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/t)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2015	I-XII	668,2	514,2	565,8	610,4	755,9	586,7	707,4	599,2	x
2016	I-XII	620,2	517,3	529,4	582,1	751,1	593,3	695,1	609,7	x
2017	I-XII	664,4	546,7	542,3	612,2	788,6	632,3	727,6	646,4	x
2018	IV	662,4	573,8	623,5	673,5	813,6	653,4	771,7	674,6	424,9
	V	672,3	579,2	647,8	661,9	811,1	652,1	756,5	664,6	433,8
	VI	686,0	580,5	670,9	654,7	801,5	636,7	750,2	649,9	436,1
	VII	693,2	560,6	679,7	625,7	809,7	648,9	757,5	710,4	438,6
	VIII	751,8	626,5	707,5	688,6	829,0	660,1	769,2	674,1	434,3
	IX	800,4	692,0	580,5	734,8	868,7	698,2	799,2	693,5	435,5
	X	810,4	701,8	614,5	756,9	873,1	707,9	808,0	704,7	436,2
	XI	822,5	708,7	687,5	776,0	898,1	716,3	831,0	722,9	435,9
	XII	831,1	708,8	710,7	803,4	906,0	716,2	846,7	730,2	434,6
2019	I	832,6	724,4	745,5	817,7	920,2	735,1	861,4	738,2	435,1
	II	838,0	728,6	731,8	831,6	941,9	743,0	885,8	762,7	437,2
	III	828,9	697,5	736,7	773,3	946,8	748,6	900,1	796,4	435,5
	IV	799,7	728,3	736,5	779,8	949,0	762,3	902,4	792,9	434,3
Zmiana w %										
	<u>IV 2019</u> <u>III 2019</u>	-3,5	4,4	0,0	0,8	0,2	1,8	0,3	-0,4	-0,3
	<u>IV 2019</u> <u>IV 2018</u>	20,7	26,9	18,1	15,8	16,6	16,7	16,9	17,5	2,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. t)

Okresy		Pszenica	w tym paszowa	Żyto	Jęczmień	w tym paszowy	Pszennyżyto	Zboża podstawowe	w tym paszowe	Kukurydza
		VII 2015-VI 2016		5977,4	2086,9	647,9	721,6	346,3	987,1	8410,0
VII 2016-VI 2017		6135,6	2076,3	556,2	716,9	382,4	644,1	8123,4	3422,5	2049,5
VII 2017-VI 2018		6510,2	2481,8	657,4	746,7	361,7	755,8	8804,7	3981,9	2014,4
2018	IV	337,7	165,1	22,4	28,2	20,8	39,2	431,2	238,0	93,8
	V	441,0	197,0	38,3	30,3	22,5	56,7	571,8	301,2	107,7
	VI	320,3	145,7	34,2	29,8	20,2	58,5	448,8	243,9	92,3
	VII	693,2	300,5	97,3	202,9	93,4	132,4	1137,1	569,5	70,6
	VIII	735,4	295,6	107,4	116,2	53,5	118,4	1100,4	522,1	53,8
	IX	492,0	160,3	49,5	51,6	23,7	71,9	672,9	285,9	562,7
	X	420,0	147,2	41,9	40,3	18,4	44,3	522,2	230,9	711,6
	XI	334,8	135,0	33,1	35,8	19,8	40,6	448,4	213,9	224,7
	XII	262,9	115,4	26,6	25,2	171,5	44,5	362,8	195,2	87,2
2019	I	285,7	125,2	28,5	27,4	18,2	42,5	387,5	199,5	99,9
	II	386,1	162,6	33,2	28,2	18,7	50,5	501,0	242,7	89,2
	III	327,0	116,4	22,7	20,5	14,0	27,7	400,6	167,0	154,6
	IV	224,4	110,4	30,4	32,1	25,3	26,1	315,1	181,8	106,0
Zmiana w %										
	<u>IV 2019</u> <u>III 2019</u>	-31,4	-5,2	33,8	56,1	80,7	-5,8	-21,3	8,9	-31,4
	<u>IV 2019</u> <u>IV 2018</u>	-33,5	-33,1	35,6	13,7	21,6	-33,4	-26,9	-23,6	13,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. t)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt	
2015 ^b	I-XII	1996,0	1556,7	144,4	994,7	154,8	7555,0	
2016 ^b	I-XII	2060,8	1611,4	149,9	1010,4	152,5	8126,1	
2017 ^a	I-XII	2239,5	1766,8	163,2	1020,0	155,3	9405,1	
2018	IV	145,1	113,3	12,5	81,1	11,8	817,7	
	V	175,5	133,3	13,8	85,4	12,4	854,0	
	VI	191,4	150,1	14,8	85,1	13,5	832,3	
	VII	191,1	146,6	16,2	85,9	10,1	722,4	
	VIII	201,4	158,1	14,5	88,3	10,6	807,1	
	IX	196,8	154,6	14,9	85,2	13,8	764,3	
	X	223,7	172,8	16,5	94,6	15,2	851,4	
	XI	208,5	161,1	15,7	88,4	14,2	810,3	
	XII	195,3	150,6	15,5	85,3	12,5	775,9	
	2019	I	207,3	156,8	13,9	86,8	14,1	832,3
		II	189,8	146,5	12,4	77,6	13,2	738,3
		III	198,3	148,0	16,0	86,8	14,6	851,2
Zmiana w %								
<u>III 2019</u> II 2019		4,5	1,0	29,0	11,9	10,6	15,3	
<u>III 2019</u> III 2018		-5,0	-7,1	-1,1	-4,2	3,0	-1,2	

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. t)

Okresy	Eksport					Import						
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b		
2016	I-XII	4401,7	435,3	99,7	872,0	6397,6	814,1	9,9	165,2	319,5	1523,7	
2017	I-XII	2806,2	375,7	72,3	1177,6	4928,5	890,0	18,3	240,4	397,1	1607,7	
2018	I-XII	1790,3	484,1	152,8	1145,7	4133,5	625,1	53,7	225,0	294,6	1259,3	
2018	IV	100,3	28,5	1,5	66,0	227,8	44,3	4,3	24,4	15,1	93,7	
	V	225,2	34,8	3,1	80,3	378,1	37,7	3,2	21,2	17,4	84,4	
	VI	139,1	38,0	9,6	51,7	278,2	39,3	1,5	23,0	13,6	83,3	
	VII	115,1	29,8	40,9	49,7	287,4	55,1	1,8	16,2	25,9	103,2	
	VIII	216,4	87,9	23,4	57,1	473,0	75,5	6,6	12,9	9,7	107,8	
	IX	198,1	79,7	13,3	87,1	460,7	63,1	15,5	4,9	16,2	102,8	
	X	230,6	43,7	25,4	224,8	566,7	63,1	9,8	11,3	49,7	139,7	
	XI	236,3	36,0	8,9	164,0	488,3	60,0	1,8	14,1	41,6	121,8	
	XII	28,0	28,0	7,9	103,4	212,7	51,5	3,4	5,9	32,7	100,1	
	2019	I	55,2	32,3	1,9	89,4	209,6	50,5	2,1	13,1	59,1	129,9
		II	180,4	34,8	1,9	62,5	311,6	37,6	2,7	10,9	46,3	102,0
		III	203,4	20,3	8,4	81,5	324,2	35,9	0,5	18,0	43,1	101,5
Zmiana w %												
<u>III 2019</u> II 2019		12,7	-41,7	347,0	30,4	4,0	-4,7	-79,9	65,4	-7,0	-0,5	
<u>III 2019</u> III 2018		98,3	-27,8	-6,2	-9,9	22,9	-25,8	-77,1	-48,1	135,8	-7,3	

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. t)

Okresy	Eksport					Import				
	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysyki granulki	ziarno obrobione inaczej	sól	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysyki granulki	ziarno obrobione inaczej	sól
2016 I-XII	129,9	19,4	47,7	27,6	80,2	54,3	18,5	38,0	34,0	219,0
2017 I-XII	122,9	21,1	44,4	33,9	89,5	61,9	18,5	39,5	40,9	132,9
2018 I-XII	80,7	40,3	99,4	74,6	17,0	37,8	54,4	162,1	80,7	40,3
2018 IV	8,2	2,6	8,0	2,9	7,4	5,4	1,6	2,6	4,6	13,3
V	8,3	2,1	6,3	2,7	11,3	5,9	1,1	3,5	5,3	15,8
VI	8,4	2,0	9,1	2,6	7,4	6,4	2,0	3,2	4,7	17,9
VII	11,0	2,4	6,1	2,7	7,6	6,1	1,2	3,2	5,0	16,2
VIII	9,0	3,3	7,6	2,7	9,3	6,5	1,0	3,0	4,1	17,2
IX	9,2	1,9	4,5	2,4	6,9	7,0	1,2	3,4	3,8	14,8
X	10,2	2,2	7,3	3,2	7,0	7,9	1,8	3,5	5,1	12,4
XI	10,1	1,2	5,1	9,9	6,8	7,2	1,6	3,2	5,1	12,2
XII	7,8	1,2	4,3	2,8	5,4	4,8	1,1	2,6	5,0	9,6
2019 I	8,8	2,2	4,1	4,2	7,4	6,1	1,6	3,4	5,5	23,9
II	8,0	1,9	4,9	3,1	7,7	5,5	1,7	3,3	6,1	17,0
III	7,8	2,0	5,8	3,8	6,0	6,0	1,7	3,8	6,9	23,1
Zmiana w %										
III 2019 II 2019	-2,5	3,2	19,0	23,3	-21,7	8,9	2,0	16,3	12,9	36,0
III 2019 III 2018	-16,2	-17,7	-27,5	38,8	-39,5	-20,5	33,2	16,7	52,8	94,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. t)

Okresy	Eksport					Import				
	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2016 I-XII	35,4	119,7	510,9	.	.	74,7	24,7	142,1	.	.
2017 I-XII	40,8	130,6	578,1	.	.	82,0	29,4	165,3	.	.
2018 I-XII	42,7	143,2	592,0	.	.	79,9	32,0	169,5	.	.
2018 VI	3,2	12,4	47,1	.	.	5,7	2,6	13,9	.	.
V	3,0	11,9	45,1	.	.	5,7	2,6	13,6	.	.
VI	3,0	12,1	48,1	.	.	7,4	3,1	13,5	.	.
VII	3,3	11,5	48,5	.	.	6,0	3,0	14,0	.	.
VIII	3,8	12,3	52,2	.	.	6,4	2,9	15,0	.	.
IX	4,0	12,2	50,6	.	.	6,7	2,6	16,2	.	.
X	4,2	14,1	57,9	.	.	6,8	2,6	16,5	.	.
XI	3,9	9,8	53,8	.	.	7,1	2,6	15,1	.	.
XII	3,4	9,7	44,0	.	.	6,7	2,5	10,5	.	.
2019 I	4,3	12,6	52,3	.	.	6,7	3,0	14,3	.	.
II	4,5	17,8	49,6	.	.	7,8	2,6	13,5	.	.
III	4,6	8,8	51,1	.	.	6,5	2,1	13,3	.	.
Zmiana w %										
III 2019 II 2019	2,7	-50,7	2,9	x	x	-16,3	-16,2	-1,0	x	x
III 2019 III 2018	21,3	-34,9	-3,6	x	x	-5,4	-26,2	-12,9	x	x

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2016	I-XII	0,97	2,47	2,26	4,42	3,96	4,42	4,92	5,91
2017	I-XII	1,04	2,49	2,08	4,48	4,01	4,52	5,10	6,08
2018	I-XII	1,11	2,50	1,86	4,60	4,13	4,80	5,25	6,33
2018	IV	1,05	2,46	1,80	4,60	4,07	4,70	5,18	6,25
	V	1,05	2,47	1,79	4,62	4,08	4,68	5,20	6,25
	VI	1,05	2,47	1,79	4,60	4,08	4,70	5,20	6,27
	VII	1,07	2,52	1,81	4,60	4,10	4,74	5,22	6,30
	VIII	1,14	2,53	1,84	4,58	4,10	4,76	5,22	6,32
	IX	1,19	2,52	1,85	4,62	4,15	4,82	5,29	6,37
	X	1,45	2,51	1,88	4,60	4,20	4,94	5,37	6,49
	XI	1,53	2,54	1,89	4,62	4,27	5,06	5,41	6,56
	XII	1,55	2,51	1,88	4,64	4,29	5,12	5,44	6,62
2019	I	1,57	2,62	1,85	4,64	4,33	5,18	5,52	6,65
	II	1,59	2,64	1,87	4,70	4,36	5,24	5,56	6,69
	III	1,58	2,68	1,90	4,72	4,36	5,24	5,57	6,80
	IV	1,58	2,66	1,93	4,76	4,39	5,26	5,58	6,82
Zmiana w %									
<u>IV 2019</u> <u>III 2019</u>		0,0	-0,7	1,6	0,8	0,7	0,4	0,2	0,3
<u>IV 2019</u> <u>IV 2018</u>		50,5	8,1	7,2	3,5	7,9	11,9	7,7	9,1

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/t)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2016	I-XII	1449,1	1791,7	2288,3	1370,7	1811,1	1600,3	2543,7
2017	I-XII	1626,3	1722,2	2317,5	1383,1	1801,2	1608,3	2519,0
2018	I-XII	1730,3	1800,4	2345,1	1422,8	1819,0	1638,6	2547,8
2018	IV	1703,5	1776,9	2334,2	1391,0	1801,6	1620,2	2529,8
	V	1719,4	1785,1	2337,0	1394,1	1804,9	1622,3	2539,3
	VI	1728,4	1801,8	2339,8	1416,4	1811,3	1626,2	2547,0
	VII	1723,1	1808,4	2343,8	1418,1	1820,5	1633,3	2555,4
	VIII	1749,0	1805,3	2338,1	1403,5	1825,9	1633,9	2557,3
	IX	1777,2	1826,3	2358,9	1451,7	1836,0	1658,6	2568,3
	X	1781,0	1824,9	2353,5	1456,8	1841,9	1664,2	2566,4
	XI	1794,2	1840,5	2368,4	1477,1	1851,0	1680,3	2577,4
	XII	1796,0	1843,9	2374,2	1483,4	1853,7	1685,6	2587,0
2019	I	1836,2	1840,6	2371,3	1450,9	1854,6	1693,7	2581,8
	II	1844,1	1853,5	2377,3	1461,2	1863,0	1704,8	2586,1
	III	1853,7	1859,3	2383,6	1456,4	1878,3	1709,6	2587,4
	IV	1863,6	1861,5	2383,5	1466,8	1887,0	1714,1	2591,3
Zmiana w %								
<u>IV 2019</u> <u>III 2019</u>		0,5	0,1	0,0	0,7	0,5	0,3	0,2
<u>IV 2019</u> <u>IV 2018</u>		9,4	4,8	2,1	5,4	4,7	5,8	2,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2017	XII	2,130	2,215	3,840	0,938	1,822	3,285	2,054
2018	I	2,132	2,217	3,858	0,866	1,694	3,064	1,990
	II	2,128	2,219	3,838	0,817	1,762	3,176	2,019
	III	2,131	2,221	3,854	0,790	1,834	3,316	2,006
	IV	2,129	2,214	3,872	0,776	1,783	3,242	1,976
	V	2,138	2,225	3,894	0,000	1,749	3,185	1,983
	VI	2,225	2,260	4,000	0,744	1,822	3,276	2,087
	VII	2,185	2,248	3,938	0,751	1,831	3,300	2,159
	VIII	2,126	2,203	3,874	0,742	1,881	3,427	2,229
	IX	2,079	2,114	3,678	0,747	1,826	3,231	2,206
	X	2,058	2,110	3,625	0,770	1,714	3,020	2,123
	XI	2,062	2,061	3,598	0,781	1,637	2,857	2,042
	XII	2,071	2,046	3,612	0,780	1,621	2,827	1,988
2019	I	1,974	2,015	3,512	0,767	1,573	2,798	1,979
	II	1,967	1,978	3,481	0,749	1,609	2,847	2,013
	III	1,945	1,984	3,456	0,743	1,728	3,069	2,066
	IV	1,924	1,988	3,399	0,729	2,206	3,897	2,056

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

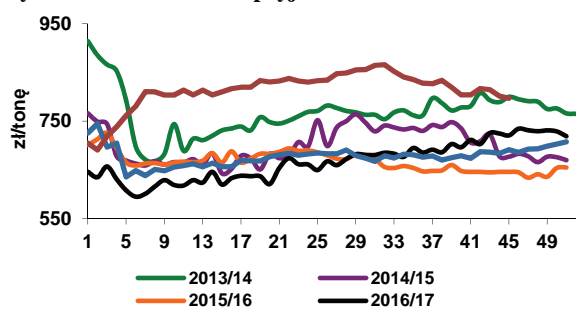
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/t)

Miesiące		Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
		Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Francja
2018	II	166	165	.	161	163	.	148	152	153
	III	168	162	.	168	169	.	148	154	156
	IV	170	169	.	172	173	.	145	154	163
	V	173	162	.	168	171	.	151	155	165
	VI	179	161	.	165	170	.	152	152	164
	VII	199	157	.	177	187	136	141	153	167
	VIII	212	169	.	209	209	148	151	154	194
	IX	205	174	205	202	205	168	145	.	179
	X	205	185	205	204	206	.	140	.	173
	XI	204	188	204	202	205	183	141	.	173
	XII	207	188	207	202	206	.	143	.	181
2019	I	210	196	210	206	207	173	144	.	189
	II	210	199	210	196	193	.	147	.	.
	III	194	195	.	173	177	.	159	.	.
	IV	195	199	.	174	173	.	145	.	.
	V	188	194	.	164	169	.	138	.	.
Zmiana w %										
<u>V 2019</u> IV 2019		-2,8	-2,7	x	-4,3	-1,7	x	-4,5	x	x
<u>V 2019</u> V 2019		8,5	19,8	x	-2,4	-1,0	x	-8,6	x	x

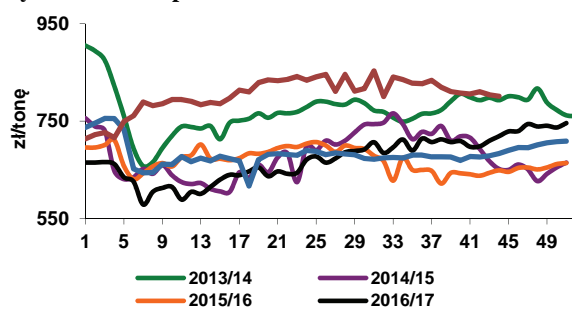
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/t)

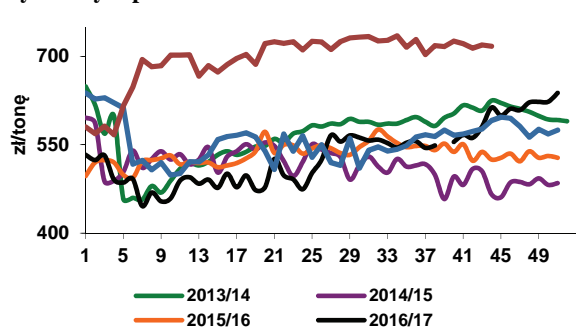
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

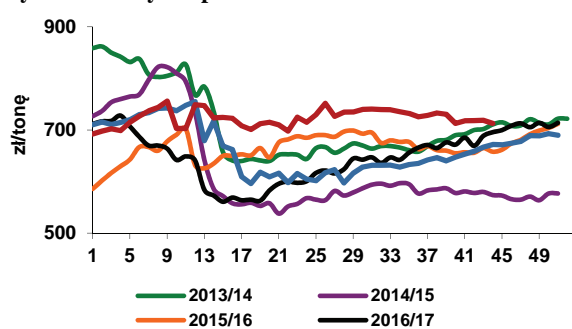
Rys. 2. Pszenica paszowa

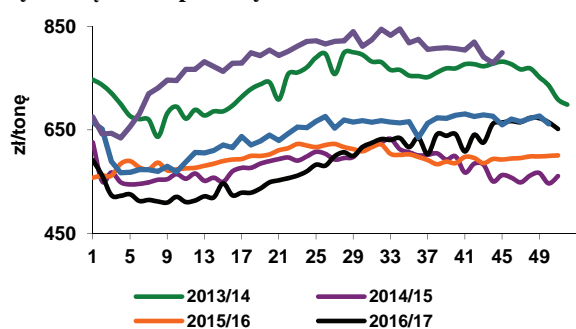
Rys. 3. Żyto paszowe

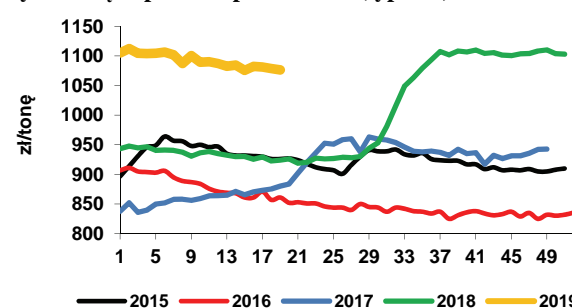
Rys. 4. Kukurydza paszowa

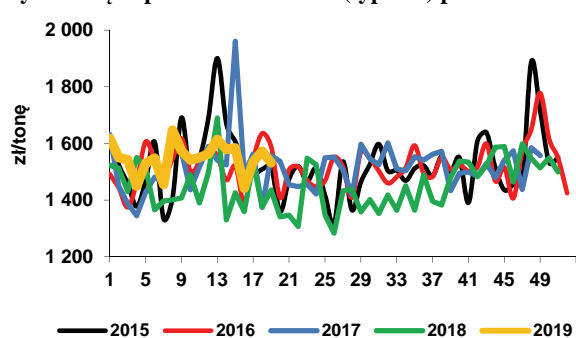
Rys. 5. Jęczmień paszowy

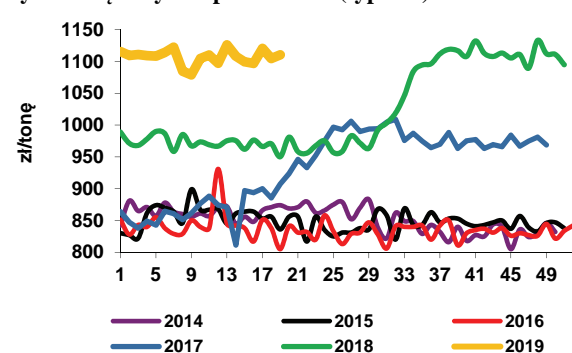
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750) w workach

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500) poznańska

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 580) w workach

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

W 2019 r. koncerny cukrownicze zakontraktowały buraki cukrowe na powierzchni ok. 240 tys. ha, wobec 239 tys. ha w 2018 r. Buraki cukrowe będą przerabiane w 17 cukrowniach, gdyż jedna cukrownia została wyłączona z produkcji. Niewielki wzrost arealów uprawy jest możliwy, gdyż pozostałe cukrownie zwiększają moce przetwórcze. Warunki pogodowe w okresie wschodów buraków cukrowych były niekorzystne, gdyż w pierwszych tygodniach po siewach występowała

susza na polach, a w maju wystąpiły duże opady, które negatywnie wpływały na rozwój roślin. W południowo-wschodnich rejonach plantacyjnych problemem jest szarek komośnik, który niszczy plantacje i jest trudny do zwalczenia dostępnymi na rynku środkami owadobójczymi. Jeżeli technologiczny plon cukru wyniesie 9,5-10,0 t/ha, to produkcja cukru w kampanii 2019/2020 wyniesie 2270-2380 tys. t. Produkcja będzie większa od krajowego zużycia (ok. 1700 tys. t) i konieczny będzie duży eksport.

Ceny cukru na rynku krajowym utrzymują się na relatywnie niskim poziomie, a decyduje o tym duża podaż z kampanii 2018/2019 oraz niskie ceny na rynku światowym. W kwietniu 2019 r. średnia cena zbytu cukru w workach wyniosła 1,62 zł/kg i była o 1,9% wyższa niż w marcu br., ale o 3,0% niższa niż przed rokiem. Cena zbytu cukru paczkowanego wzrosła w porównaniu z marcem 2019 r. o 1,7% do 1,83 zł/kg oraz była o 26,2% wyższa niż przed rokiem. Średnia cena detaliczna w kwietniu 2019 r. wyniosła 2,51 zł/kg i była o 1,6% wyższa niż przed mie-

siącem oraz o 16,7% wyższa niż w analogicznym okresie 2018 r. Niskie ceny są korzystne dla konsumentów, w tym dla przedsiębiorstw wtórnego przetwórstwa żywności, gdyż umożliwiają redukcję kosztów, ale negatywnie wpływają na sytuację ekonomiczno-finansową przemysłu cukrowniczego.

Według wstępnych danych w pierwszym kwartale 2019 r. eksportowano z Polski 180,2 tys. t cukru ze względu na dużą produkcję w kampanii 2018/2019. Na rynku UE sprzedano 88,7 tys. t po średniej cenie 364 EUR/t. Największymi odbiorcami w UE były: Rumunia (32,0 tys. t) i Niemcy (30,6 tys. t). Duża podaż cukru w UE powoduje, że krajowi producenci duże ilości cukru eksportowali do krajów trzecich: Izrael (34,7 tys. t) i Egipt (9,7 tys. t). Średnia cena eksportowa do krajów trzecich wyniosła 312 EUR/t. Import cukru wyniósł 45,4 tys. t, w tym 21,7 tys. t z UE. Średnia cena importowa wyniosła 370 EUR/t, w tym z UE 416 EUR/t. Największe ilości cukru importowano z Niemiec (13,5 tys. t), Czech (2,4 tys. t) i Słowacji (2,0 tys. t). W marcu niektóre cukrownie rozpoczęły rafinację cukru surowego, który importowano głównie z Nikaragui (20,5 tys. t) po średniej cenie ok. 290 EUR/t.

Według danych ERS USDA w maju br. średnia cena cukru białego wyniosła 337,5 USD/t, a cukru surowego 279 USD/t i były odpowiednio o 0,2% i 6,9% wyższe niż w maju 2018 r. Według danych International Sugar Organisation w pierwszym tygodniu czerwca br. ceny cukru białego wynosiły 339 USD/t, a cukru surowego 279 USD/t. Relatywnie niskie ceny są niekorzystne dla krajowych eksporterów, a duża produkcja w kampanii 2018/2019 skutkuje dużym eksportem.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie	
2017	II	533,65	538,79	518,88	571,84	567,02	590,80
	III	500,87	507,86	466,04	568,10	545,87	850,20
	IV	473,47	489,43	445,79	548,87	524,68	675,36
	V	490,04	524,07	453,23	539,45	646,83	584,49
	VI	474,72	543,12	410,07	666,83	660,24	702,46
	VII	479,03	538,26	395,20	612,03	607,88	641,75
	VIII	468,21	541,54	395,81	656,77	656,83	656,55
	IX	502,98	533,30	408,26	535,09	514,14	739,43
	X	395,74	471,96	358,35	557,48	533,67	762,42
	XI	381,57	426,35	352,35	479,06	463,12	792,07
	XII	367,17	430,49	343,81	480,09	462,89	711,03
	2018	I	371,16	415,27	339,70	463,14	431,69
II		363,84	415,25	334,37	432,47	416,94	676,22
III		348,86	402,43	325,86	397,74	382,04	888,41
IV		339,64	391,53	318,86	460,52	432,79	897,44
V		336,20	410,38	299,69	470,26	440,45	764,88
VI		338,30	395,13	305,06	382,69	363,93	891,14
VII		341,79	376,26	313,35	351,46	339,74	798,66
VIII		335,48	381,96	305,95	340,24	320,13	778,25
IX		343,90	388,14	311,79	448,72	414,94	905,38
X		335,47	387,27	302,86	483,33	465,59	1086,89
XI		322,22	386,21	308,04	455,27	443,28	597,74
XII		332,98	369,01	314,73	466,33	504,46	393,47
2019	I	343,69	375,50	315,62	490,08	504,31	471,41
	II	337,96	368,15	309,09	429,18	396,41	1017,30
	III	332,22	351,19	311,93	335,04	405,57	299,82

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

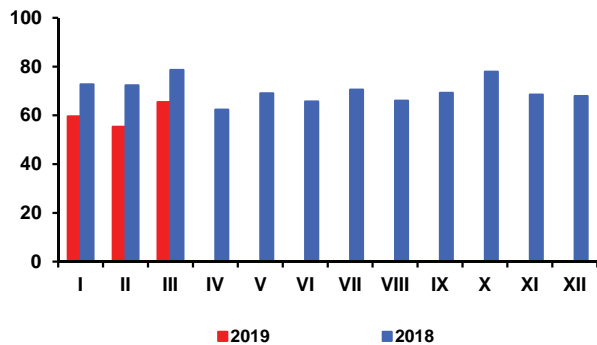
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna		
	Workowany	Paczkowy				
2017	III	2,61	2,68	1,75	3,19	
	IV	2,60	2,64	1,73	3,17	
	V	2,61	2,64	1,72	3,17	
	VI	2,51	2,61	1,72	3,15	
	VII	2,48	2,33	1,73	3,13	
	VIII	2,33	2,15	1,73	3,07	
	IX	2,20	2,09	1,74	2,98	
	X	1,88	1,80	1,73	2,92	
	XI	1,80	1,69	1,70	2,76	
	XII	1,71	1,68	1,70	2,62	
	2018	I	1,68	1,62	1,71	2,52
		II	1,66	1,58	1,72	2,28
III		1,67	1,54	1,71	2,21	
IV		1,67	1,45	1,72	2,15	
V		1,66	1,40	1,73	2,08	
VI		1,65	1,37	1,73	2,03	
VII		1,64	1,48	1,74	1,97	
VIII		1,62	1,69	1,74	2,04	
IX		1,60	1,65	1,75	2,07	
X		1,53	1,52	1,75	2,09	
XI		1,58	1,68	1,74	2,05	
XII		1,61	1,85	1,75	2,14	
2019	I	1,57	1,88	1,74	2,25	
	II	1,57	1,79	1,75	2,41	
	III	1,59	1,80	1,74	2,47	
	IV	1,62	1,83	1,75	2,51	

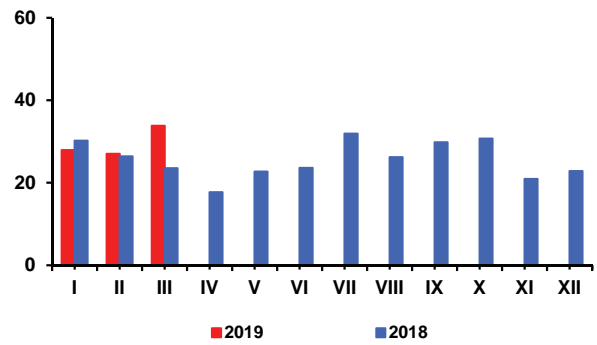
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

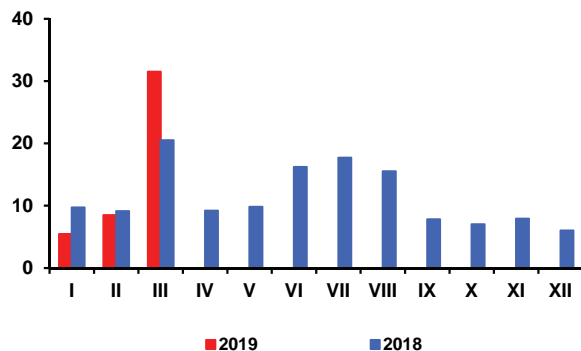
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

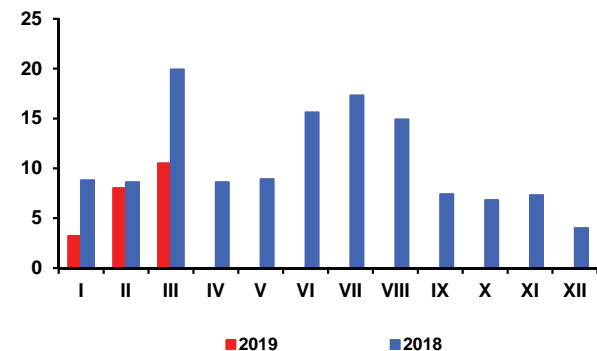
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. ton)

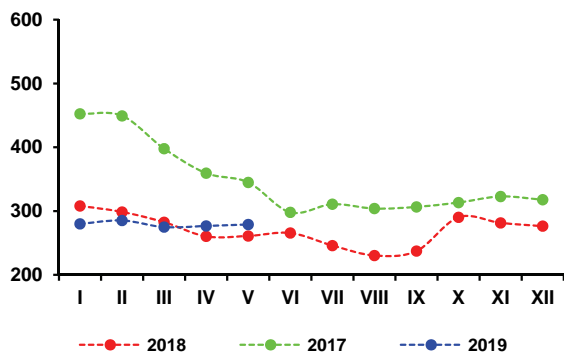
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

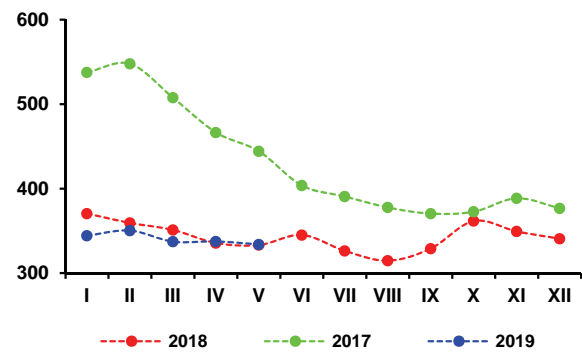
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. ton)

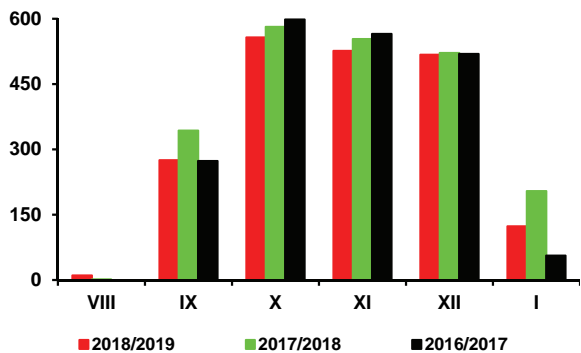
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 7. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, ERS USDA, CAAC, GUS.

Według prognozy Oil World opublikowanej 31 maja 2019 r. wynika, iż światowe zbiory nasion i owoców 10 głównych roślin oleistych w sezonie 2019/20 wyniosą 580,0 mln t i będą niewiele (o 2,9 mln t, o 0,5%) mniejsze w porównaniu z rekordowymi zbiorami w sezonie 2018/19. Przewidywany jest niewielki spadek zbiorów soi (o 5,0 mln t do 355,8 mln ton), rzepaku (o 1,4 mln t do 63,5 mln t) i nasion słonecznika (o 0,7 mln t do 51,7 mln ton), przy wzroście zbiorów bawełny (o 2,5 mln t do 45,7 mln t), orzeszków ziemnych (o 0,5 mln t do 29,8 mln ton), ziaren palmowych łącznie z koprą (o 0,3 mln t do 23,3 mln t) oraz sezamu łącznie z lnem i rącznikiem (o 0,8 mln t do 10,2 mln t). Przy wysokich zapasach na początku sezonu (127,6 mln t) światowe zasoby nasion oleistych zwiększą się o 12,6 mln t do 707,6 mln t, a ich zużycie wzrośnie o 14,5 mln t do 581,9 mln t i będzie 1,9 mln t większe od produkcji. Globalne zapasy nasion oleistych na koniec sezonu zmniejszą się, ale nadal będą wysokie, wyniosą 125,7 mln t (o 1,9 mln t mniej niż przed rokiem), a relacja zapasów do rocznego zużycia nasion oleistych obniży się do 21,6%, z 22,5% przed rokiem i 19,9% przed dwoma laty.

W grupie kluczowych producentów rzepaku spodziewany jest spadek zbiorów w Kanadzie (o 0,8 mln t do 19,5 mln t), UE-28 (o 2,2 mln t do 17,6 mln t) i Indiach (o 0,5 mln t do 6,1 mln t), przy wzroście w Chinach (o 0,4 mln t do 5,2 mln t), Rosji i Ukrainie (łącznie o 1,0 mln t do 4,0 mln t) oraz w Australii (o 0,6 mln t do 2,8 mln t). Przewiduje się, że spadek światowych zasobów rzepaku (o 0,5 mln t do 73,4 mln t) będzie większy niż spadek ich zużycia (o 0,2 mln t do 63,8 mln t). Zapasy na koniec sezonu zmniejszą się, ale nadal będą wysokie, wyniosą 9,6 mln t (o 0,3 mln t mniej niż przed rokiem), a relacja zapasów do rocznego zużycia nasion oleistych obniży się do 15,0%, z 15,5% przed rokiem i 14,0% przed dwoma laty.

W maju 2019 r. przeciętna cena rzepaku w portach europejskich wyniosła 409 USD/t (cif Hamburg) i była o 3 USD/t (o 0,7%) niższa niż przed miesiącem i o 2 USD/t (o 0,5%) niższa niż w maju poprzedniego roku. Olej rzepakowy kosztował średnio 820 USD/t (fob ex-mill Holandia) i był o 18 USD/t (o 2,2%) droższy niż przed miesiącem i o 8 USD/t (o 1,0%) droższy niż przed rokiem. Za śrutę rzepakową płacono średnio 232 USD/t (fob ex-mill Hamburg), tj. o 12 USD/t (o 4,9%) mniej niż przed miesiącem i o 50 USD/t (o 17,7%) mniej niż przed rokiem.

Na rynku krajowym przeciętna cena skupu rzepaku w maju 2019 r. wyniosła wg notowań MRiRW 1599 zł/t i była 10 zł/t (o 0,6%) niższa niż przed miesiącem, ale o 96 zł/t (o 6,4%) wyższa w porównaniu z majem poprzedniego roku. Cena rafinowanego oleju rzepakowego zwiększyła się do 3347 zł/t, tj. o 33 zł/t (o 1,0%) w porównaniu z poprzednim miesiącem, a cena śruty rzepakowej zmniejszyła się do 932 zł/t, tj. o 15 zł/t (o 1,6%). W porównaniu z majem 2018 r. za olej rzepakowy i śrutę rzepakową płacono odpowiednio 80 zł/t (o 2,4%) i 7 zł/t (0,8%) więcej.

W marcu 2019 r. produkcja surowego oleju rzepakowego w dużych i średnich zakładach przemysłu tłuszczowego (zatrudniających 50 i więcej osób stałej załogi) wyniosła 101,3 tys. t i była o 10,0% większa niż w poprzednim miesiącu i o 15,4% większa niż w marcu poprzedniego roku. W I kwartale 2019 r. duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego wyprodukowały 300,2 tys. t surowego oleju rzepakowego, tj. o 12,4% więcej niż w I kwartale poprzedniego roku. Produkcja

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

oleju rzepakowego rafinowanego wyniosła 184,5 tys. t i była o 1,8% mniejsza, bowiem przy wzroście produkcji oleju rzepakowego na cele jadalne do 133,5 tys. t (o 1,9%), jego produkcja na cele techniczne zmniejszyła się do 51,1 tys. t (o 10,0%). Produkcja margaryn wyniosła 75,9 tys. t i była o 1,7% mniejsza niż w I kwartale 2018 roku.

W marcu 2019 r. eksport i import produktów oleistych był mniejszy niż w poprzednim miesiącu. Wyjątkiem był wzrost wywozu margaryn i przywozu olejów roślinnych. W I kwartale br. wywieziono: 75,0 tys. t nasion oleistych (o 32,2% więcej niż w I kwartale poprzedniego roku), w tym 29,6 tys. t rzepaku (o 28,4% więcej), 42,0 tys. t olejów roślinnych (o 67,3% więcej), w tym 25,3 tys. t oleju rzepakowego (o 66,7% więcej) i 39,3 tys. t margaryny (o 11,2% więcej). Przywieziono: 779,8 tys. t śrut oleistych (o 7,3% więcej), 193,4 tys. t olejów roślinnych (o 3,4% więcej), w tym 26,8 tys. t oleju rzepakowego (o 25,1% mniej), 287,4 tys. t nasion oleistych (13,5% mniej), w tym 148,7 tys. t rzepaku (o 31,5% mniej) oraz margaryny 21,8 tys. t (o 17,9% mniej). W I kwartale wydatki na import produktów oleistych (558,6 mln EUR) były o 2,1% mniejsze w relacji rok do roku, a przychody z ich eksportu (168,2 mln EUR) o 23,6% większe. Ujemne saldo handlu zagranicznego produktami oleistymi wyniosło 390,4 mln EUR i było o 10,1% niższe niż w I kwartale 2018 r.

W kwietniu 2019 r. ceny tłuszczów roślinnych były średnio o 1,7% wyższe, a tłuszczów zwierzęcych o 5,9% niższe niż w grudniu 2018 roku. Za margaryny w kwietniu 2019 r. płacono o 2,3% więcej niż w grudniu 2018 r., a za oleje roślinne i oliwę z oliwek odpowiednio o 1,0% i 1,8% więcej. Ceny masła zmniejszyły się od grudnia 2018 r. do kwietnia 2019 r. o 6,4%, a „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” wzrosły o 1,1%. Średni poziom cen tłuszczów roślinnych w pierwszych czterech miesiącach 2019 r. był o 0,5% niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, a tłuszczów zwierzęcych o 1,8% wyższy. Wzrost cen tłuszczów zwierzęcych był mniejszy niż cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (2,2%). W pierwszych czterech miesiącach 2019 r. za margaryny i oleje roślinne płacono odpowiednio o 0,1% i 1,0% mniej w relacji rok do roku, za oliwę z oliwek o 0,4% więcej. Ceny masła zwiększyły się o 2,0%, przy spadku cen „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” o 1,6%.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2016 I-XII	1 119 490	635 422	473 364	1 281 548	33,28	42,3	87,4
2017 I-XII	1 148 694	751 669	178 657	1 721 706	44,72	15,6	66,7
2018 III	87 752	65 919	8 829	144 842	3,77	10,1	60,6
IV	88 719	61 495	9 779	140 435	3,65	11,0	63,2
V	86 462	60 671	11 227	135 906	3,54	13,0	63,6
VI	79 679	63 665	13 360	129 984	3,38	16,8	61,3
VII	108 346	52 045	10 715	149 677	3,89	9,9	72,4
VIII	103 742	72 407	7 245	168 903	4,39	7,0	61,4
IX	95 623	66 562	8 819	153 366	3,99	9,2	62,3
X	110 130	77 259	12 729	174 659	4,54	11,6	63,1
XI	105 969	72 192	12 723	165 437	4,30	12,0	64,1
XII	105 233	57 636	8 804	154 065	4,01	8,4	68,3
2019 I	106 875	63 188	12 895	157 168	4,09	12,1	68,0
II	92 017	63 328	16 880	138 465	3,60	18,3	66,5
III	101 250	66 882	12 190	155 942	4,06	12,0	64,9
Zmiany w %							
<u>III 2019</u> II 2019	10,0	5,6	-27,8	12,6	12,8	x	x
<u>III 2019</u> III 2018	15,4	1,5	38,1	7,7	7,7	x	x
<u>III 2019</u> XII 2018	-3,8	16,0	38,5	1,2	1,2	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2016 I-XII	1 119 490	147 174	449 746	816 918	21,22	40,2	137,0
2017 I-XII	1 148 694	163 213	140 988	1 170 920	30,41	12,3	98,1
III	87 752	12 294	4 913	95 133	2,48	5,6	92,2
IV	88 719	14 438	5 811	97 346	2,53	6,5	91,1
V	86 462	13 307	5 802	93 967	2,44	6,7	92,0
VI	79 679	15 437	8 988	86 127	2,24	11,3	92,5
VII	108 346	7 513	7 894	107 965	2,81	7,3	100,4
VIII	103 742	21 666	4 757	120 651	3,14	4,6	86,0
IX	95 623	19 513	5 083	110 054	2,86	5,3	86,9
X	110 130	15 707	7 369	118 468	3,08	6,7	93,0
XI	105 969	12 547	8 332	110 184	2,87	7,9	96,2
XII	105 233	10 711	6 657	109 287	2,84	6,3	96,3
2019 I	106 875	9 242	8 530	107 588	2,80	8,0	99,3
II	92 017	9 583	8 965	92 635	2,41	9,7	99,3
III	101 250	7 986	7 835	101 401	2,64	7,7	99,9
Zmiany w %							
<u>III 2019</u> II 2019	10,0	-16,7	-12,6	9,5	9,5	x	x
<u>III 2019</u> III 2018	15,4	-35,0	59,5	6,6	6,5	x	x
<u>III 2019</u> XII 2018	-3,8	-25,4	17,7	-7,2	-7,0	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych^a (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^b	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2016 I-XII	1 610 973	2 795 801	714 913	3 691 861	44,4	43,6
2017 I-XII	1 652 999	2 921 930	675 154	3 899 774	40,8	42,4
2018 III	131 628	346 498	55 932	422 194	42,5	31,2
IV	133 079	214 548	48 088	299 538	36,1	44,4
V	129 693	256 010	50 409	335 294	38,9	38,7
VI	119 519	321 262	49 992	390 788	41,8	30,6
VII	162 519	181 631	60 626	283 524	37,3	57,3
VIII	155 613	260 773	75 318	341 068	48,4	45,6
IX	143 435	149 523	49 972	242 986	34,8	59,0
X	165 195	231 828	49 650	347 373	30,1	47,6
XI	158 954	295 208	41 886	412 276	26,4	38,6
XII	157 850	289 903	52 799	394 954	33,4	40,0
2019 I	160 313	301 688	40 742	421 258	25,4	38,1
II	138 026	248 728	72 315	314 439	52,4	43,9
III	151 875	229 369	60 855	320 390	40,1	47,4
Zmiany w %						
III 2019 II 2019	10,0	-7,8	-15,8	1,9	x	x
III 2019 III 2018	15,4	-33,8	8,8	-24,1	x	x
III 2019 XII 2018	-3,8	-20,9	15,3	-18,9	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śrut rzepakowej^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2016 I-XII	1 610 973	37 786	672 713	976 047	41,8	165,1
2017 I-XII	1 652 999	35 778	605 312	1 083 465	36,6	152,6
2018 III	131 628	2 186	51 727	82 087	39,3	160,4
IV	133 079	1 489	44 906	89 662	33,7	148,4
V	129 693	1 691	47 746	83 638	36,8	155,1
VI	119 519	1 154	46 994	73 679	39,3	162,2
VII	162 519	1 231	57 440	106 310	35,3	152,9
VIII	155 613	5 683	69 273	92 023	44,5	169,1
IX	143 435	10 204	46 977	106 662	32,8	134,5
X	165 195	2 185	44 636	122 744	27,0	134,6
XI	158 954	1 678	35 147	125 485	22,1	126,7
XII	157 850	1 307	47 330	111 826	30,0	141,2
2019 I	160 313	1 346	34 513	127 145	21,5	126,1
II	138 026	1 482	64 790	74 717	46,9	184,7
III	151 875	2 385	56 325	97 935	37,1	155,1
Zmiany w %						
III 2019 II 2019	10,0	61,0	-13,1	31,1	x	x
III 2019 III 2018	15,4	9,1	8,9	19,3	x	x
III 2019 XII 2018	-3,8	82,4	19,0	-12,4	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2016 I-XII	359 092	84 456	128 545	315 003	8,18	35,8	114,0
2017 I-XII	335 124	100 483	129 468	306 139	7,95	38,6	109,5
2018 III	28 455	9 554	13 001	25 008	0,65	45,7	113,8
VI	24 645	7 342	10 799	21 188	0,55	43,8	116,3
V	22 192	8 142	10 985	19 349	0,50	49,5	114,7
VI	25 477	7 101	10 188	22 390	0,58	40,0	113,8
VII	23 540	6 765	10 678	19 627	0,51	45,4	119,9
VIII	26 662	8 443	11 638	23 468	0,61	43,6	113,6
IX	29 086	7 857	13 861	23 083	0,60	47,7	126,0
X	34 360	9 470	17 489	26 341	0,69	50,9	130,4
XI	33 749	9 534	16 278	27 005	0,70	48,2	125,0
XII	23 543	7 609	11 990	19 162	0,50	50,9	122,9
2019 I	26 812	7 339	13 510	20 641	0,54	50,4	129,9
II	23 630	8 477	12 054	20 053	0,52	51,0	117,8
III	25 526	6 010	13 779	17 757	0,46	54,0	143,8
Zmiany w %							
<u>III 2019</u> <u>II 2019</u>	8,0	-29,1	14,3	-11,5	-11,5	x	x
<u>III 2019</u> <u>III 2018</u>	-10,3	-37,1	6,0	-29,0	-29,2	x	x
<u>III 2019</u> <u>XII 2018</u>	8,4	-21,0	14,9	-7,3	-8,0	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/t)

Okres	Rzepak przemysłowy ^a	Pszenvica konsumpcyjna i paszowa	Relacja cen rzepak : pszenica
2016 I-XII	1616	620	2,61
2017 I-XII	1576	664	2,37
2018 IV	1487	662	2,24
V	1503	672	2,24
VI	1520	686	2,22
VII	1538	693	2,22
VIII	1573	752	2,09
IX	1597	800	2,00
X	1615	810	1,99
XI	1636	823	1,99
XII	1634	831	1,97
2019 I	1668	833	2,00
II	1660	838	1,98
III	1639	829	1,98
IV	1609	800	2,01
Zmiany w %			
<u>IV 2019</u> <u>III 2019</u>	-1,8	-3,5	x
<u>IV 2019</u> <u>IV 2018</u>	8,2	20,7	x
<u>IV 2019</u> <u>XII 2018</u>	-1,5	-3,8	x

^a ceny roczne oraz miesięczne za II półrocze dane GUS; miesięczne za I półrocze – dane MRiRW

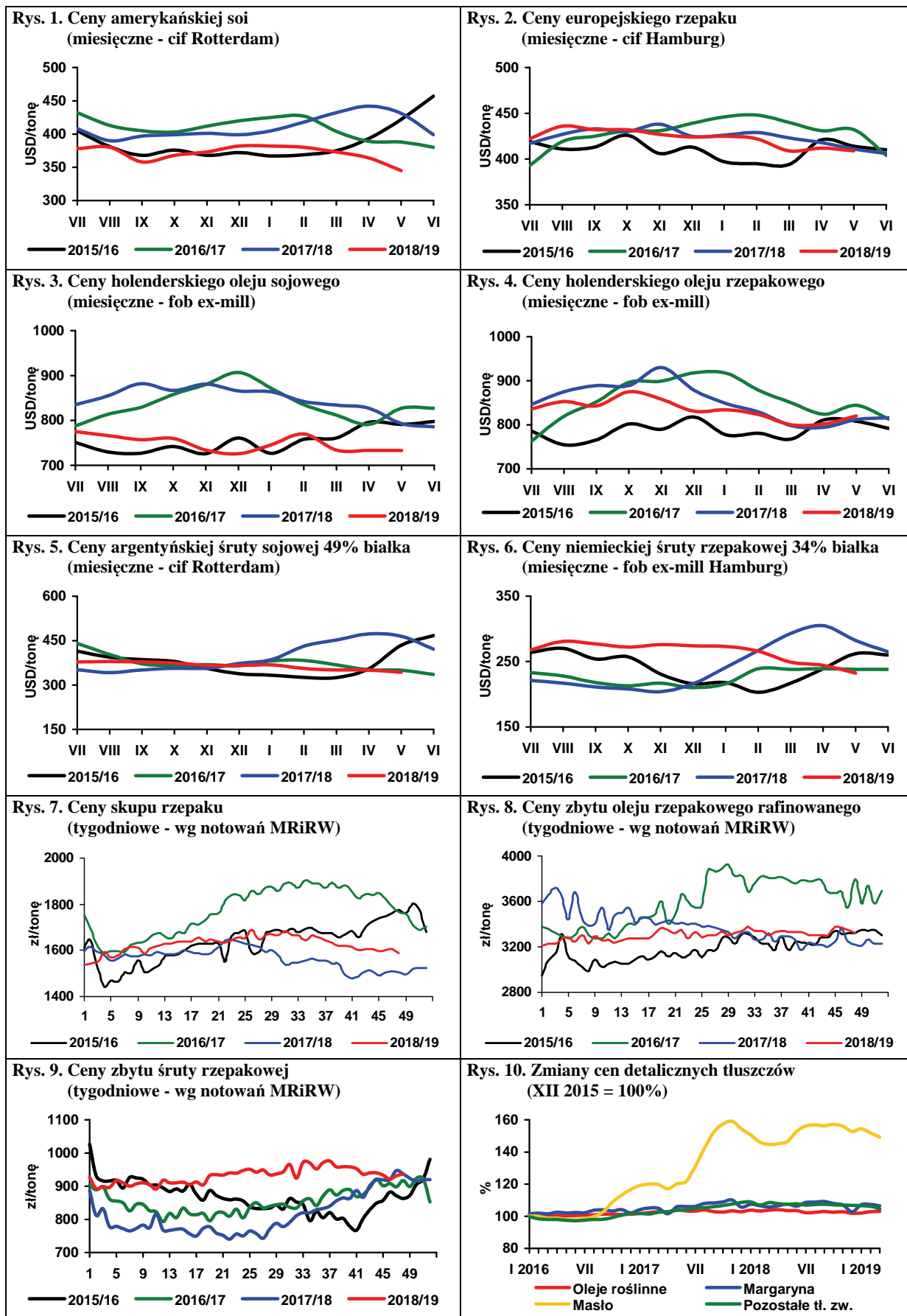
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	margaryny do smarowania pieczywa za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	margaryny do smarowania pieczywa w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2016 I-XII	4,84	6,33	16,19	5,56	5,84	9,75	20,65	6,60
2017 I-XII	4,97	6,67	22,85	6,00	6,10	9,73	29,15	6,68
2018 IV	4,61	6,99	22,39	6,04	6,13	9,43	29,55	6,92
V	4,52	6,98	24,11	6,05	6,10	9,55	29,95	6,88
VI	4,51	6,96	25,70	6,08	6,11	9,38	32,35	6,88
VII	4,48	6,98	25,78	6,04	6,04	9,65	33,20	6,84
VIII	4,50	6,97	25,72	6,11	6,04	9,55	33,30	6,88
IX	4,53	6,91	26,00	6,13	6,01	9,45	33,15	6,84
X	4,53	6,91	24,80	6,15	6,08	9,40	33,40	6,72
XI	4,51	6,80	24,26	6,18	6,01	9,38	33,00	6,72
XII	4,51	6,85	23,67	6,19	5,95	8,98	32,70	6,72
2019 I	4,24	6,85	22,97	6,19	6,01	9,28	16,20	4,18
II	4,34	6,86	22,12	6,21	6,10	9,30	15,83	4,18
III	4,40	6,88	21,50	6,26	6,24	9,33	15,48	4,08
IV	4,38	6,88	21,26	6,47	6,09	9,38	30,00	6,64
Zmiany w %								
<u>IV 2019</u> III 2019	-0,5	0,0	-1,1	3,4	-2,4	0,5	-3,1	1,8
<u>IV 2019</u> IV 2018	-5,0	-1,6	-5,0	7,1	-0,7	-0,5	1,5	-4,0
<u>IV 2019</u> XII 2018	-2,9	0,4	-10,2	4,5	2,4	4,5	-8,3	-1,2

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy, ^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Koniec maja i początek czerwca przyniósł w Europie Zachodniej dosyć obfite opady deszczu, co w połączeniu z relatywnie wysoką temperaturą sprzyja wegetacji ziemniaków. Czerwiec jest krytycznym miesiącem w rozwoju europejskich upraw i jeśli rośliny są w dobrym stanie, mogą skorzystać z licznych dawek deszczu, natomiast w przypadku przedłużającego się suchego i gorącego okresu ich rozwój jest zahamowany. Obecne warunki sugerują, że nie będzie takich samych niedoborów ziemniaków, jak w mijającym sezonie 2018/19. Jednak plony nie osiągną rekordowych poziomów, o ile nie będzie dobrej mieszanki deszczu i umiarkowanej, ale nie bardzo wysokiej temperatury. Wzrost opadów oraz ich zapowiedź w najbliższym czasie spowodował spadek notowań cen ziemniaków w kontraktach terminowych na kwiecień do 157 EUR/t, wobec aktualnych cen przekraczających 300 EUR/t.

Kończy się sezon i obecnie jest mało transakcji na rynku, stąd w tym okresie napływa niewiele reprezentatywnych informacji o sytuacji cenowej ziemniaków na poszczególnych rynkach. Średni poziom cen w sezonie 2018/19 był rekordowo wysoki. Na przełomie maja i czerwca były ostatnie notowania cen, których poziom jednak nieco się obniżył, mimo bardzo niewielu dostępnych zapasów. Sugeruje to, że w tym roku przetwórcy w dużej mierze polegali na zakontraktowanych dostawach, a w tylko w niewielkim stopniu zaopatrywali się w surowiec na wolnym rynku.

W tym okresie ceny ziemniaków do przetwórstwa na rynku belgijskim (odmiana Bintje) wynosiły ok. 250 EUR/t, a we Francji wahały się od 250 EUR/t (Bintje) do 300-310 EUR/t (pozostałe odmiany). Ceny francuskich ziemniaków jadalnych popularnych, tańszych odmian, w zależności od wielkości bulw i wielkości opakowania, w końcu maja wynosiły od 360 do 490 EUR/t i były o 2-3% wyższe niż przed miesiącem. Ceny ziemniaków typu premium (odmiany Agata, Charlotta i Various) w opakowaniach 2,5 i 12,5 kg również podrożały o kilka procent w ciągu miesiąca do 700 - 800 EUR/t. Natomiast pierwsze wyceny ziemniaków wczesnych z południa Francji wynosiły 1,30-1,50 EUR/kg.

Na rynku niemieckim jest jeszcze dosyć duży popyt na ziemniaki z ubiegłorocznych zbiorów, ale ich podaż jest niewielka. Import egipski był w tym roku bardzo wysoki, ale obecnie zastępują go wczesne ziemniaki izraelskie i hiszpańskie. Zwiększają się też powoli dostawy nowych ziemniaków rodzimej produkcji, ale ich dostępność nie jest jeszcze powszechna. Według AMI na przełomie maja i czerwca ceny wczesnej odmiany Annabelle na rynku hamburskim wynosiły od 24 do 28 EUR/25 kg dla niemieckich odmian i od 25 do 28 EUR/25 kg za bulwy pochodzące z Cypru. Na innych rynkach sprzedaż hurtowa nowych ziemniaków odbywała się w przedziale od 700 do 800 EUR/t.

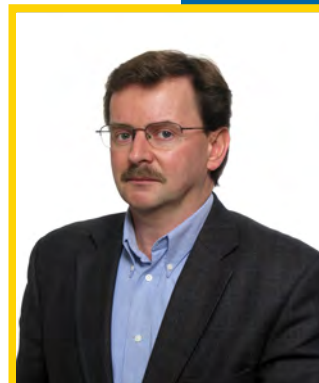
W drugiej połowie maja mieliśmy w Polsce do czynienia z bardzo dynamiczną pogodą. Niżowy front atmosferyczny sprawił, że nad większość obszaru naszego kraju nadciągnęły wilgotne warstwy powietrza, które przyniosły wyjątkowo obfite opady deszczu, zwłaszcza na południu,

niewiele mniejsze w centrum i na zachodzie. W konsekwencji problem suszy został zażegnany, a lokalnie wystąpiły podtopienia i zalania wielu upraw.

Sezon handlowy ziemniaków ze zbiorów 2018 r. powoli się kończy. Wraz z tym, na krajowym rynku pojawiło się więcej ziemniaków „młodych” (głównie z importu). Jeszcze w połowie maja ceny „starych” ziemniaków sięgały 2,00 zł/kg, a dwa tygodnie później najczęściej było to 1,33-1,50 zł/kg. To skutek wzrostu podaży ziemniaków młodych, ale i tego, że konsument detaliczny preferuje tegoroczne bulwy, nawet pomimo relatywnie wysokich cen. Ceny młodych ziemniaków są znacząco wyższe od tych sprzed roku, ale wraz ze wzrostem podaży ich poziom systematycznie maleje. W drugiej połowie maja ceny w dużym hurcie spadły do 2,30-2,80 zł/kg, ale ulewne deszcze spowodowały, że ponownie wzrosły do 2,40-3,20 zł/kg. Na przełomie maja i czerwca pogoda poprawiła się i podaż młodych ziemniaków ponownie wzrosła. Można się spodziewać, iż tendencja zniżkowa będzie kontynuowana. Jednocześnie widać, że mimo powrotu trendu, ceny które znajdują się obecnie w dużym hurcie w przedziale 2,20-3,00 zł/kg, zależnie od kalibru, jakości i regionu kraju, pozostają na wyraźnie wyższym poziomie niż w ostatnich kilku latach.

Średni poziom cen na rynkach hurtowych ziemniaków w końcu maja wynosił 2,32 zł/kg wobec 1,70 zł/kg przed miesiącem i 0,60 zł/kg w analogicznym okresie 2018 r. W końcu maja ziemniaki w Broniszach osiągały cenę 1,85-2,33 zł/kg, w Bydgoszczy 2,00-2,20 zł/kg, w Lublinie kosztowały 2,53 zł/kg, w Łodzi 2,00-2,33 zł/kg, we Wrocławiu 2,20-2,50 zł/kg, w Rzeszowie 2,60-2,80 zł/kg i w Poznaniu 2,13-2,33 zł/kg. Ceny ziemniaków „młodych”, w zależności od lokalizacji, wahały się w przedziale 3,00-4,33 zł/kg, a importowanych 2,75-3,50 zł/kg.

Już od miesiąca obowiązuje rozporządzenie Ministra Rolnictwa w sprawie znakowania ziemniaków flagą kraju pochodzenia. Według tego rozporządzenia przy sklepowych stoiskach z ziemniakami konsumenci powinni zobaczyć informację i flagę kraju, z którego pochodzą warzywa. Na razie dotyczy to tylko ziemniaków luzem, dla konfekcjonowanych (pakowanych) regulacja zacznie obowiązywać od 2020 r. Nowe przepisy mają wspierać konsumencki patriotyzm. Obowiązek znakowania i poinformowania klientów o kraju pochodzenia ziemniaków spoczywa głównie na sprzedawcach, ale na kolejne regulacje w zakresie znakowania żywności od 2020 r. muszą się przygotować też producenci.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
I	62 500	63 700	75 700	64 600	221	1 230	2 630	174
II	69 800	60 600	59 300	62 100	274	185	101	54
III	69 500	76 600	69 300	70 300	248	267	110	28
IV	71 800	62 100	69 000	53 500	143	198	136	
V	45 500	28 000	52 400		168	117	127	
VI	58 800	54 100	52 600		233	154	127	
VII	48 700	44 000	50 500		52	182	183	
VIII	138 800	130 100	139 200		10 030	13 946	10 514	
IX	349 800	332 800	346 400		48 727	48 502	50 926	
X	356 000	350 700	411 300		55 531	52 185	55 371	
XI	321 200	326 600	246 100		51 152	50 369	40 017	
XII	178 900	185 200	95 400		23 291	26 495	8 028	
RAZEM	1 771 300	1 714 500	1 667 200	250 500	190 070	193 830	168 270	256

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2015 I-XII	1 201	1 666	13 656	82 505	14 331	42 007	9 990	159 341	37 518	20 829
2016 I-XII	2 804	1 065	22 815	104 854	18 857	53 935	10 449	168 016	38 838	20 093
2017 I-XII	4 100	3 179	28 605	140 173	37 446	74 377	12 101	191 585	52 071	18 346
2018 I-XII	2 687	4 835	29 368	133 324	47 112	72 247	12 249	199 248	60 918	13 862
2018 I	297	682	1 168	13 019	3 744	7 896	1 025	15 425	4 692	1 204
II	283	466	1 626	11 446	3 530	5 757	1 092	13 812	5 085	829
III	306	461	3 810	10 174	3 746	5 849	1 102	14 431	5 612	977
IV	277	844	2 745	9 012	3 633	6 358	1 019	15 083	5 223	840
V	613	152	2 792	8 423	4 144	6 056	787	17 451	5 537	1004
VI	152	1 156	557	8 953	3 519	6 062	961	19 793	5 519	995
VII	99	181	424	9 846	4 501	5 700	841	19 521	6 146	809
VIII	543	-	1 405	9 058	4 056	6 205	1 134	22 002	5 259	979
IX	28	11	1 956	10 457	4 026	5 558	1 069	17 895	4 568	1 283
X	20	41	3 893	15 535	4 282	6 854	995	15 104	5 124	1 679
XI	28	2	4 141	15 404	4 046	5 299	1 140	14 844	4 803	1 785
XII	42	397	4 851	11 995	3 886	4 651	1 083	13 886	3 352	1 478
2019 I	316	-	5 078	11 666	4 271	4 371	827	14 346	4 511	1 618
II	273	49	3 188	11 279	3 881	3 752	848	14 542	4 013	1 922
III	278	325	2 161	9 586	4 271	5 890	1 128	16 287	3 527	1 221

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2015 I-XII	28 911	14 272	103 270	14 882	155 473	182 899	78 359	56 782	7 302	11 271
2016 I-XII	39 746	21 440	90 084	13 714	151 354	201 447	79 793	74 705	8 390	16 237
2017 I-XII	44 197	14 813	58 019	15 861	140 317	197 696	87 721	91 014	14 151	20 491
2018 I-XII	37 084	19 487	90 776	16 123	116 651	175 170	100 441	104 733	16 170	9 275
2018 I	500	548	8 099	1 513	9 594	12 692	7 997	7 301	1 941	1 585
II	793	662	4 107	1 427	9 578	14 146	7 835	7 579	1 630	1 778
III	2 988	2 727	10 644	1 579	9 793	14 668	8 778	8 280	1 483	1 607
IV	9 873	11 916	13 778	1 330	7 425	13 155	7 452	8 318	1 742	1 232
V	21 389	2 254	23 775	1 092	12 153	14 159	8 107	8 319	1 172	265
VI	1 111	0	15 052	1 400	9 555	16 947	8 350	12 163	1 502	141
VII	103	4	7 351	1 602	10 907	17 375	10 313	8 317	1 445	288
VIII	13	-	315	1 234	10 066	15 919	8 096	10 129	1 335	464
IX	29	-	1 796	1 453	8 233	12 359	8 181	9 298	1 256	578
X	53	-	903	1 719	10 346	15 967	8 385	8 689	686	579
XI	69	319	1 823	957	9 271	13 047	8 406	8 613	1 052	474
XII	163	1 057	3 131	817	9 712	14 735	8 541	6 729	927	285
2019 I	340	549	3 439	998	9 868	14 668	9 335	6 670	1 194	451
II	834	1 147	9 088	1 019	8 455	12 835	7 544	8 734	765	854
III	1 981	4 111	10 308	703	6 380	15 241	8 307	9 161	1 117	227

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

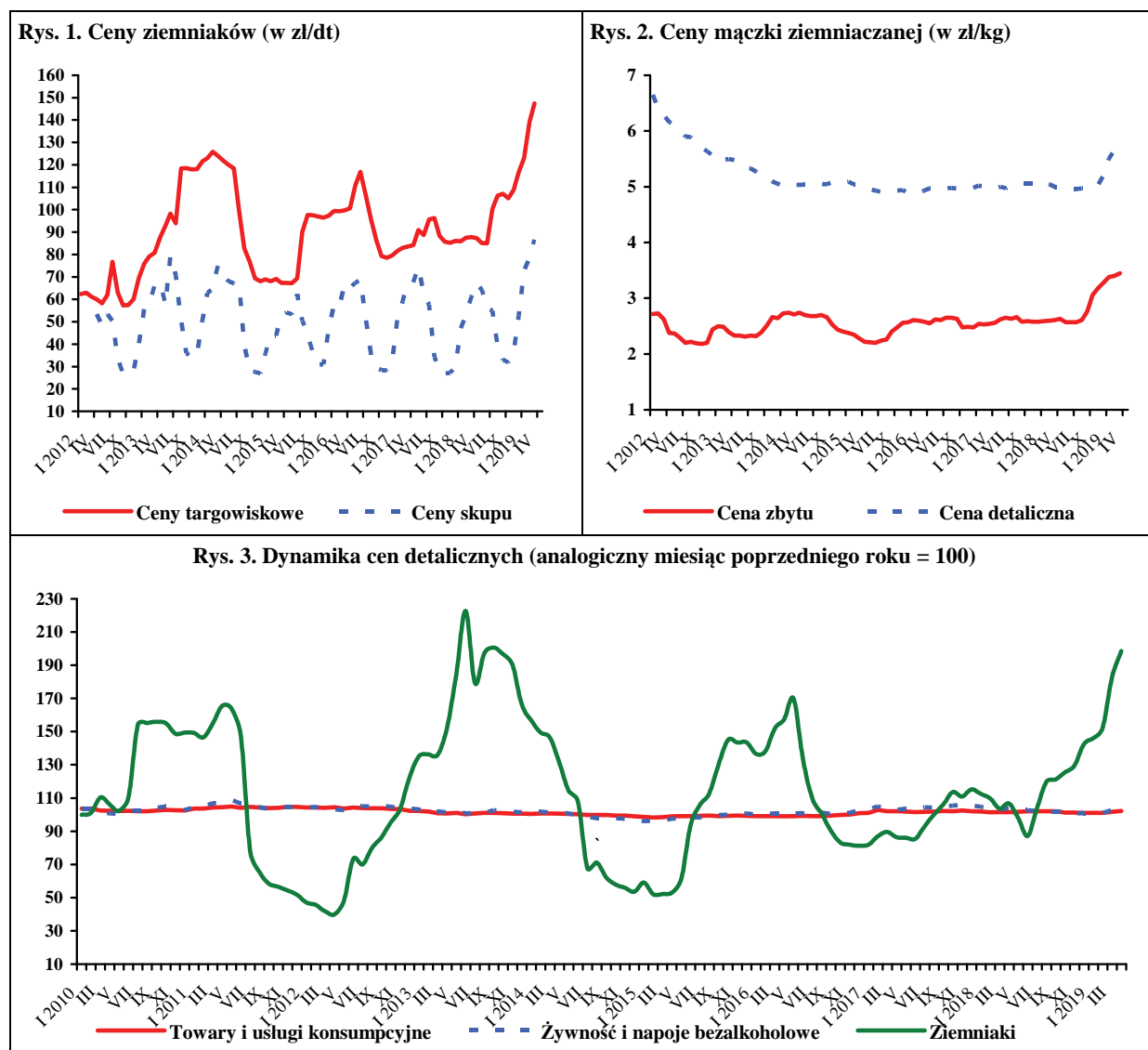
Wyszczególnienie	Rodzaj	IV	II	III	IV	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2018	2019	2019	2019	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	67,1	78,1	86,7	95,4	142,2	110,0
	targowiskowa	87,4	139,0	147,5	164,0	187,2	111,2
	detaliczna (zł/kg)	1,19	1,90	2,09	2,35	197,5	112,4
	importowa	125,7	146,5	165,6	.	175,8	100,9
	eksportowa	96,7	158,4	146,6	.	210,4	92,6
Relacje cen	skup / targowisko	0,77	0,56	0,59	0,58	75,8	99,0
	targowisko / detal	0,73	0,73	0,71	0,70	95,0	98,9
	skup / detal	0,56	0,41	0,41	0,41	72,0	97,9
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,62	3,40	3,45	3,50	133,6	101,4
	detaliczna (zł/kg)	4,96	5,64	5,79	5,79	116,7	100,0
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,46	8,54	8,46	8,58	101,4	101,4
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,70	35,60	36,20	35,60	102,6	98,3
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	10,36	10,76	10,72	10,78	104,1	100,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2018	2019			wsk. zmian cen	
		kwiecień	luty	marzec	kwiecień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	100,0	149,1	161,4	185,4	185,4	114,9
2	Kujawsko-pomorskie	89,6	145,3	161,1	175,4	195,8	108,9
3	Lubelskie	79,5	123,8	131,3	145,8	183,3	111,1
4	Lubuskie	100,9	180,5	189,1	218,7	216,7	115,7
5	Łódzkie	78,0	132,2	141,7	161,3	206,9	113,9
6	Małopolskie	81,2	129,4	133,7	148,6	183,0	111,1
7	Mazowieckie	75,9	129,1	135,3	148,6	195,9	109,8
8	Opolskie	102,4	163,2	170,5	181,9	177,6	106,7
9	Podkarpackie	89,6	132,8	136,1	148,0	165,1	108,8
10	Podlaskie	88,6	144,6	150,0	169,0	190,8	112,6
11	Pomorskie	95,9	145,9	152,8	177,3	184,8	116,1
12	Śląskie	91,8	138,9	145,2	166,1	180,9	114,4
13	Świętokrzyskie	66,1	106,0	104,9	120,9	183,0	115,2
14	Warmińsko-mazurskie	102,2	155,2	163,0	175,5	171,6	107,6
15	Wielkopolskie	94,7	151,1	166,8	185,6	196,1	111,3
16	Zachodniopomorskie	109,0	158,0	169,7	175,9	161,4	103,7
maksimum		109,0	180,5	189,1	218,7		
minimum		66,1	106,0	104,9	120,9	X	
różnica w %		65,0	70,4	80,2	80,9		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W maju 2019 r., w porównaniu z kwietniem br., w skupie z przeznaczeniem do konsumpcji bezpośredniej wzrosły ceny kapusty białej (o 84%), buraków ćwikłowych (o 48%), marchwi (o 23%), cebuli na targowiskach (o 18%), cebuli w spółdzielniach ogrodniczych i pietruszki (po 17%). Obniżyła się jedynie cena skupu pieczarek (o 2%). W analogicznym okresie w zakładach przetwórczych wzrosła cena skupu cebuli obieranej (o 3%), a stabilna była cena skupu buraków. W firmach skupujących warzywa na eksport wzrosły ceny kapusty białej (o 28%), selerów (o 26%), kapusty pekińskiej (o 24%), cebuli (o 18%) i marchwi (o 14%), a jedynie obniżyła się cena pomidorów (o 42%). W maju 2019 r., w porównaniu z kwietniem br., w handlu hurtowym wzrosły ceny: buraków ćwikłowych (o 42%), cebuli (o 35%), kapusty białej (o 33%) i marchwi (o 11%). Obniżyły się ceny hurtowe pomidorów spod oston (58%) i ogórków spod oston (o 33%).

W maju 2019 r., w porównaniu z majem 2018 r., w skupie do konsumpcji bezpośredniej wzrosły ceny skupu kapusty białej (o 681%), cebuli w spółdzielniach ogrodniczych (o 248%), cebuli na targowiskach (o 102%), pietruszki (o 59%), buraków ćwikłowych (o 33%) i pieczarek (o 12%). Obniżyła się cena skupu marchwi (o 14%). W zakładach przetwórczych i chłodniach w maju 2019 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem 2018 r., wzrosły ceny cebuli obieranej (o 226%) i buraków ćwikłowych (o 42%). W handlu hurtowym, w analizowanym okresie, wzrosły ceny kapusty białej (o 541%), cebuli (o 248%) oraz buraków ćwikłowych (o 69%), a obniżyły się ceny marchwi (o 4%).

W kwietniu 2019 r., w porównaniu z marcem 2019 r., wzrosły ceny detaliczne: kapusty białej (o 29%), pomidorów (o 9%), cebuli (o 6%), kalafiorów (o 5%), marchwi i selerów (po 2%) oraz buraków ćwikłowych i pieczarek (po 1%). Obniżyły się ceny detaliczne papryki (o 9%) i porów (o 2%). W relacji do cen detalicznych z kwietnia 2018 r. wzrosły ceny kapusty białej (o 179%), cebuli (o 91%), porów (o 20%), marchwi (o 16%), papryki (o 11%), selerów (o 10%), pomidorów (o 9%) oraz buraków ćwikłowych i pieczarek (po 8%).

W marcu 2019 r., w porównaniu z marcem 2018 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych obniżyła się produkcja warzyw mrożonych (o 26%), konserw warzywnych (o 10%) i soku pomidorowego (o 8%), a wzrosła produkcja marynat (o 22%).

Eksport warzyw świeżych w marcu 2019 r. wyniósł 33,0 tys. t, a jego wartość 23,7 mln EUR. W porównaniu z marcem 2018 r. wolumen sprzedanych warzyw świe-

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

żych obniżył się o 25%, a jego wartość zwiększyła się o 30%. Do spadku wolumenu eksportu przyczyniło się zmniejszenie sprzedaży pomidorów (o 74%), kapusty (o 36%), marchwi (o 31%) i cebuli (o 15%). W tym samym czasie wyeksportowano 62,7 tys. t przetworów warzywnych o wartości 55,7 mln EUR. W porównaniu z marcem 2018 r. wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 7%, a jego wartość wzrosła o 3%. Wolumen eksportu suszy obniżył się o 22%, pieczarek i ich przetworów o 14%, marynat o 12%, mrożonek o 11% i konserw o 3%.

W marcu 2019 r. zaimportowano 94,9 tys. t warzyw świeżych tj. o 12% więcej niż w marcu 2018 r. Wartość ich importu wyniosła 93,0 mln EUR, tj. o 3% więcej niż w marcu 2018 r. Wzrost wolumenu importu spowodowany był zwiększeniem przywozu cebuli (o 261%) i kapusty (o 41%). Wolumen importu przetworów warzywnych wyniósł 27,7 tys. t, tj. o 7% więcej niż w marcu 2018 r. Wartość importu przetworów warzywnych wyniosła 26,8 mln EUR i wzrosła o 3% w porównaniu z marcem 2018 r. Wzrósł import konserw (o 27%), w tym kukurydzy konserwowej (o 31%) oraz suszy i mrożonek (po 12%).

W marcu 2019 r. ujemne saldo w handlu warzywami i ich przetworami wyniosło 40,4 mln EUR wobec -44,5 mln EUR w marcu 2018 r. W I kwartale br. ujemne saldo w handlu osiągnęło poziom 123,6 mln EUR. Deficyt w handlu był wyższy o 5,9 mln EUR niż w analogicznym okresie 2018 r.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pietruszka	Pomidory szklarniowe	Kalafioły gruntowe (szl.)	Pieczarki
2018 V	0,83	1,65	0,54	2,07	0,91	-	-	5,95	4,01	-	4,81
VI	1,04	2,03	1,11	2,65	1,18	-	-	6,68	2,56	-	4,89
VII	1,18	2,41	1,46 ^c	2,30	0,89	2,13	1,33	9,43	2,36	1,93	4,94
VIII	1,22	2,28	1,94 ^c	1,32	0,73	2,15	1,42	7,52	1,75	2,07	4,99
IX	1,13	2,07	0,88	1,25	0,72	2,04	-	5,00	2,98	2,69	5,21
X	1,31	2,03	0,79	1,24	0,69	-	-	4,97	4,08	2,72	5,29
XI	1,64	2,19	0,97	1,30	0,72	-	-	5,70	3,95	2,34	5,56
XII	1,78	2,37	1,04	1,39	0,72	-	-	5,75	-	-	5,58
2018 I-XII	1,05	1,96	0,66	1,46	0,78	2,14	1,54	5,37	3,59	2,37	5,06
2019 I	1,86	2,45	1,24	1,47	0,76	-	-	6,27	-	-	5,48
II	2,03	2,58	1,85	1,50	0,81	-	-	6,81	-	-	5,34
III	2,23	2,74	1,89	1,50	0,78	-	-	7,70	-	-	5,51
IV	2,45	2,85	2,29	1,45	0,82	-	-	8,11	-	-	5,52
V	2,89	3,34	4,22	1,78	1,21	-	-	9,45	-	-	5,40
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{V\ 2019}{IV\ 2019}$	118	117	184	123	148	x	x	117	x	x	98
$\frac{V\ 2019}{V\ 2018}$	348	202	781	86	133	x	x	159	x	x	112

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c za główkę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg, loco zakład)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparagowa	Brokuly różyczk.	Kalafioły różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2018 V	0,85	0,30	0,26	0,26	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,82	-	-	-	1,12	-	1,99	1,60	2,00	-	-
VII	-	-	-	-	1,10	0,80	1,97	-	2,25	-	-
VIII	1,22	-	-	-	-	0,79	1,99	1,20	2,43	0,60	0,35
IX	1,42	0,38	0,30	0,29	-	0,80	1,96	1,22	-	0,59	0,38
X	1,64	0,40	0,27	0,30	-	-	1,98	1,27	-	0,64	-
XI	1,98	0,43	0,28	0,32	-	-	2,13	1,41	-	-	-
XII	2,19	0,45	0,30	0,35	-	-	-	-	-	-	-
2018 I-XII	1,25	0,38	0,27	0,29	1,11	0,80	2,00	1,34	2,23	0,61	0,37
2019 I	2,46	0,50	0,34	0,36	-	-	-	-	-	-	-
II	2,65	-	-	0,37	-	-	-	-	-	-	-
III	2,63	-	0,55	0,36	-	-	-	-	-	-	-
IV	2,70	-	0,60	0,37	-	-	-	-	-	-	-
V	2,77	-	-	0,37	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{V\ 2019}{IV\ 2019}$	103	x	x	100	x	x	x	x	x	x	x
$\frac{V\ 2019}{V\ 2018}$	326	x	x	142	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki ćwikłowe	Ziemniaki
2018 IV	4,83	-	1,18	0,31	0,60	-	1,20	-	1,29	0,57	-	0,63	0,40
V	3,49	-	1,85	0,32	0,57	-	1,35	-	1,33	0,56	-	0,65	-
VI	2,00	1,25	1,89	1,00	0,53	-	1,65	-	1,33	0,57	-	0,71	-
VII	1,99	1,31	2,04	0,78	-	4,00	1,55	-	-	0,62	-	0,70	-
VIII	1,25	1,27	1,68	0,70	-	3,00	1,30	-	1,35	0,82	-	0,68	-
IX	3,10	1,47	1,83	0,81	0,90	2,37	1,00	-	1,50	0,92	-	0,56	-
X	3,68	-	1,12	0,69	0,90	-	1,12	-	1,50	1,01	-	0,53	-
XI	3,93	-	0,75	0,93	0,90	-	1,13	-	1,50	1,15	-	0,53	-
XII	5,55	-	0,83	0,99	0,90	-	1,21	-	1,53	1,31	-	0,56	0,68
2018 I-XII	3,31	1,33	1,35	0,63	0,71	3,12	1,10	1,25	1,33	0,76		0,58	0,46
2019 I	-	-	1,00	1,04	1,03	-	1,25	-	1,53	1,58	-	0,55	0,70
II	-	-	1,03	1,57	1,05	-	1,30	-	1,58	1,65	-	0,55	-
III	-	-	1,43	1,57	1,05	-	1,32	-	1,59	1,64	-	0,54	1,00
IV	5,21	-	2,07	2,08	-	-	1,34	-	1,60	1,95	-	-	1,00
V	3,03	-	2,56	2,66	-	-	1,53	-	2,02	2,30	-	0,68	2,50 ^a
Wskaźnik zmian w %													
<u>V 2019</u> <u>IV 2019</u>	58	x	124	128	x	x	114	x	126	118	x	x	x
<u>V 2019</u> <u>V 2018</u>	87	x	138	831	x	x	113	x	152	411	x	105	x

^a ziemniaki młode

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne ^a	Marynaty
2018 II	3 733	45 005	21 157	2 657
III	4 308	42 923	24 432	2 111
IV	3 384	33 247	22 134	2 604
V	3 646	33 416	22 837	1 756
VI	2 973	35 129	29 462	2 080
VII	3 658	47 775	30 906	7 309
VIII	4 852	63 809	36 739	7 017
IX	4 708	69 522	38 652	4 035
X	3 839	79 464	34 628	2 603
XI	4 305	63 221	35 443	2 576
XII	2 790	29 898	23 272	2 070
2018 I-XII	44 691	589 889	344 941	39 402
2019 I	3 827	31 695	28 768	2 620
II	3 954	30 360	26 582	1 734
III	3 976	31 927	26 924	2 568
Wskaźnik zmian w %				
<u>III 2019</u> <u>III 2018</u>	92	74	110	122

^a w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2018																2019			III 2019
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	III 2018				
	tony																	(%)		
Warzywa ogółem	34640	43812	26449	37675	49128	45388	51673	46099	38107	31166	488400	34298	31477	32965	75					
Cebula	16160	16868	11102	13124	11969	8852	14203	14649	13246	12857	155626	13126	13921	14336	85					
Kapusta	3380	4887	3154	2770	2015	1607	2582	3860	3671	4133	38232	4044	2507	3126	64					
Marchew	1902	2676	1498	1591	958	2075	1550	1439	1270	1535	21953	2412	1580	1840	69					
Ogórki	447	733	542	1315	2744	4184	3461	857	529	809	17648	552	572	896	122					
Pomidory	739	1733	1587	10196	17702	14347	16383	8666	3511	517	88264	375	683	448	26					
Kalafiory	386	414	372	285	4642	3401	2409	2324	2320	101	19686	384	444	596	144					
Przetwory ogółem	64636	67728	60463	56066	56402	53584	58329	69605	65284	49682	722637	63407	59420	62713	93					
Susze	2164	2576	1836	2037	2160	2228	2073	2063	2502	1742	26233	2170	2264	2021	78					
Marynaty	3731	5297	4170	4167	3999	3986	4560	5691	5562	4247	53272	4555	3936	4657	88					
Konserwy	5302	6850	5173	4465	4659	3740	4689	6140	6578	5707	64436	6113	5477	6665	97					
-kapusta kwasz.	763	1148	810	753	773	586	604	782	1178	1039	10586	1094	1077	1083	94					
Mrożonki	43736	43854	40906	35661	35623	34736	36382	47670	42699	30886	476832	41225	38592	38850	89					
Pieczarki																				
i ich przetwory	27867	31034	28064	27663	25023	25203	24459	28014	28495	24860	323680	27740	24159	26602	86					
Warzywa ogółem	14496	18191	13405	24596	28645	27548	31252	39080	22522	19821	283575	21075	21755	23718	130					
Cebula	5905	5469	3760	5024	4446	3996	4749	6629	7782	8690	70009	8976	10053	10451	191					
Kapusta	661	882	676	1133	780	508	903	1034	1240	1265	11248	1733	1295	1611	183					
Marchew	552	961	618	838	546	835	736	569	491	848	8490	1190	906	797	83					
Ogórki	730	905	664	1376	1714	2426	2152	1308	775	895	14702	666	891	1274	141					
Pomidory	624	1360	1672	8251	10632	9251	9091	13110	8609	3297	760	67236	480	669	553	41				
Kalafiory	265	332	288	243	2938	2358	1720	2320	1798	1512	112	14206	419	452	575	173				
Przetwory ogółem	49809	53960	46589	46550	46594	42600	44765	45689	56127	54848	44030	55274	53025	55652	103					
Susze	5082	5857	4403	4847	4981	4904	4971	4877	5081	4542	61259	5630	5887	5497	94					
Marynaty	3701	5111	3777	3759	3609	3648	4122	3688	5276	4115	49937	4281	3869	4382	86					
Konserwy	6497	7213	5790	5185	5278	4539	5225	5875	6819	6592	71138	6953	6543	7639	106					
-kapusta kwasz.	558	785	528	506	554	410	405	550	763	884	7442	836	869	852	109					
Mrożonki	24460	25628	23539	21797	21693	19983	22356	30440	28777	21682	289252	28400	26761	26815	105					
Pieczarki	38952	43780	40110	40774	35348	36414	35719	41151	42790	38889	470587	43202	38057	41417	95					

tyś. EUR

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

	2018																2019			III 2019
	Wyszczególnienie																			III 2018
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	(%)				
Warzywa ogółem	66768	84804	82765	54315	39380	24605	11 534	12995	29962	50515	67072	595682	81537	94874	94866	112				
Cebula	2409	4486	3120	4655	6723	6604	1 511	3960	6463	8865	9862	61536	11795	24862	16192	361				
Kapusta	522	1635	8596	1869	240	111	6	161	10	409	483	14191	1109	1962	2306	141				
Marchew	4903	6526	7735	7973	10055	2964	142	289	308	1330	2781	46999	4479	5235	5357	82				
Ogórki	7199	7822	4658	1130	744	1879	2 025	1884	5158	8458	8157	59841	10584	8094	7322	94				
Pomidory	20227	24001	17414	13840	8086	5381	3 863	2894	5344	9662	18506	153329	21344	20596	21678	90				
Papryka	6858	10175	10271	7694	5486	3310	693	581	3420	5812	6656	68371	8369	7913	9364	92				
Czosnek	603	1048	1937	571	589	858	573	663	685	612	828	9330	801	780	783	75				
Przetwory ogółem	27318	25748	26305	25601	22992	19372	22 452	22689	26397	27621	25930	295412	26394	30065	27565	107				
Mrożonki	4878	4466	6356	4394	4636	4008	4 745	5506	5532	4513	4464	58421	6822	6409	5014	112				
Susze	1244	1105	1382	1207	1097	808	1 336	963	1215	1612	1166	14427	1735	1710	1244	112				
Marynaty	1683	2102	1982	1888	1499	1139	1 389	1398	1660	2250	1481	20231	1423	1400	1680	80				
Konserwy	5032	5502	4051	4103	3768	3466	4 124	4381	5728	6615	7123	56972	5055	6221	6969	127				
-kukurydza konserw.	1946	1640	959	1051	1239	911	1 260	1995	1430	2136	2525	17866	834	1632	2152	131				
Koncentrat pomid.	9537	7183	7053	9122	6611	6331	7 106	5598	7379	7862	6700	87686	6688	9119	7043	98				
Warzywa ogółem	70661	90654	78937	57971	34540	17654	10 999	13704	31931	52786	68898	610401	87118	91537	93024	103				
Cebula	806	1792	1009	962	1218	1213	613	1427	1740	2485	2593	16525	3101	6711	6129	342				
Kapusta	213	683	3743	766	71	29	5	45	9	76	78	5784	318	730	1055	154				
Marchew	1636	2710	3320	4445	5358	1391	206	339	331	629	1174	22340	1874	2646	2492	92				
Ogórki	9478	8653	4432	1259	551	1082	1 037	1092	4566	9518	8039	61313	9748	9067	7488	87				
Pomidory	25020	32375	24549	18522	8276	4064	3 482	4759	9654	14162	24806	202409	29825	28144	29404	91				
Papryka	10286	14621	12487	12756	10083	5043	833	917	4250	7465	9423	99517	12116	12612	14389	98				
Czosnek	988	1502	1929	829	708	962	896	889	812	905	1098	12177	1178	1055	1155	77				
Przetwory ogółem	26193	25984	25524	26285	22721	20941	21 922	22122	26127	26960	25323	291739	26428	29161	26799	103				
Mrożonki	3629	3554	4532	3540	3424	3018	2 943	3814	4116	3272	3216	42594	4758	4812	3627	102				
Susze	3465	3106	3519	3053	2521	2246	3 063	2309	2809	3420	2663	35194	4167	3707	3105	100				
Marynaty	1892	2343	2156	2312	2050	1726	1 358	1625	1930	2381	1723	23409	1506	1599	2000	85				
Konserwy	6257	7476	5529	5305	5198	5825	5 880	5734	7243	8069	8945	75450	7226	7614	8236	110				
-kukurydza konserw.	1997	1683	1000	964	1185	905	1 209	1979	1408	2107	2457	17725	868	1615	2059	122				
Koncentrat pomid.	7024	5004	5027	6451	4845	4688	4 977	4108	5340	5784	4844	63538	4886	7043	5312	106				

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioiry	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2018 II	0,37	0,20	0,29	1,63	0,85	0,69	1,40	0,87	0,73	0,53
III	0,32	0,18	0,36	1,23	0,78	0,80	1,41	0,83	0,68	0,56
IV	0,34	0,21	0,41	1,22	1,05	0,77	1,43	0,81	0,65	0,55
V	0,38	0,41	0,53	1,05	0,81	0,85	1,47	0,84	0,67	0,57
VI	0,37	0,39	0,57	0,62	0,60	0,63	1,41	0,85	0,72	0,54
VII	0,45	0,32	0,40	0,58	0,64	0,69	1,44	0,84	0,70	0,55
VIII	0,47	0,35	0,36	0,62	0,55	0,71	1,46	0,85	0,67	0,53
IX	0,47	0,36	0,37	0,86	1,09	0,89	1,49	0,87	0,70	0,53
X	0,53	0,32	0,38	1,30	0,99	0,77	1,47	0,86	0,74	0,53
XI	0,66	0,34	0,39	1,46	0,94	0,65	1,50	0,86	0,75	0,56
XII	0,69	0,36	0,55	1,11	1,47	1,11	1,56	0,89	0,74	0,55
2018 I-XII	0,45	0,30	0,41	1,08	0,87	0,78	1,46	0,86	0,70	0,54
2019 I	0,68	0,43	0,49	1,21	1,28	1,09	1,56	0,89	0,76	0,57
II	0,72	0,52	0,57	1,56	0,98	1,02	1,58	0,90	0,81	0,53
III	0,73	0,52	0,43	1,42	1,23	0,97	1,56	0,86	0,79	0,57
Wskaźnik zmian w %										
<u>III 2019</u> II 2019	101	100	75	91	126	95	99	96	98	108
<u>III 2019</u> III 2018	228	289	119	115	158	121	111	104	116	102

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioiry gruntowe ^a
2017 XII	0,96	0,47	0,92	0,90	-	-	7,38	6,62	-
2017 I-XII	0,92	0,68	0,91	0,88	2,41	1,55	5,01	4,26	2,88
2018 I	0,90	0,45	1,09	0,94	-	-	-	-	-
II	0,90	0,49	1,08	0,95	-	-	-	-	-
III	0,97	0,49	1,40	1,02	-	-	6,02	-	-
IV	0,97	0,52	1,72	1,03	-	-	4,70	7,85	-
V	1,06	0,69	2,26	1,05	-	-	-	4,11	-
VI	1,16	1,04	2,88	1,17	2,47	-	2,31	2,68	-
VII	1,35	1,24	2,07	1,11	2,51	2,43	2,21	2,71	3,31
VIII	1,29	1,02	2,08	1,11	2,54	1,40	3,04	1,95	2,98
IX	1,26	0,98	1,60	1,04	3,00	1,44	3,61	3,87	4,18
X	1,48	1,05	1,58	1,09	-	2,37	5,38	4,27	3,77
XI	1,73	1,24	1,60	0,97	-	-	8,14	4,06	2,78
XII	1,97	1,30	1,64	1,00	-	-	8,84	6,07	-
2018 I-XII	1,25	0,88	1,75	1,04	2,63	1,91	4,92	4,17	3,40
2019 I	2,14	1,62	1,75	1,08	-	-	-	-	-
II	2,37	2,23	1,83	1,16	-	-	-	-	-
III	2,39	2,32	1,87	1,21	-	-	6,77	16,52	-
IV	2,73	3,32	1,95	1,25	-	-	4,59	9,19	-
V	3,69	4,42	2,18	1,77	-	-	3,08	3,87	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>V 2019</u> IV 2019	135	133	111	142	x	x	67	42	x
<u>V 2019</u> V 2018	348	641	96	169	x	x	x	94	x

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2018 IV	3,32	9,26	3,11	3,20	3,64	5,07	2,05
V	3,37	9,15	3,07	3,09	3,55	5,05	2,03
VI	3,39	9,18	3,00	3,05	3,57	5,08	2,08
VII	3,34	9,21	3,01	3,08	3,62	5,06	2,12
VIII	3,43	9,22	3,01	3,13	3,69	5,09	2,09
IX	3,43	9,44	3,08	3,09	3,74	5,04	2,09
X	3,48	9,38	3,08	3,07	3,68	5,10	2,09
XI	3,48	9,39	3,11	3,04	3,70	5,11	2,09
XII	3,55	9,25	3,05	3,00	3,61	5,21	2,00
2018 I-XII	3,40	9,24	3,07	3,11	3,61	5,07	2,08
2019 I	3,68	9,30	3,04	3,09	3,52	5,32	1,84
II	3,66	9,42	3,10	3,00	3,57	5,40	1,83
III	3,66	9,49	3,08	3,02	3,60	5,41	1,84
IV	3,68	8,97	3,09	3,05	3,57	5,54	1,84
Wskaźnik zmian w %							
<u>IV 2019</u> III 2019	101	95	100	101	99	102	100
<u>IV 2019</u> IV 2018	111	97	99	95	98	109	90

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory ^a	Pieczarki
2017 XII	2,01	1,47	1,94	1,75	4,00	5,51	9,01	8,14	-	5,80	7,75
2017 I-XII	2,02	1,53	1,90	1,87	4,25	6,49	10,21	6,86	4,94	5,47	7,62
2018 I	2,02	1,42	2,07	1,78	3,98	5,97	10,26	9,05	-	6,71	7,75
II	2,00	1,44	2,14	1,79	4,02	5,70	10,14	8,15	-	6,48	7,54
III	1,99	1,40	2,24	1,83	3,97	6,19	10,16	8,16	-	7,31	7,54
IV	2,04	1,41	2,61	1,86	4,18	6,55	9,23	8,88	-	7,63	7,59
V	2,06	1,48	3,10	1,93	4,39	6,39	11,76	6,87	7,71	6,68	7,49
VI	2,51	1,68	4,04	2,47	4,61	7,09	14,15	4,78	4,52	4,68	7,60
VII	2,95	3,57*	3,66	2,35	5,15	7,58	9,88	4,37	3,81	4,10	7,60
VIII	2,75	3,67*	2,88	2,08	4,99	6,68	5,58	3,62	3,72	4,15	7,62
IX	2,50	2,08	2,72	1,97	4,59	6,56	5,35	4,89	4,21	4,86	7,79
X	2,55	2,04	2,70	1,87	4,43	6,66	6,26	6,79	-	5,11	7,78
XI	2,77	2,01	2,69	1,84	4,33	6,67	7,30	6,63	-	4,44	7,67
XII	2,96	2,12	2,77	1,80	4,37	6,54	10,03	8,25	-	6,13	8,10
2018 I-XII	2,43	1,71	2,80	1,96	4,42	6,55	9,18	6,70	4,79	5,69	7,67
2019 I	3,14	2,26	2,85	1,87	4,41	7,41	10,25	8,64	-	7,55	8,26
II	3,54	2,92	2,91	1,94	4,38	8,23	10,68	8,93	-	8,18	8,09
III	3,69	3,05	2,96	1,99	4,48	8,01	11,16	8,90	-	6,99	8,10
IV	3,90	3,93	3,03	2,00	4,59	7,88	10,20	9,68	-	7,33	8,19
Wskaźnik zmian w %											
<u>IV 2019</u> III 2019	106	129	102	101	102	98	91	109	x	105	101
<u>IV 2019</u> IV 2018	191	279	116	108	110	120	111	109	x	96	108

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

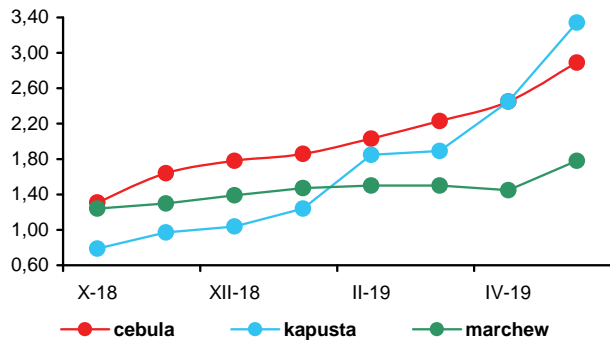
Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczap	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2017 XII	6,13	15,25	8,54	9,80	8,62	10,60	3,67	6,13	8,46	4,06
2017 I-XII	6,09	15,40	8,41	9,68	8,53	10,63	3,71	6,25	8,83	4,01
2018 I	6,29	15,45	8,52	9,90	8,78	10,60	3,73	6,30	8,71	4,05
II	6,19	15,50	8,56	9,82	8,78	10,70	3,73	6,30	8,69	4,12
III	6,24	15,35	8,44	9,88	8,78	10,70	3,74	6,23	8,63	4,03
IV	6,31	15,30	8,62	9,88	8,76	10,65	3,72	6,28	8,69	4,01
V	6,12	15,40	8,66	9,94	8,80	10,60	3,75	6,33	8,69	4,00
VI	6,14	15,55	8,52	9,96	8,82	10,65	3,74	6,38	8,66	3,93
VII	6,28	15,65	8,62	9,88	8,84	10,65	3,71	6,43	8,63	3,94
VIII	6,24	15,55	8,64	9,84	8,82	10,65	3,77	6,43	8,74	3,99
IX	6,20	15,40	8,64	10,06	8,92	10,80	3,79	6,48	8,74	3,97
X	6,26	15,45	8,68	10,06	8,98	10,80	3,75	6,45	8,80	3,95
XI	6,09	15,40	8,88	11,12	9,10	10,80	3,76	6,38	8,74	3,95
XII	6,07	15,25	8,90	10,02	9,06	10,85	3,73	6,23	8,43	3,96
2018 I-XII	6,20	15,44	8,64	9,95	8,87	10,70	3,74	6,35	8,68	3,99
2019 I	6,23	15,60	8,82	10,14	9,20	10,95	3,72	6,35	8,83	3,98
II	6,26	15,50	9,02	10,08	9,24	10,95	3,75	6,43	8,86	3,98
III	6,20	15,55	9,02	10,14	9,24	11,05	3,75	6,43	8,74	3,99
IV	6,00	15,50	9,12	10,02	9,32	11,00	3,72	6,33	8,66	3,97
Wskaźnik zmian w %										
<u>IV 2019</u> <u>III 2019</u>	97	100	101	99	101	100	99	98	99	99
<u>IV 2019</u> <u>IV 2018</u>	95	101	106	101	106	103	100	101	100	99

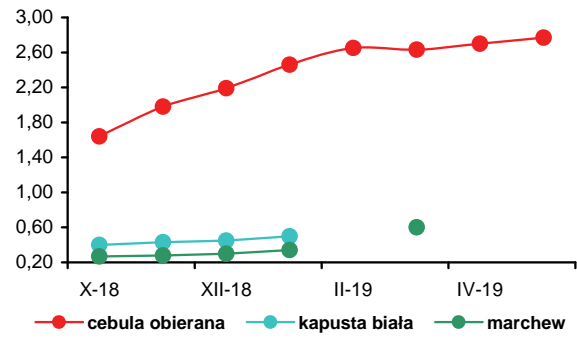
^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

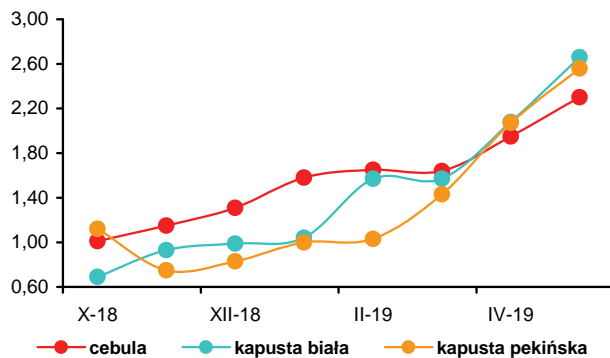
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

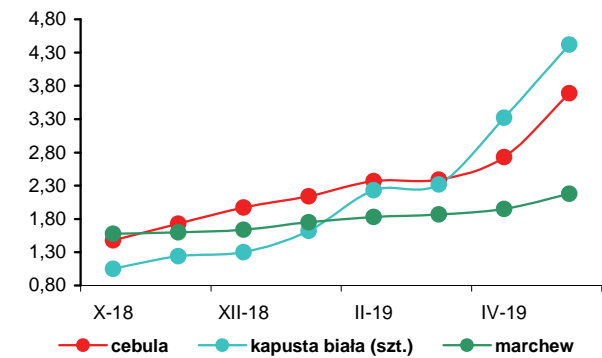
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

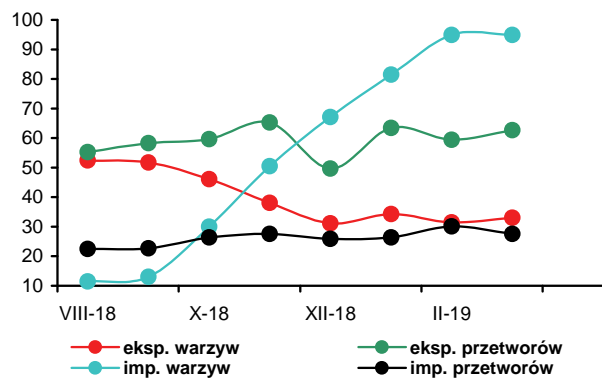
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

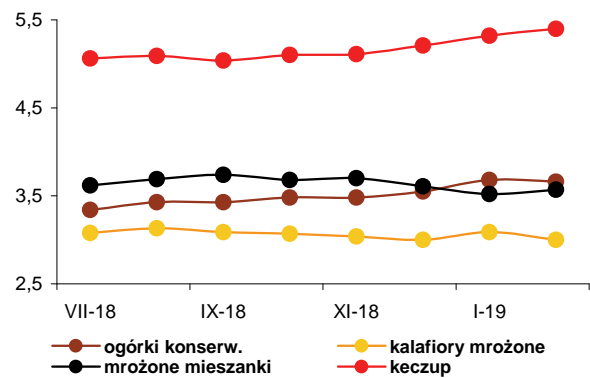
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

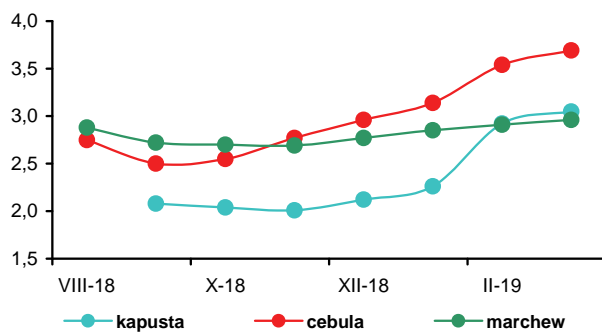
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

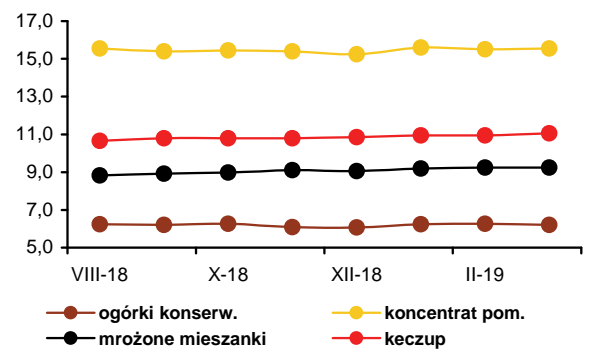
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Irena Strojewska

Ceny oferowane za jabłka w maju 2019 r., w porównaniu z majem 2018 r., na rynkach hurtowych były średnio niższe o 66%, w firmach eksportujących o 65%, a w spółdzielniach ogrodniczych o 34%. Do tak dużego spadku cen przyczyniły się duże zapasy jabłek w Polsce, które wg WAPA¹ na dzień 1 maja 2019 r. wynosiły 405 tys. t, wobec 177 tys. t w 2018 r. (większe o 128,8%). W kwietniu zapasy jabłek w Polsce były o 132,5% większe niż w poprzednim roku, spadek

zapasów o 3,7 pkt. proc. miesiąc do miesiąca świadczy o przyspieszeniu dynamiki sprzedaży tych owoców. Na rynku hurtowym obniżyły się też ceny cytryn (o 31%), mandarynek (o 20%), gruszek (o 17,0%), a także winogron (o 9%). Podrożały natomiast pomarańcze (o 1%) i banany (o 16%). Zakłady przetwórcze za jabłka do tłoczenia płaciły 0,38 zł/kg (mniej o 34% niż w maju poprzedniego roku).

W maju 2019 r., w porównaniu z kwietniem 2019 r., przeciętne ceny jabłek na rynkach hurtowych wzrosły o 18%, oferowane przez firmy eksportujące o 3%, a w skupie prowadzonym przez spółdzielnie ogrodnicze zmniejszyły się o 1%. W zakładach przetwórczych ceny skupu płacone za jabłka do tłoczenia, w porównywanych miesiącach, z powodu zmniejszającej się podaży surowca, podrożały o 6%. Na rynku hurtowym wzrosły ceny cytryn (o 23%), gruszek (o 11%), mandarynek (o 9%), winogron (o 3%) oraz pomarańcz (o 2%). Potaniały natomiast banany (o 5%).

Ceny detaliczne owoców i ich przetworów w kwietniu 2019 r., w relacji do kwietnia 2018 r., obniżyły się średnio o 11,2%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 3,3%. Potaniały jabłka (o 42,0%), owoce pestkowe (o 18,2%), owoce jagodowe (o 13,4%), banany (o 2,3%), owoce cytrusowe (o 0,2%), przetwory owocowe (o 4,3%) oraz owoce suszone i orzechy (o 1,9%). Wyższe były jedynie średnie ceny owoców mrożonych (o 5,3%).

W średnich i dużych firmach w marcu 2019 r., w porównaniu z marcem 2018 r., produkcja soków zagęszczonych wzrosła dziewięciokrotnie, a pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych nie zmieniła się. Zwiększyła się produkcja soków pitnych tłoczonych z jabłek o 30%, a spadła pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-wa-

rzywnych (o 2%) oraz wyciskanych z owoców cytrusowych (o 27%). Wzrosła produkcja dżemów (o 80%), owoców mrożonych (o 52%) oraz kompotów i owoców pasteryzowanych (o 19%). W marcu 2019 r., w porównaniu do lutego br., produkcja soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się o 7% do 69,6 tys. t. Większa była produkcja soków wyciskanych z owoców cytrusowych (o 17%), a także pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 3%). Obniżyła się produkcja soków tłoczonych z jabłek (o 24%), a nie zmieniła się produkcja soków zagęszczonych. Wzrosła natomiast produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych o 2%, owoców mrożonych o 7% oraz dżemów o 65%.

Średnie ceny zbytu soków pomarańczowych w kwietniu 2019 r., wobec kwietnia 2018 r., zmniejszyły się o 3%, a soków jabłkowych o 22%. Potaniały też dżemy produkowane z czarnych porzeczek (o 5%) oraz z truskawek (o 4%).

Wolumen eksportu owoców świeżych w marcu 2019 r. wobec marca 2018 r. był większy o 14%, a przetworów owocowych o 74%. Eksport owoców świeżych zwiększył się głównie z powodu większej sprzedaży jabłek (o 19%), a przetworów w wyniku wzrostu sprzedaży zagęszczonego soku jabłkowego (o 150%). Wartość eksportu owoców świeżych, z powodu ich bardzo niskich cen, obniżyła się o 16% do 51,1 mln EUR, a przetworów w wyniku niskich cen surowca zmniejszyła się o 53,0% do 51,1 mln EUR. Import owoców świeżych obniżył się w marcu 2019 r. wobec marca 2018 r. o 14% do 120,8 tys. t. Mniejsze były zakupy bananów (o 32%) i owoców cytrusowych (o 9%). Przywóz przetworów obniżył się o 5% (do 36,5 tys. t), w wyniku mniejszego importu przetworów puszkowanych (o 12%). W marcu 2019 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 85,5 mln EUR, wobec ujemnego 39,0 mln EUR w marcu poprzedniego roku. W miesiącach I-III 2019 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 253,6 mln EUR, wobec ujemnego 93,5 mln EUR w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wartość eksportu zmniejszyła się o 35% i wyniosła 302,5 mln EUR, a importu była mniejsza o 1% i wyniosła 556,1 mln EUR.

1. The World Apple and Pear Association

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2018 III	1,92	3,29	-	-	-	-	-
IV	2,13	3,33	-	-	-	-	-
V	2,20	3,32	6,00	-	-	-	-
VI	2,06	3,53	5,66	-	-	-	-
VII	1,81	2,86	-	2,50	2,99	2,07	1,48
VIII	1,08	1,85	7,00	-	2,97	1,43	0,82
IX	0,87	1,29	7,00	-	-	-	-
X	0,68	1,48	-	-	-	-	-
XI	0,70	1,58	-	-	-	-	-
XII	0,72	1,72	-	-	-	-	-
2018 I-XII	1,51	2,48	6,09	2,50	2,97	1,60	1,04
2019 I	0,76	1,78	-	-	-	-	-
II	0,75	1,91	-	-	-	-	-
III	0,74	2,06	-	-	-	-	-
IV	0,75	2,34	-	-	-	-	-
V	0,74	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
$\frac{V\ 2019}{IV\ 2019}$	99	-	x	x	x	x	x
$\frac{V\ 2019}{V\ 2018}$	34	-	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg loco zakład)^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2018 II	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,77	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,81	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,58	4,05	2,94	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,46	4,92	3,24	2,79	0,86	2,66	-	1,93	1,50	-
VII	0,19	-	-	1,61	0,48	2,04	-	1,36	0,65	-
VIII	0,22	-	-	-	-	2,33	0,50	1,18	0,52	0,69
IX	0,22	-	-	-	-	2,58	-	-	-	0,65
X	0,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI	0,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2018 I-XII	0,43	4,49	3,09	2,20	0,67	2,40	0,50	1,49	0,89	0,67
2019 I	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
$\frac{V\ 2019}{IV\ 2019}$	106	x	x	x	x	x	x	x	x	x
$\frac{V\ 2019}{V\ 2018}$	66	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala must (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2018 III ^a	1,79	2,07	1,98	1,70	1,80	1,82	1,96	-	-	-	-	-
IV ^a	1,95	2,07	2,06	1,86	1,93	1,96	2,01	-	-	-	-	-
V ^a	1,91	2,15	2,12	1,67	1,89	1,92	2,05	-	-	5,00	-	-
VI ^a	1,83	2,24	2,14	1,44	1,83	1,87	2,04	-	-	5,67	4,00	-
VII	1,46	-	2,25	1,43	-	1,66	-	-	-	7,50	4,75	1,20
VIII	0,74	0,95	-	1,00	-	-	-	1,72	-	7,38	-	0,77
IX	0,61	0,77	0,90	-	-	-	0,55	1,57	-	7,00	-	0,61
X	0,50	0,73	0,85	0,35	0,41	0,45	0,44	1,34	1,40	-	-	0,70
XI	0,52	0,78	0,85	0,34	0,40	0,44	0,40	1,66	-	-	-	-
XII	0,55	0,95	1,00	0,35	0,46	0,53	0,48	1,45	-	-	-	-
2018 I-XII	1,26	1,51	1,63	1,19	1,34	1,41	1,35	1,72	1,40	6,51	4,38	0,82
2019 I ^a	0,65	0,99	1,09	0,45	0,53	0,59	0,57	2,20	-	-	-	-
II ^a	0,69	1,05	1,12	0,50	0,54	0,60	0,65	2,20	-	-	-	-
III ^a	0,66	1,02	1,02	0,49	0,54	0,59	0,63	-	-	-	-	-
IV ^a	0,65	1,00	0,98	0,48	0,54	0,58	0,62	-	-	-	-	-
V ^a	0,67	1,03	1,01	0,51	0,55	0,61	0,62	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
V 2019 IV 2019	103	103	103	106	102	105	100	x	x	x	x	x
V 2019 V 2018	35	48	48	31	29	32	30	x	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2018 II	13 239	9 983	25 026	3 338	11 917	4 739	3 634
III	19 867	18 639	30 853	2 192	12 071	5 079	4 243
IV	14 488	14 463	25 534	3 016	11 424	5 016	4 490
V	14 647	13 073	30 014	1 517	20 072	3 738	4 989
VI	13 213	13 669	29 855	2 103	87 090	4 209	4 418
VII	10 221	13 184	60 600	10 243	113 843	3 696	6 784
VIII	18 133	12 736	43 156	27 074	39 963	3 526	4 805
IX	24 290	14 379	33 898	67 039	21 006	3 502	4 588
X	32 612	16 028	34 824	87 392	17 982	4 871	4 874
XI	34 772	15 469	32 339	87 684	17 649	5 083	4 772
XII	26 359	16 656	28 719	34 190	15 207	3 321	4 239
2018 I-XII	231 473	171 280	399 397	328 626	381 167	51 821	56 419
2019 I	28 727	14 227	27 378	24 404	16 552	4 581	4 061
II	34 288	11 633	29 220	20 600	17 042	5 551	4 938
III	25 890	13 635	30 121	20 621	18 295	9 139	5 056
Wskaźniki zmian (%)							
III 2019 II 2019	76	117	103	100	107	165	102
III 2019 III 2018	130	73	98	941	152	180	119

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego)

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2018 ^a												2019 ^a			III 2019	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	(%)
	tony																
Owoce świeże	95 483	92 190	114 817	85 797	90 780	91 574	65 879	51 142	52 084	92 287	125 435	110 915	1 068 383	126 472	135 062	130 491	114
Jabłka	72 629	75 403	96 894	71 922	75 202	66 202	30 585	25 168	33 331	73 825	97 660	75 497	794 318	98 417	117 492	114 894	119
Gruszki	6 348	4 797	5 077	2 488	1 607	981	281	1 224	2 785	4 931	7 158	7 743	45 421	7 329	6 020	4 769	94
Truskawki	48	50	127	114	1 063	3 951	115	287	87	13	21	50	5 926	89	224	366	287
Sliwki	4	9	9	13	7	20	765	3 424	3 794	1 133	32	43	9 254	7	6	4	47
Maliny	299	342	238	382	708	1 564	2 473	2 619	1 424	554	391	116	11 110	191	148	440	185
Wiśnie	46	65	25	61	38	820	5 077	535	185	49	125	92	7 119	80	44	144	587
Przetwory owocowe	74 293	70 242	74 934	77 098	75 768	79 401	94 232	94 802	90 626	109 748	115 036	76 343	1 032 523	126 472	135 062	130 491	174
Zagęszczony sok jabłkowy	12 677	13 169	13 400	16 214	14 444	13 504	15 797	12 539	22 858	39 202	43 951	23 708	241 463	30 453	30 693	33 502	250
Truskawki w puszkach	628	652	805	725	860	837	1 006	736	799	1 081	958	730	9 816	780	746	877	109
Wiśnie w puszkach	211	288	364	377	332	362	663	769	920	489	329	422	5 525	598	460	527	145
Dżemy	3 692	3 837	5 034	4 090	4 049	3 500	3 751	3 810	3 290	4 324	3 554	3 480	46 411	3 701	3 729	4 028	80
Mrożonki	26 012	24 599	25 292	26 728	23 622	29 857	37 033	36 676	32 732	31 680	31 513	22 917	348 660	30 554	29 992	32 382	128
Owoce świeże	48 780	49 102	60 806	49 110	53 820	55 405	65 188	57 024	32 791	36 296	44 378	47 631	600 329	49 973	50 160	51 115	84
Jabłka	32 977	35 652	45 521	36 813	38 796	32 344	15 557	9 007	10 878	20 583	25 077	24 221	327 424	31 013	36 391	36 964	81
Gruszki	2 073	1 540	1 425	808	791	592	214	672	1 387	2 099	2 792	2 637	17 030	2 075	2 168	2 673	188
Truskawki	120	41	173	255	1 971	4 508	348	931	326	15	36	112	8 836	171	285	301	174
Sliwki	6	15	14	21	10	21	415	1 618	1 688	588	35	15	4 446	9	11	6	45
Maliny	611	656	617	734	1 030	1 767	2 537	3 517	2 406	1 169	686	208	15 938	383	319	544	88
Wiśnie	84	138	55	130	45	553	2 974	416	135	38	119	116	4 805	86	35	130	237
Przetwory owocowe	104 496	96 703	108 584	110 223	109 876	121 518	126 385	116 641	110 548	127 109	123 948	85 539	1 341 569	49 973	50 160	51 115	47
Zagęszczony sok jabłkowy	21 779	22 697	24 448	25 920	25 809	22 029	25 012	19 920	27 818	36 960	37 979	22 555	312 924	27 681	27 651	30 273	124
Truskawki w puszkach	1 042	1 061	1 544	1 390	1 548	1 338	2 438	1 240	1 313	1 901	1 735	1 100	17 649	1 253	1 194	1 380	89
Wiśnie w puszkach	421	511	676	647	641	623	868	1 034	898	695	493	558	8 064	732	572	665	98
Dżemy	5 111	5 636	6 445	5 835	5 541	5 709	5 723	5 935	4 933	6 460	5 458	4 903	67 690	5 626	6 126	6 349	99
Mrożonki	41 160	36 757	38 433	40 857	36 459	42 690	47 171	42 998	38 717	40 960	39 726	29 866	475 792	38 219	36 910	39 356	102

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwo Finansów.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2018 ^a												2019 ^a			III 2019	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	III 2018
Owoce świeże	134 479	108 372	141 248	113 759	138 496	136 055	157 331	162 230	111 591	118 166	136 810	164 890	1 623 427	147 063	131 905	120 786	86
Banany	36 909	30 250	49 288	40 649	50 419	42 624	40 544	38 278	34 186	41 305	39 486	43 764	487 703	39 487	37 303	33 663	68
Owoce cytrusowe	67 021	51 484	60 153	35 303	25 003	17 015	14 505	16 317	19 069	31 157	54 407	91 514	482 945	80 512	60 778	54 581	91
-sok pomarańczowy i nekt.	154	99	261	213	4 117	17 629	27 301	28 144	13 162	3 854	4 094	267	99 294	249	5 368	297	114
Winnogrona	3 544	4 310	5 177	5 168	6 575	3 231	8 319	18 488	15 847	15 020	10 005	5 956	101 639	4 460	5 520	5 081	98
Arbuzy	612	573	908	4 009	20 749	31 549	44 051	38 668	7 940	1 974	993	703	152 729	599	1 014	1 308	144
Jabłka	997	930	718	696	691	693	800	400	1 602	566	301	585	8 978	225	321	217	30
Przetwory razem	42 297	31 979	38 543	34 175	35 172	37 141	37 450	35 695	35 808	41 008	41 386	32 482	443 137	34 438	32 705	36 458	95
Soki zagęszczone	22 442	10 217	12 539	13 154	13 901	15 260	12 976	14 330	13 533	16 882	16 568	12 943	174 745	14 952	12 840	14 219	113
-sok pomarańczowy	2 363	2 408	3 232	2 342	3 096	3 220	2 537	2 590	3 226	3 436	3 817	2 891	35 158	3 375	3 128	3 025	94
Mrożonki	5 864	7 510	8 056	7 925	8 582	9 818	10 370	9 323	8 862	9 329	7 537	5 177	98 356	5 734	7 233	8 620	107
Susze	1 791	1 682	1 441	801	741	993	1 644	1 583	1 975	2 778	2 047	1 416	18 895	1 382	1 213	1 274	88
Dżemy	833	995	1 362	1 421	1 352	1 481	1 057	1 418	1 431	1 179	1 306	1 058	14 894	996	1 043	1 037	76
Przetwory puszkow.	11 000	11 356	14 983	10 720	10 479	9 415	11 218	8 907	9 728	10 507	13 664	11 793	133 772	11 220	10 195	11 203	75
-ananasy	1 507	1 097	2 279	1 462	1 020	875	1 083	932	1 087	1 138	1 770	1 534	15 784	1 131	742	1 685	74
-brzoskwinie	1 779	1 819	3 729	1 501	1 557	1 369	1 381	1 927	1 323	1 624	2 979	1 792	22 779	1 301	1 716	1 925	52
Owoce świeże	126 545	112 487	147 360	117 199	151 535	124 163	129 467	138 957	115 970	125 751	131 188	147 283	1 567 906	133 472	126 388	128 510	87
Banany	24 158	21 620	34 706	24 959	26 797	19 477	20 435	19 868	17 158	20 893	18 819	22 272	271 163	21 310	22 584	22 896	66
Owoce cytrusowe	49 083	38 941	47 343	27 932	26 379	18 577	16 986	19 691	18 922	25 135	39 220	63 678	391 887	54 476	42 401	40 095	85
-sok pomarańczowy i nekt.	332	266	622	439	6 785	18 430	23 593	24 123	12 638	4 542	2 601	379	94 751	412	2 529	599	96
Winnogrona	7 763	8 666	9 588	9 145	11 585	5 249	11 154	17 761	15 975	16 860	14 597	11 331	139 676	8 513	9 859	8 432	88
Arbuzy	407	627	1 007	3 690	13 775	13 850	10 922	13 211	2 999	2 244	728	521	63 982	417	769	1 084	108
Jabłka	894	844	666	730	998	934	1 118	554	835	316	251	478	8 618	233	348	221	33
Przetwory razem	63 443	51 120	60 979	52 049	57 988	58 323	62 338	59 251	58 220	64 750	64 155	48 999	701 617	55 977	52 461	59 252	97
Soki zagęszczone	29 532	14 272	18 950	17 244	20 572	21 737	19 260	20 734	18 169	21 270	21 459	17 157	240 356	20 154	17 081	19 643	104
-sok pomarańczowy	4 443	4 319	6 024	4 093	5 864	6 171	4 707	5 053	6 509	6 739	7 753	5 876	67 550	6 583	6 246	6 109	101
Mrożonki	9 725	12 308	12 887	12 294	13 141	14 484	19 445	15 808	13 842	15 205	12 149	7 767	159 056	9 017	11 315	13 298	103
Susze	5 171	5 236	4 874	2 925	3 356	3 234	4 614	5 074	5 782	7 657	6 409	4 439	58 772	4 796	3 694	4 909	101
Dżemy	1 703	2 079	2 513	2 646	2 589	2 914	2 292	2 387	3 089	2 707	3 047	2 266	30 234	2 223	2 332	2 319	92
Przetwory puszkow	16 777	16 921	21 454	16 614	18 034	15 612	16 374	14 957	16 906	17 245	20 550	17 182	208 627	19 415	17 637	18 807	88
-ananasy	1 414	1 133	2 260	1 333	847	836	951	839	902	1 031	1 580	1 358	14 485	1 074	677	1 367	60
-brzoskwinie	1 379	1 453	3 079	1 265	1 276	1 054	1 048	1 549	1 051	1 249	2 516	1 460	18 379	1 030	1 310	1 725	56

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jablkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2018 II	0,47	0,32	0,82	0,47	1,92	2,11	1,86	1,37	1,72	1,63	1,78
III	0,47	0,28	1,36	0,43	2,59	2,23	1,85	1,39	1,82	1,92	1,86
IV	0,51	0,32	2,24	0,69	1,92	2,12	1,80	1,62	1,60	1,92	1,72
V	0,52	0,49	1,85	0,61	1,46	1,18	1,81	1,59	1,79	1,80	1,93
VI	0,49	0,60	1,14	0,44	1,13	0,67	1,55	1,32	1,63	1,60	1,72
VII	0,51	0,76	3,02	0,39	1,03	0,59	1,63	0,89	1,58	2,42	1,31
VIII	0,36	0,55	3,24	0,28	1,34	0,78	1,66	0,87	1,59	1,69	1,34
IX	0,33	0,50	3,76	0,97	1,69	0,73	1,71	0,83	1,22	1,64	0,98
X	0,28	0,43	1,12	0,68	2,11	0,78	1,70	0,91	0,94	1,76	1,42
XI	0,26	0,39	1,69	1,02	1,75	0,95	1,72	0,90	0,86	1,81	1,50
XII	0,32	0,34	2,26	0,42	1,79	1,26	1,69	0,94	0,95	1,51	1,32
2018 I-XII	0,41	0,37	1,49	0,45	1,43	0,67	1,72	1,06	1,30	1,80	1,46
2019 I	0,32	0,28	1,91	1,16	2,00	1,07	1,66	0,82	0,91	1,61	1,22
II	0,31	0,36	1,27	0,63	2,16	0,81	1,70	0,82	0,90	1,60	1,24
III	0,32	0,56	0,82	0,64	1,24	0,90	1,68	0,81	0,90	1,57	1,26
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>III 2019</u> <u>II 2019</u>	103	156	65	102	57	111	99	99	100	98	102
<u>III 2019</u> <u>III 2018</u>	68	200	60	149	48	40	91	58	49	82	68

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2018 III	2,97	-	2,98	2,99	2,97	4,08	-	-	-	-	5,66	5,68	6,34	4,35	13,40
IV	3,10	-	3,10	3,12	3,10	4,22	-	-	-	-	5,08	5,41	6,43	4,54	11,85
V	2,92	-	2,95	2,90	2,90	4,23	12,56	-	-	-	3,91	8,53	6,55	4,35	11,47
VI	2,76	-	2,78	2,77	2,75	4,37	6,31	4,45	6,49	4,50	3,80	9,54	6,16	4,49	12,33
VII	2,52	-	-	-	-	3,96	9,94	3,24	8,69	2,97	3,51	7,89	6,65	4,42	9,42
VIII	1,67	-	-	-	-	2,76	8,41	2,94	18,33	1,55	3,42	8,75	6,87	4,41	7,82
IX	1,31	-	1,33	1,32	1,30	2,41	11,21	-	-	1,47	3,67	8,57	7,38	5,62	6,22
X	1,11	-	1,13	1,13	1,10	2,47	14,00	-	-	2,02	3,58	5,96	6,66	5,01	6,91
XI	1,07	-	1,09	1,10	1,05	2,59	21,45	-	-	3,01	3,39	5,11	4,81	4,91	7,65
XII	1,14	-	1,12	1,15	1,13	2,80	-	-	-	-	3,60	5,16	4,99	4,62	9,90
2018 I-XII	2,16		2,19	2,19	2,17	3,47	11,98	3,54	11,17	2,59	4,13	6,79	6,15	4,59	10,46
2019 I	1,16	-	1,15	1,17	1,15	3,04	-	-	-	-	4,00	5,21	4,39	4,52	11,09
II	1,22	-	1,21	1,24	1,22	3,15	-	-	-	-	4,26	5,07	4,49	4,48	10,69
III	1,28	-	1,27	1,29	1,26	3,19	-	-	-	-	4,80	4,82	4,83	4,50	9,93
IV	1,25	-	1,26	1,26	1,25	3,14	-	-	-	-	4,75	4,78	4,81	4,30	10,08
V	1,48	-	1,47	1,49	1,46	3,49	10,94	-	-	-	4,52	5,90	5,25	4,40	10,42
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>V 2019</u> <u>IV 2019</u>	118	x	117	118	117	111	x	x	x	x	95	123	109	102	103
<u>V 2019</u> <u>V 2018</u>	51	x	50	51	50	83	x	x	x	x	116	69	80	101	91

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jablkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2018 II	7,73	8,56	2,43	2,69
III	7,93	8,53	2,42	2,63
IV	7,93	8,50	2,40	2,66
V	7,63	8,43	2,43	2,64
VI	7,80	8,43	2,43	2,64
VII	7,63	8,27	2,43	2,66
VIII	7,70	8,27	2,46	2,68
IX	7,90	8,30	2,47	2,68
X	8,10	8,40	2,40	2,70
XI	8,00	8,40	2,18	2,69
XII	8,10	8,47	2,03	2,55
2018 I-XII	7,87	8,41	2,38	2,66
2019 I	7,57	8,03	1,94	2,57
II	7,60	8,17	1,94	2,62
III	7,47	8,20	1,92	2,60
IV	7,53	8,17	1,88	2,57
Wskaźniki zmian cen (%)				
<u>IV 2019</u> III 2019	101	100	98	99
<u>IV 2019</u> IV 2018	95	96	78	97

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2018 II	3,71	6,00	-	-	-	-	16,21	5,64	5,41	7,32	6,25
III	3,81	6,05	-	-	-	-	14,89	5,80	5,47	7,21	6,54
IV	3,91	6,17	-	-	-	-	13,88	5,72	5,30	7,35	6,77
V	4,01	6,39	-	-	14,73	-	13,79	4,99	5,54	8,68	7,03
VI	4,03	8,42	-	10,78	8,26	33,82	14,03	4,63	5,56	10,52	7,13
VII	3,99	6,62	5,48	11,57	13,68	23,06	11,58	4,35	5,78	10,18	7,83
VIII	3,27	5,50	3,45	-	13,83	24,36	8,22	4,17	6,21	10,53	8,29
IX	2,71	4,45	2,89	-	-	26,86	7,11	4,37	6,26	10,68	8,90
X	2,38	4,43	3,77	-	-	-	7,85	4,44	6,18	7,98	8,54
XI	2,17	4,53	-	-	-	-	8,87	4,34	5,80	7,05	6,05
XII	2,17	4,80	-	-	-	-	11,91	4,38	5,22	6,76	5,21
2018 I-XII	3,31	5,62	3,90	11,18	12,63	27,02	12,07	4,81	5,68	8,47	7,02
2019 I	2,20	4,86	-	-	-	-	13,84	4,52	5,15	7,09	5,16
II	2,27	5,03	-	-	-	-	13,72	4,97	5,02	7,06	5,61
III	2,26	5,19	-	-	-	-	13,20	5,40	5,16	6,91	5,95
IV	2,25	5,31	-	-	-	-	12,43	5,51	5,17	6,77	6,36
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IV 2019</u> III 2019	100	102	x	x	x	x	94	102	100	98	107
<u>IV 2019</u> IV 2018	58	86	x	x	x	x	90	96	98	92	94

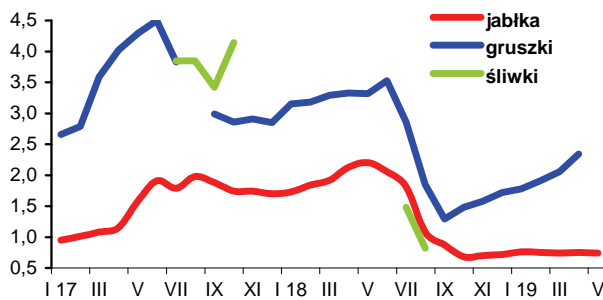
Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

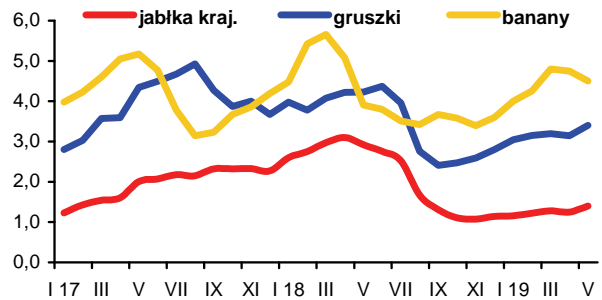
Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2018 II	13,78	3,73	4,36	16,58	9,02	6,35
III	13,75	3,73	4,32	16,70	8,92	6,36
IV	13,81	3,75	4,30	16,86	8,96	6,42
V	13,89	3,85	4,40	16,72	8,90	6,45
VI	13,92	3,84	4,42	16,72	8,84	6,39
VII	13,89	3,85	4,44	16,78	8,84	6,46
VIII	13,89	3,87	4,45	16,92	8,64	6,35
IX	13,86	3,82	4,31	17,20	8,90	6,40
X	13,78	3,91	4,46	17,56	8,78	6,42
XI	13,97	3,85	4,43	17,46	8,80	6,48
XII	13,78	3,81	4,34	17,70	8,70	6,35
2018 I-XII	13,83	3,81	4,37	17,00	8,86	6,40
2019 I	13,86	3,81	4,33	18,14	8,58	6,39
II	13,94	3,85	4,39	17,70	8,74	6,45
III	13,89	3,86	4,38	17,98	8,72	6,39
IV	13,94	3,83	4,23	18,20	8,36	6,22
Wskaźniki zmian cen (%)						
$\frac{IV\ 2019}{III\ 2019}$	100	99	97	101	96	97
$\frac{IV\ 2019}{IV\ 2018}$	101	102	98	108	93	97

Źródło: Dane GUS.

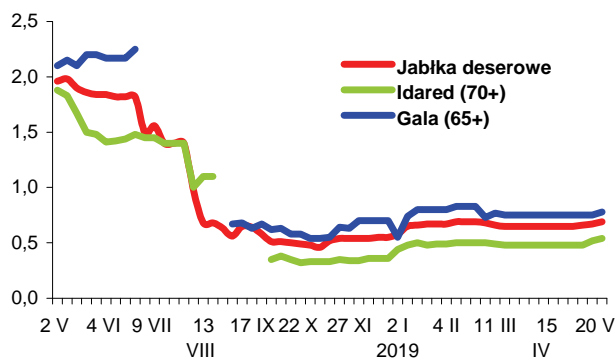
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2017-2019 (zł/kg)

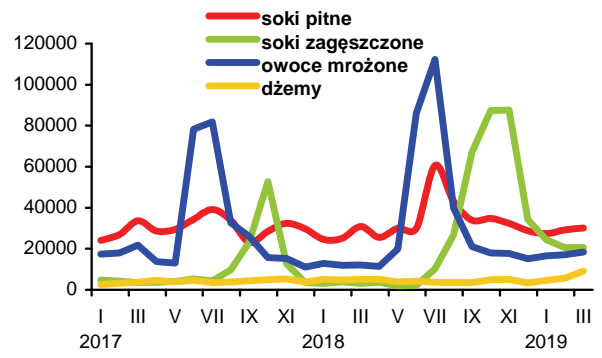
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2017-2019 (zł/kg)

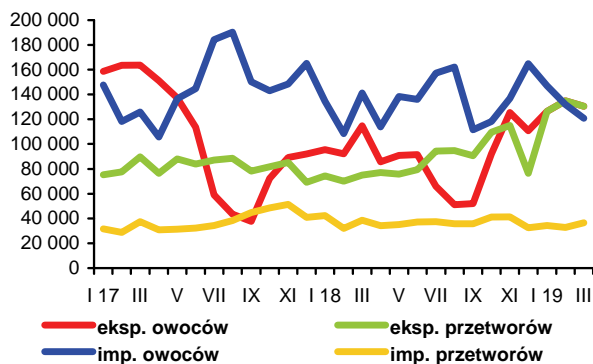
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od V 2018 r. do V 2019 r. (zł/kg)

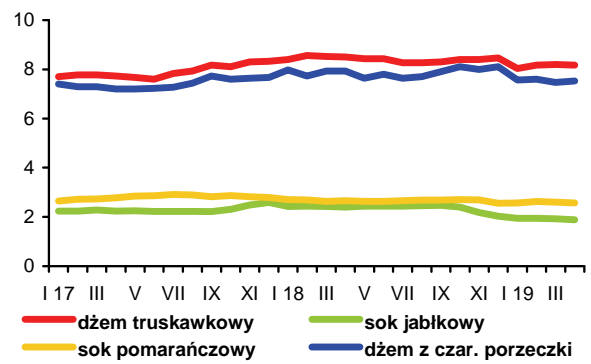
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2017-2019 (tony)

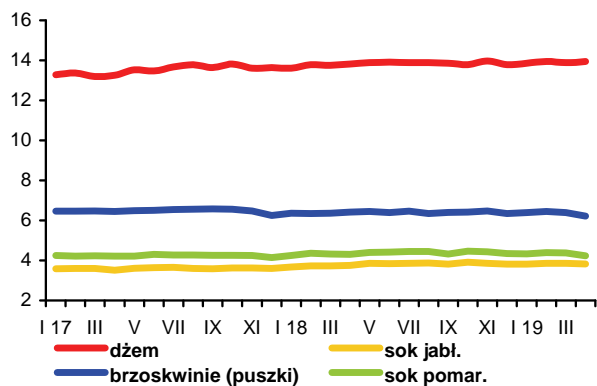
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w latach 2017-2019 (tony)

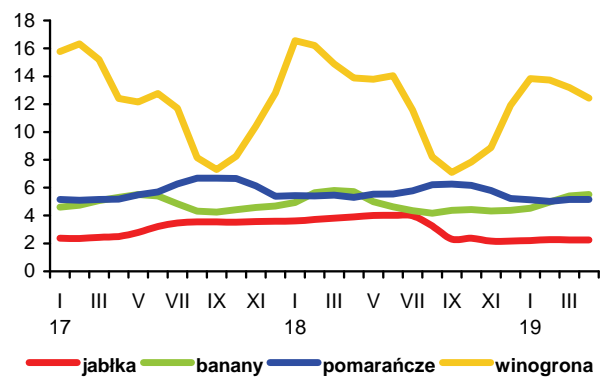
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w latach 2017-2019 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w latach 2017-2019 (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w latach 2017-2019 (zł/kg)

Koniunktura na światowym rynku mleka jest dobra, czego wyrazem są wysokie ceny podstawowych artykułów mleczarskich, w efekcie rosnącego popytu importowego w krajach Azji i Afryki. Jedynie ceny masła na giełdach Europy Zachodniej utrzymują się na relatywnie niskim poziomie. W maju wyniosły one 4183 EUR/t i były minimalnie wyższe niż w kwietniu, ale o 29,7% niższe niż przed rokiem (na giełdzie w Oceanii ceny masła przekraczają 5000 EUR/t). Rosną natomiast ceny odtłuszczonego mleka w proszku (OMP), które w maju na zachodnioeuropejskich giełdach wzrosły do 2033 EUR/t, tj. o 4,6% w porównaniu z miesiącem poprzednim i aż o 37,1% w relacji do maja ub.r., wskutek redukcji zapasów tego półproduktu w krajach UE. Ser Cheddar na giełdzie w Oceanii podrożał o 10,4% w skali miesiąca i o 21,9% w skali roku (do 4228 EUR/t).

Dobra koniunktura utrzymuje się również na rynku krajowym. Ceny skupu mleka nadal są wysokie, mimo dużych dostaw, przekraczających 1 mld l miesięcznie. W kwietniu dostawy wyniosły 1,02 mld l i były o 1,0% mniejsze niż przed miesiącem, a ceny mleka spadły o 1,4% do 135,85 zł/hl, ale w porównaniu z kwietniem ub.r. skup zwiększył się o 3,7%, a ceny wzrosły o 2,8%. W okresie styczeń-kwiecień br. rolnicy dostarczyli do mleczarni 3,95 mld l mleka, tj. o 3,6% więcej niż w analogicznym okresie ub.r., a przeciętny poziom cen skupu wzrósł o 1,6% do 138,12 zł/hl.

Wysokie ceny skupu mleka zapewniają opłacalność chowu bydła mlecznego, wobec czego rosną ceny krów i jałówek. W kwietniu krowy dojne na targowiskach podrożały do 3514 zł/szt., tj. o 6,3% w porównaniu z marcem, a jałówki 1-roczone o 5,1% do 2521 zł/szt. W okresie czterech miesięcy br. średni poziom cen krów i jałówek był odpowiednio o 10,3 i 12,6% wyższy niż w takim samym okresie 2018 r.

Ceny zbytu produktów mlecznych wykazują różnokierunkowe tendencje. Dotyczy to przede wszystkim cen produktów trwałych, które są ściśle powiązane z rynkiem światowym, zwłaszcza z rynkiem unijnym. Pod wpływem wysokich cen światowych systematycznie rosną ceny OMP, natomiast z powodu niskich cen na giełdach zachodnioeuropejskich tanieje masło. W kwietniu ceny OMP wzrosły o 0,9% w porównaniu z marcem, a ceny masła blokach i konfekcjonowanego spadły odpowiednio o 0,7 i 1,1%. Spadły również ceny serów dojrzewających, zwłaszcza sera Gouda (o 2,6%). Spośród przetworów świeżych największą dynamikę zmian cen wykazywało mleko UHT oraz tłuste i półtłuste mleko świeże w opakowaniu kartonowym (spadek o 1,6-4,4%), a także jogurt naturalny (wzrost o 2,3%) i śmietana (spadek o 0,9-1,7%). W okresie styczeń-kwiecień br. przeciętny poziom cen zbytu prawie wszystkich przetworów mlecznych był wyższy niż w I kwartale ub.r. Wyższe były głównie ceny OMP (o 23,1%), serów dojrzewających (o 7,6-10,3%) i jogurtu naturalnego (o 6,7%). Średni poziom cen masła konfekcjonowanego wzrósł o 1,3%, a masła w blokach tylko o 0,2%.

Ceny detaliczne przetworów mlecznych w kwietniu były średnio o 0,1% niższe niż w marcu. Potaniało mleko zagęszczone i w proszku, sery dojrzewające i topione (po 0,8%) oraz śmietana (o 0,2%), a podrożały jogurty (o 0,8%) i mleko pitne (o 0,5%), przy minimalnych zmianach cen pozostałych przetworów. Ceny masła spadły o 4,3%. W okresie styczeń-kwiecień br. przeciętny poziom cen przetworów mlecznych był o 1,0%, a masła o 2,0% wyższy niż w analogicznym okresie 2018 r.

W I kwartale 2019 r., w wyniku wzrostu dostaw surowca mlecznego (o 3,6% w porównaniu z I kwartałem ub.r.), zakłady mleczarskie zwiększyły produkcję następujących wyrobów: serwatki (o 13,1%), OMP (o 11,1%), napojów mlecznych innych niż jogurty (o 7,9%), masła o zawartości 80-85% tłuszczu (o 3,1%) oraz twarogów, śmietany i mleka płynnego (o 0,3-0,9%).

Eksport artykułów mleczarskich zwiększył się w tym czasie o 3,3% do 1,13 mld l w przeliczeniu na mleko surowe. Pod wpływem wysokich cen światowych i w efekcie wzrostu krajowej produkcji znacznie zwiększył się eksport mleka w proszku (o 40,2%). Większy niż w I kwartale 2018 r. był także eksport jogurtów i innych napojów mlecznych, mleka płynnego i śmietany (o 13,6-14,3%) oraz lodów (o 36,1%). Znacząco zmniejszył się natomiast eksport masła (o 28,2%), mimo wzrostu produkcji. Przyczyną tego może być zahamowanie spadku krajowego spożycia, pod wpływem obniżki cen detalicznych tego tłuszczu (o 6,4% w okresie od grudnia ub.r. do kwietnia br.). Wpływy ze sprzedaży przetworów mlecznych wzrosły o 4,9% do 559,1 mln EUR, o czym zadecydowały wyższe niż przed rokiem ceny uzyskiwane w eksporcie mleka w proszku i suszonej serwatki (po 16,6%), a także masła, serów i twarogów oraz lodów (o 1,3-4,5%).

Wolumen importu zmniejszył się o 3,8% do 429,9 mln l, ale jego wartość wzrosła o 8,6% do 252,0 mln EUR, w wyniku wyższych niż przed rokiem cen importowych wszystkich przetworów. W rezultacie ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych w I kwartale br. zwiększyła się do 700,5 mln l w ekwiwalencie surowca, tj. o 8,3% w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r., a wartość dodatniego salda obrotów wzrosła o 2,1% do 307,1 mln EUR.

1. Dairy Economic Consulting, CLAL, www.clal.it (odczyt: 05.06.2019).

Teresa Zdziarska

Tab. 1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln l	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 l)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2017 I-XII	11 312,9	139,05	.
2018 I-XII	11 614,1*	134,61	.
2018 II	883,0	135,24	137,26
III	984,0	134,20	136,38
IV	981,2	132,17	134,00
V	1 048,7	129,20	131,33
VI	1 002,6	128,52	130,77
VII	1 008,2	129,30	131,53
VIII	977,2	129,83	131,63
IX	935,4	132,77	135,85
X	938,7	137,15	140,12
XI	898,6	140,14	141,40
XII	959,6	140,10	142,50
2019 I	983,2	140,77	139,50
II	917,8	138,13	139,10
III	1028,0	137,82	139,20
IV	1017,2	135,85	136,20
Wskaźnik zmian w %			
<u>IV 2019</u> <u>III 2019</u>	99,0	98,6	97,8
<u>IV 2019</u> <u>IV 2018</u>	103,7	102,8	101,6

Źródło: Dane GUS i ZSRIR-MRiRW.

Tab. 2. Produkcja wyrobów mlecznych^a (tys. ton i mln litrów)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2017 I-XII	3 239,2	145,2	34,4	359,7	367,1	209,9	451,0	330,8
2018 I-XII	3 195,4	164,4	30,3	358,3	379,7	221,0	462,3	344,1
2018 II	248,7	12,9	3,2	27,6	28,3	19,5	37,6	27,0
III	273,9	14,3	3,1	31,9	33,1	19,4	44,2	29,0
IV	272,2	14,9	2,2	29,7	30,6	18,5	36,0	29,2
V	281,9	17,3	4,3	34,5	34,7	18,7	40,4	30,6
VI	255,5	16,8	2,2	33,1	35,5	17,8	36,3	27,8
VII	270,1	15,7	2,0	30,0	32,9	17,4	37,1	28,9
VIII	271,9	12,5	1,6	33,6	30,6	17,3	38,8	29,8
IX	263,6	10,8	1,9	26,8	31,5	16,3	36,9	27,6
X	261,0	9,8	2,3	30,3	31,7	17,7	41,0	29,1
XI	250,6	9,4	1,8	29,1	29,1	17,1	40,3	28,5
XII	272,2	16,0	2,6	21,8	31,2	20,2	35,4	28,5
2019 I	268,4	15,8	2,7	30,0	30,1	21,8	39,7	27,4
II	254,1	14,6	2,6	28,0	29,1	18,0	36,8	25,9
III	281,4	15,4	3,1	31,0	33,6	20,8	43,9	30,2
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>III 2019</u> <u>II 2019</u>	110,8	105,6	120,8	110,8	115,4	115,1	119,3	116,3
<u>III 2019</u> <u>III 2018</u>	102,8	108,0	100,3	97,4	101,7	107,3	99,4	103,9

^a dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mlecznych (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2018 II	1,94	2,07	6,45	12,56	19,09	20,98	1,02	6,45	10,27	13,55
III	1,94	2,05	6,22	12,58	19,89	22,00	1,03	6,45	10,26	13,37
IV	1,94	2,02	6,17	12,52	20,81	22,39	1,00	6,46	10,32	12,89
V	1,93	2,01	6,23	12,53	23,43	24,11	1,01	6,49	10,35	13,12
VI	1,93	2,01	6,43	12,65	24,53	25,70	0,99	6,63	10,36	13,41
VII	1,94	2,05	6,56	12,77	24,52	25,78	1,00	6,66	10,30	13,78
VIII	1,94	2,06	6,53	13,16	24,28	25,72	1,01	6,73	10,30	14,02
IX	1,95	2,06	6,59	13,41	24,37	26,00	1,00	6,76	10,31	14,43
X	1,96	2,07	6,73	13,44	22,77	24,80	1,00	6,86	10,35	14,51
XI	1,97	2,03	6,89	13,46	22,17	24,26	0,99	6,85	10,33	14,59
XII	1,97	2,05	7,10	13,46	21,10	23,67	0,98	6,81	10,29	14,41
2019 I	1,95	2,02	7,54	13,29	20,27	22,97	0,98	6,79	10,37	14,45
II	1,95	2,04	7,75	13,21	19,90	22,12	0,98	6,79	10,47	14,45
III	1,96	2,05	7,96	13,27	19,32	21,50	1,00	6,84	10,53	14,49
IV	1,95	2,01	8,03	13,09	19,19	21,26	1,00	6,78	10,51	14,12
Wskaźnik zmian w %										
<u>IV 2019</u> III 2019	99,5	98,0	100,9	98,6	99,3	98,9	100,0	99,1	99,8	97,4
<u>IV 2019</u> IV 2018	100,5	99,5	130,1	104,6	92,2	95,0	100,0	105,0	101,8	109,5

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mlecznych (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku „Bebiko 2” (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (400 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2018 II	2,62	2,77	16,31	3,54	5,95	1,97	1,35	1,81	14,01	20,75
III	2,61	2,76	16,43	3,53	5,91	1,99	1,35	1,82	14,06	20,69
IV	2,63	2,75	16,33	3,49	5,91	1,99	1,35	1,81	14,10	20,65
V	2,64	2,75	16,59	3,51	5,99	1,97	1,35	1,82	14,11	20,48
VI	2,63	2,74	16,66	3,53	6,47	1,97	1,34	1,82	14,07	20,42
VII	2,65	2,74	16,63	3,55	6,64	1,97	1,36	1,83	14,04	20,39
VIII	2,64	2,72	16,48	3,54	6,66	1,98	1,35	1,85	14,07	20,22
IX	2,66	2,72	16,45	3,57	6,63	1,99	1,34	1,85	14,23	20,51
X	2,64	2,73	16,38	3,52	6,68	2,02	1,33	1,84	14,09	21,02
XI	2,65	2,71	16,67	3,54	6,60	2,04	1,34	1,85	14,08	20,95
XII	2,63	2,71	16,55	3,55	6,54	2,03	1,36	1,83	14,00	20,99
2019 I	2,64	2,71	16,68	3,58	6,48	2,03	1,37	1,85	14,22	21,00
II	2,64	2,71	16,71	3,65	6,33	2,03	1,37	1,85	14,20	20,99
III	2,62	2,66	16,70	3,66	6,19	2,04	1,38	1,86	14,32	20,94
IV	2,63	2,68	16,77	3,63	6,00	2,05	1,40	1,87	14,31	20,77
Wskaźnik zmian w %										
<u>IV 2019</u> III 2019	100,4	100,8	100,4	99,2	96,9	100,5	101,4	100,5	99,9	99,2
<u>IV 2019</u> IV 2018	100,0	97,5	102,7	104,0	101,5	103,0	103,7	103,3	101,5	100,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mlecznych (tys. ton)

Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2017 I-XII	125,0	246,4	61,2	662,2	99,3	218,2	98,5	95,1	20,7	205,8	73,0	89,7
2018 I-XII	163,9	260,3	66,9	677,3	105,1	217,9	101,8	92,7	20,6	223,2	73,9	94,7
2018 II	9,3	19,9	7,3	49,0	7,9	18,1	8,7	6,3	1,4	20,9	5,9	6,0
III	13,0	23,6	6,8	56,8	8,5	16,7	10,1	8,3	2,3	18,9	6,8	9,3
IV	15,4	21,8	6,4	57,7	8,2	18,8	10,1	7,2	2,0	18,5	5,9	9,0
V	11,9	23,8	5,9	54,9	9,5	19,8	10,7	7,3	2,0	20,7	6,8	9,0
VI	17,3	22,1	5,1	57,3	9,3	20,5	7,8	7,7	2,0	20,6	6,5	10,0
VII	19,1	23,0	5,4	58,2	10,0	18,3	8,5	8,1	1,6	18,4	5,6	8,3
VIII	15,1	21,6	5,6	55,5	10,0	18,5	7,7	8,1	2,0	22,7	6,5	8,4
IX	12,1	21,3	4,5	54,8	8,7	16,5	7,0	7,6	1,5	19,5	5,6	8,4
X	15,1	22,8	4,9	61,7	9,3	17,2	5,8	8,8	1,5	17,0	6,1	4,5
XI	12,8	20,4	4,5	61,4	8,5	17,4	6,6	8,4	1,7	15,0	6,2	5,8
XII	11,6	18,3	2,9	53,3	7,0	15,3	10,3	6,8	1,1	16,9	5,5	8,0
2019 I	15,9	20,8	5,5	60,7	9,6	19,1	8,9	8,6	2,0	18,7	6,8	4,8
II	17,0	20,2	4,6	56,8	8,8	15,6	6,7	8,2	1,4	13,5	6,6	7,5
III	14,0	20,8	5,4	68,3	9,6	16,5	10,0	8,1	1,2	16,1	6,0	4,7
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>III 2019</u> <u>II 2019</u>	82,5	103,2	117,1	120,3	109,4	105,8	148,3	98,5	80,7	119,6	90,0	63,4
<u>III 2019</u> <u>III 2018</u>	108,3	88,2	79,7	120,2	113,2	99,0	98,4	97,5	50,0	85,5	87,1	50,8

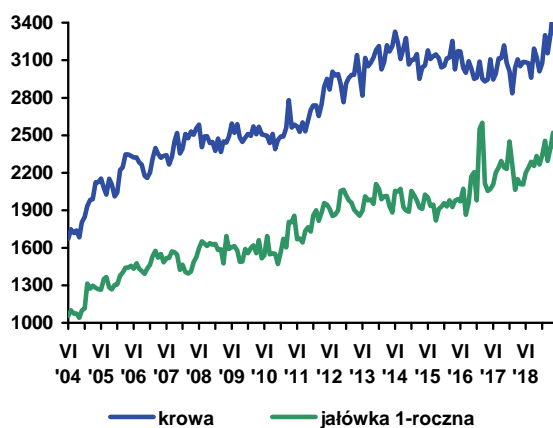
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mlecznych (EUR/t)

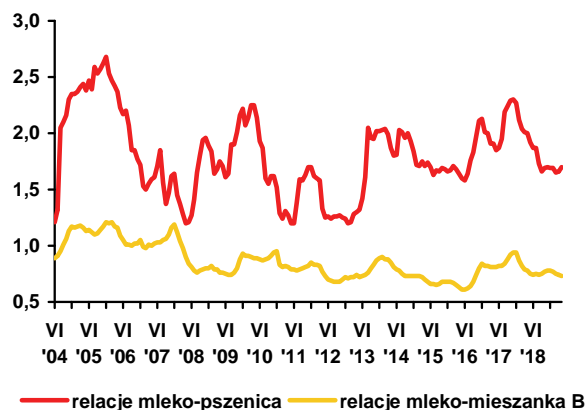
Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2017 I-XII	2 020	3 031	4 666	620	1 205	997	1 637	3 506	5 352	787	1 144	548
2018 I-XII	1 631	3 014	4 718	586	1 222	831	1 471	3 612	5 445	736	1 108	467
2018 II	1 596	2 933	4 199	542	1 287	780	1 252	3 522	5 018	622	1 084	558
III	1 547	2 981	4 460	594	1 299	787	1 482	3 533	4 951	647	1 122	485
IV	1 520	2 906	4 554	569	1 228	744	1 185	3 698	5 135	628	1 075	479
V	1 612	3 000	5 129	625	1 199	819	1 220	3 727	5 270	715	1 151	482
VI	1 598	2 993	5 296	635	1 161	841	1 443	3 605	5 608	794	1 074	447
VII	1 593	3 020	5 189	625	1 165	833	1 513	3 594	6 010	685	1 077	409
VIII	1 545	3 043	5 169	544	1 176	847	1 646	3 571	5 723	751	1 112	427
IX	1 609	3 073	5 122	672	1 223	931	2 133	3 651	5 936	664	1 116	429
X	1 601	3 077	4 800	575	1 206	871	2 138	3 623	5 761	755	1 158	648
XI	2 346	3 135	4 618	569	1 230	878	1 823	3 735	5 402	823	1 092	489
XII	1 667	3 109	4 478	531	1 287	875	1 252	3 761	5 068	924	1 142	377
2019 I	1 670	3 041	4 358	521	1 203	940	1 668	3 650	5 112	833	1 090	648
II	1 659	3 018	4 322	530	1 218	870	1 870	3 574	5 436	717	1 153	516
III	1 963	3 065	4 178	523	1 190	942	1 631	3 740	5 298	616	1 183	749
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>III 2019</u> <u>II 2019</u>	118,3	101,6	96,7	98,7	97,7	108,3	87,2	104,6	97,5	85,9	102,6	145,2
<u>III 2019</u> <u>III 2018</u>	126,9	102,8	93,7	88,0	91,6	119,7	110,1	105,9	107,0	95,2	105,4	154,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

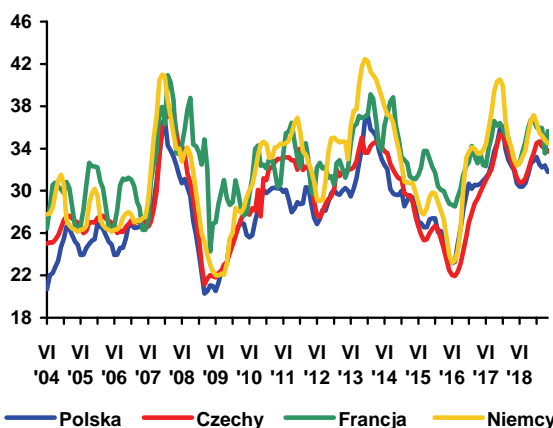
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

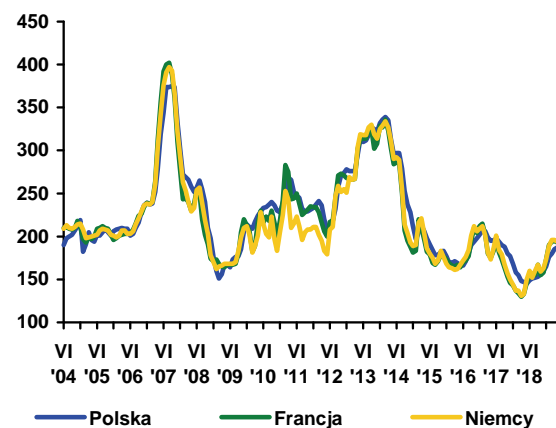
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

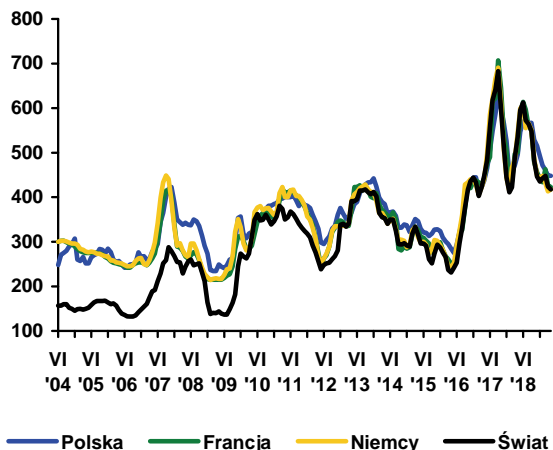
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

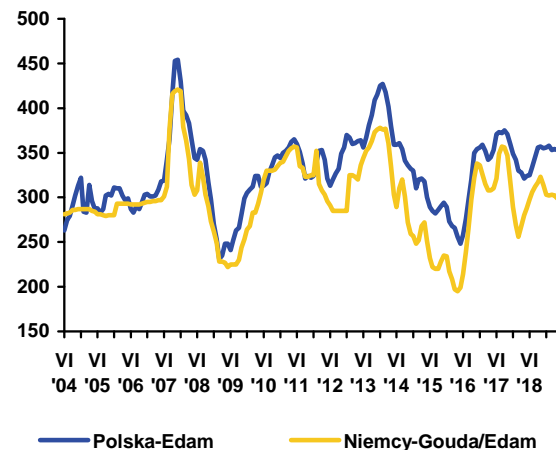
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

Dorota Pasińska

W okresie styczeń-kwiecień 2019 r. skupiono w Polsce 140,6 tys. t bydła (wagi żywej), tj. o 1,7% mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, a przedsiębiorstwa przemysłu mięsnego zatrudniające 50 i więcej pracowników wytworzyły 69,0 tys. t wołowiny (wzrost o 9,5%). Średnia cena skupu bydła wyniosła w tym okresie 6,51 zł/kg i była o 0,4% wyższa niż w okresie styczeń-kwiecień 2018 r. W kwietniu 2019 r. cena skupu młodego bydła wyniosła 6,56 zł/kg i była o 0,6% niższa niż przed miesiącem, a o 2,5% niż w kwietniu 2018 r. Optymalność produkcji (mierzona relacją cen żywca: mieszanka B2 dla opasów) w pierwszych czterech miesiącach 2019 r. była mniej korzystna niż w analogicznych okresach roku poprzedniego..

Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen skupu bydła oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do lat dwóch i krów. W trzecim tygodniu maja 2019 r., tak jak dotychczas, najniższe ceny skupu notowano w regionie północnym (6,01 zł/kg), a najwyższe w regionie centralnym (6,32 zł/kg). Ćwierci z krów były najtańsze w regionie północnym, a byków w centralnym (i wynosiły odpowiednio 10 944 zł/t i 12 968 zł/t), natomiast ceny ćwierci z byków do dwóch lat były najwyższe w regionie południowym a krów w regionie centralnym (i wynosiły odpowiednio 13 354 zł/t i 11 263 zł/t).

Przeciętne ceny tusz w Polsce są niższe niż ich średnia cena w UE. W okresie 13.05-19.05.2019 r. przeciętna cena tusz kategorii A/C/Z¹ klasy R3² była w Polsce o ok. 18% niższa niż średnio w UE (367,05 EUR/dt) i wyniosła 299,62 EUR/dt. Tusze kategorii A/C/Z klasy R3 były droższe niż w Polsce również u naszych głównych odbiorców mięsa wołowego tj. we Włoszech (o 25%), Niemczech (o 14%), Holandii (o 11%), Hiszpanii (o 22%) i Francji (o 14%).

W kwietniu 2019 r. w porównaniu z grudniem 2018 r. mięso wołowe zdrożało w detalu średnio o 0,7%, a cielęce o 0,2%. Ceny detaliczne różnych rodzajów mięsa wołowego zmieniły się nieznacznie. W kwietniu 2019 r. w porównaniu z grudniem 2018 r. spośród asortymentów monitorowanych przez GUS zdrożały szponder (mięso wołowe z kością) z 20,15 do 20,19 zł/kg, mięso wołowe z kością - rostbef i antrykot z 28,50 do 28,62 zł/kg, mięso wołowe bez kości z udźca z 33,79 do 33,96 zł/kg, mięso cielęce z kością z 29,71 do 29,82 zł/kg, a staniąło mięso cielęce bez kości z 49,89 do 49,80 zł/kg.

Liczba ubitych sztuk bydła spadła w okresie styczeń-kwiecień 2019 r. o 8,1% (do 580,3 tys. szt), na co złożył się spadek ubojów byków o 7,6%, krów o 11,4%, jałówek o 2,4% oraz

cieląt o 14,1%. Podobnie jak przed rokiem największy udział wśród ubitych sztuk bydła miały byki (51,9%), a następnie krowy (28,8%). Większy udział w ubojach miały byki (wzrost o 0,3 pkt. proc.) i jałówki (o 1,0 pkt. proc. do 16,5%), a mniejszy cielęta (spadek o 0,2 pkt. proc. do 2,9%).

W I kwartale 2019 r. eksport żywca wołowego, mięsa, podrobów oraz przetworów wołowych był mniejszy o 10,5% i wynosił ok. 101 tys. t, a wartościowo o 10,8% mniejszy w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Spadek wolumenu wywozu był wynikiem zmniejszenia eksportu mięsa schłodzonego o 20,7% i podrobów wołowych o 0,4% oraz zwiększenia wywozu bydła żywego o 9,5%, mięsa i podrobów wędzonych o 27,7%, przetworów wołowych o 10,8% i mięsa mrożonego o 13,6%. Głównymi odbiorcami w UE mięsa schłodzonego i mrożonego eksportowanego z Polski były: Włochy, Niemcy, Holandia, Hiszpania i Francja, a w krajach trzecich (niebędących członkami UE) Izrael i Hongkong. W lutym 2019 r. zostały wprowadzone ograniczenia w imporcie z Polski do: Białorusi³, Arabii Saudyjskiej⁴, Kazachstanu⁵, Kuby⁶, na Ukrainę⁷ określonych produktów wołowych. W marcu 2019 r. Białoruś i Ukraina zniósł wspomniane wyżej ograniczenia, a w maju 2019 r. również Kazachstan [GIW]. Import żywca wołowego, mięsa, podrobów oraz przetworów wołowych w I kwartale 2019 r. został zmniejszony o 3,5 tys. t do ok. 16,6 tys. t.

1. A – tusze niekastrowanego młodego bydła w wieku 12 do poniżej 24 miesięcy, C – tusze wykastrowanego bydła męskiego w wieku powyżej 12 miesięcy, Z – tusze młodego bydła w wieku od 8 do poniżej 12 miesięcy.

2. U, R, O – klasy uformowania tuszy, U – tusza bardzo dobra o profilach zasadniczo wypukłych i bardzo dobrze rozwiniętych mięśniach, R – tusza dobra o kształtach prostych na całej długości i dobrze rozwiniętych mięśniach, O – tusza dostateczna o profilu na ogół prostym do wklęsłych i przeciętnie wykształconych mięśniach, 3 – ilość tłuszczu na tuszy oraz w jamie piersiowej, klasa ta charakteryzuje się średnim otłuszczeniem, poza udźcem i łopatką prawie wszędzie mięśnie pokryte tłuszczem, niewielkie złoży tłuszczu w jamie klatki piersiowej.

3. Ograniczenia te dotyczyły bydła hodowlanego, użytkowego i przeznaczanego do uboju, mięsa i innych surowców mięsnych, skór, rogów, kopyt i jelit, które pochodziły od zwierząt podatnych na BSE, a także pasz i dodatków paszowych pochodzenia zwierzęcego [GIW].

4. Ograniczenie to dotyczy: mięsa wołowego i produktów z mięsa wołowego [GIW].

5. Ograniczenie to dotyczyło: bydła hodowlanego i użytkowego, mięsa wołowego, w tym gotowych wyrobów poddanych obróbce termicznej, ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego, które pochodzą od zwierząt podatnych na BSE, sprzętu, który jest używany do ich utrzymywania, uboju i przetworstwa, pasz i dodatków paszowych dla zwierząt gospodarskich [GIW].

6. Czasowe ograniczenie dotyczy mięsa wołowego [GIW].

7. Ograniczenia te dotyczyły bydła, a także pochodzących od niego produktów oraz surowców z określonymi przez Ukrainę wyjątkami [szerzej GIW].

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ^a	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			ogółem	żywiec	mięso świeże, schłodzone i mrożone	ogółem	żywiec	mięso świeże, schłodzone i mrożone
2017	XII	31,8	37,2	1,1	31,7	6,6	3,7	2,3
2018	I	33,0	35,0	0,9	29,4	7,8	4,8	2,4
	II	35,8	35,3	0,8	30,3	6,2	3,7	1,5
	III	40,5	42,6	0,8	37,4	6,1	3,6	1,6
	IV	33,7	38,3	0,8	33,0	5,9	3,6	1,9
	V	35,7	41,8	1,0	35,8	5,5	3,4	1,3
	VI	37,9	43,8	1,0	37,9	4,7	2,7	1,5
	VII	36,0	41,1	1,0	35,2	4,8	2,7	1,5
	VIII	36,2	37,6	1,1	31,5	5,9	3,2	1,9
	IX	32,7	37,6	0,9	32,1	6,1	3,7	1,8
	X	37,3	37,8	0,9	31,7	8,1	4,7	2,5
	XI	34,2	35,7	0,9	29,8	8,0	4,4	2,8
	XII	29,6	32,0	0,8	26,4	5,8	3,4	1,8
2019	I	37,6	34,8	0,8	29,0	6,0	3,3	1,9
	II	29,8	30,6	0,9	25,3	5,3	2,7	1,7
	III	37,6	35,6	0,9	30,0	5,3	2,7	1,7
	IV	35,6	x	x	x	x	x	x
w % skupu	sprzed roku	105,6	x	x	x	x	x	x
	sprzed m-ca	94,7	x	x	x	x	x	x

^a dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością ^a w zł/kg	Relacje ceny zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	Relacje ceny detalicznej wołowiny z kością do ceny żywca wołowego
2018	I	6,58	10,04	25,57	28,15	3,89	4,28
	II	6,47	9,60	25,59	28,21	3,96	4,36
	III	6,34	9,86	25,70	28,30	4,05	4,46
	IV	6,58	9,55	25,71	28,34	3,91	4,31
	V	6,63	9,74	25,73	28,20	3,88	4,25
	VI	6,49	9,33	25,75	28,46	3,97	4,39
	VII	6,42	9,36	25,79	28,48	4,02	4,44
	VIII	6,52	9,16	25,80	28,54	3,96	4,38
	IX	6,48	9,31	25,82	28,54	3,98	4,40
	X	6,51	9,38	25,91	28,44	3,98	4,37
	XI	6,50	9,90	25,99	28,56	4,00	4,39
	XII	6,54	9,77	26,09	28,50	3,99	4,36
2019	I	6,60	9,90	25,92	28,62	3,93	4,34
	II	6,39	10,68	25,91	28,42	4,05	4,45
	III	6,53	9,75	25,97	28,49	3,98	4,36
	IV	6,49	9,90	26,01	28,62	4,01	4,41
w % ceny	sprzed roku	98,6	x	x	x	x	x
	sprzed m-ca	99,4	x	x	x	x	x

^a obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

Wyszczególnienie	VIII 2018	IX 2018	X 2018	XI 2018	XII 2018	I 2019	II 2019	III 2019	IV 2019	V 2019
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):										
Bydło ogółem	6,76	6,72	6,77	6,68	6,63	6,66	6,30	6,43	6,27	6,30
Byki (12-24 miesiące)	7,47	7,39	7,52	7,40	7,32	7,36	6,87	6,96	6,77	6,65
Krowy	5,49	5,53	5,54	5,39	5,26	5,27	5,01	5,21	5,15	5,22
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	-	13,70	14,09	12,88	13,58	13,83	13,15	12,70	12,68	14,50
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):										
ćwierci z byków do 2 lat	13755	13561	13743	13733	13529	13784	12892	13017	12760	13149
ćwierci z krów rzeźnych	11128	10777	11099	10853	10896	10980	10429	11193	10940	11148
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:										
UE	369,75	373,28	374,54	376,25	375,18	375,22	374,34	371,57	366,63	367,05
Polska	334,57	328,95	336,63	332,19	328,67	330,87	307,39	311,66	306,12	299,62

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW, danych KE.

Tab. 4. Ceny tusz kategorii A/C/Z klasy R3 w wybranych krajach UE (w EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Niemcy	Irlandia	Hiszpania	Francja	Włochy	Polska	Wielka Brytania	EU	
2017	V	360,54	406,45	381,50	337,77	391,78	321,72	427,29	372,80
	VI	361,84	408,60	381,67	338,97	387,51	319,48	425,47	372,64
	VII	364,82	400,48	384,04	340,00	394,89	317,21	428,74	374,10
	VIII	379,90	385,05	385,44	345,24	403,70	325,80	421,38	377,40
	IX	384,79	374,49	390,93	348,24	411,50	330,31	429,18	381,40
	X	394,43	369,25	391,68	352,85	419,65	336,65	422,46	383,63
	XI	405,12	373,78	394,29	356,35	423,43	345,69	424,80	387,44
2018	XII	410,69	391,30	398,03	356,56	427,48	346,12	425,05	390,61
	I	402,88	394,64	397,42	352,39	426,94	347,13	420,02	389,24
	II	396,46	388,30	397,44	347,34	422,28	345,50	413,86	385,90
	III	398,39	392,73	395,45	347,85	417,04	338,44	416,37	386,01
	IV	390,85	398,76	394,24	342,46	402,66	339,37	427,18	383,11
	V	374,94	411,43	393,93	337,50	389,96	332,93	429,66	379,25
	VI	373,74	412,86	392,53	336,74	386,81	329,92	432,45	378,05
	VII	366,38	391,59	387,14	338,54	383,21	325,41	422,84	371,94
	VIII	363,54	385,22	384,54	338,44	385,76	334,37	413,95	370,37
	IX	377,05	374,83	383,97	340,26	389,44	331,83	425,96	373,51
	X	381,02	367,89	382,20	341,01	393,45	333,58	427,96	374,19
	XI	386,45	368,25	384,36	340,71	403,61	331,21	422,18	375,91
2019	XII	384,20	370,12	383,92	346,25	416,26	331,08	406,13	375,86
	I	379,04	370,21	386,14	349,09	414,07	329,75	406,13	375,75
	II	372,23	369,80	385,48	352,14	413,22	312,78	408,71	374,24
	III	366,83	368,50	381,52	351,75	408,98	314,10	403,91	371,34
IV	352,29	369,19	383,24	347,96	399,98	305,35	405,33	367,17	

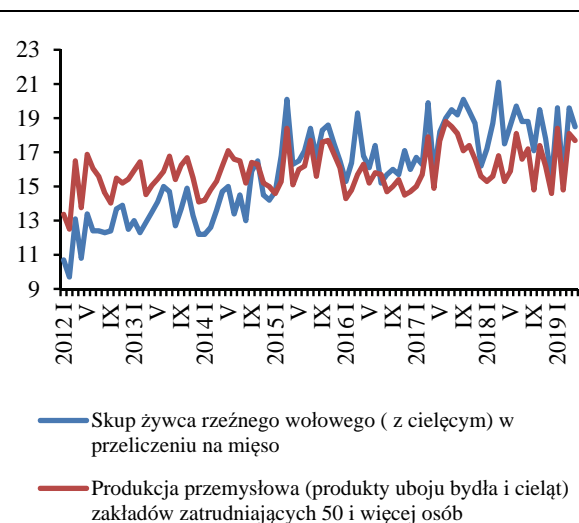
Źródło: Dane KE.

Tab. 5. Pogłowie bydła według grup produkcyjno-użytkowych

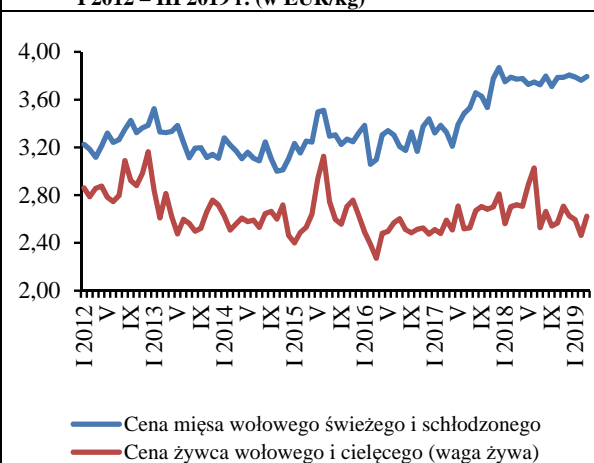
Rok	ogółem	cielęta w wieku poniżej 1 roku	młode bydło w wieku 1-2 lat	bydło w wieku 2 lat i więcej	bydło w wieku 2 lat i więcej - krowy
2014					
stan w czerwcu	5920,4	1608,6	1432,9	2879,0	2479,1
stan w grudniu	5660,3	1450,0	1444,9	2765,4	2403,0
2015					
stan w czerwcu	5960,7	1668,7	1528,8	2763,1	2444,5
stan w grudniu	5762,5	1616,9	1531,5	2614,1	2302,8
2016					
stan w czerwcu	5939,0	1728,1	1575,9	2635,1	2332,2
stan w grudniu	5970,2	1717,8	1637,3	2615,1	2303,5
2017					
stan w czerwcu	6143,1	1720,7	1701,2	2721,2	2374,4
stan w grudniu	6035,7	1713,1	1668,7	2653,9	2340,7
2018					
stan w czerwcu	6201,4	1686,4	1734,0	2781,0	2429,2
stan w grudniu	6183,3	1709,4	1731,7	2742,3	2417,4

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS.

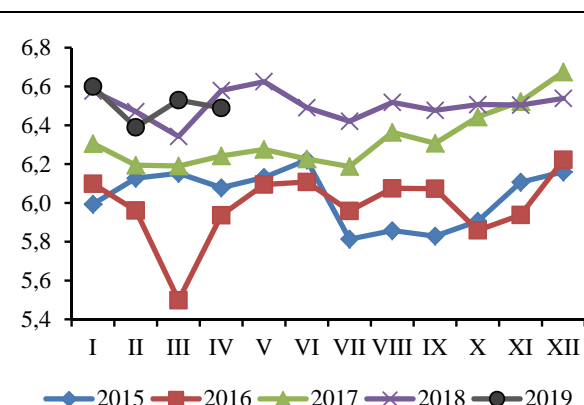
Rys. 1. Produkcja przemysłowa i skup żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2012 – IV 2019 r. (w tys. ton)

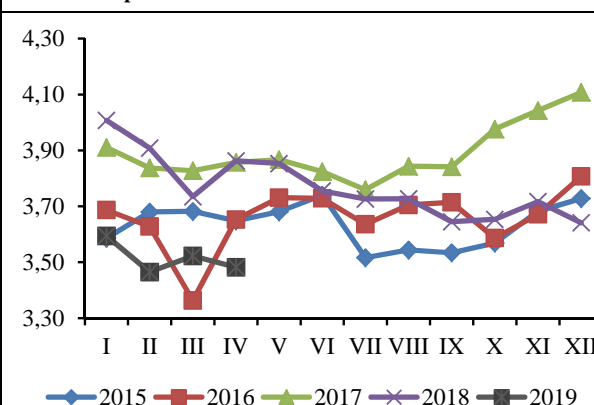
Rys. 2. Ceny uzyskiwane w eksporcie mięsa wołowego świeżego i schłodzonego oraz żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2012 – III 2019 r. (w EUR/kg)

Rys. 3. Ceny skupu żywca wołowego w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny żywca wołowego wyrażone w kg mieszanki paszowej dla opasów w Polsce

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF.

**Danuta
Zawadzka**

Po trwającej od połowy 2017 r. do końca pierwszego kwartału 2019 r. spadkowej tendencji cen trzody, w kwietniu rozpoczęła się tendencja wzrostowa. Przeciętna w UE-28 cena trzody klasy E wyniosła 166,24 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 15,7% wyższa niż rok wcześniej. Według nieostatecznych danych, w maju wyniosła ona ok. 173 EUR/100 kg i była o 22% wyższa niż w maju 2018 r. Cena takiej samej trzody w Polsce wyniosła w kwietniu 175,44 EUR/100 kg, a w maju ok. 178 EUR/100 kg. Ceny te były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 23% i 29%.

Ceny trzody wyrażone w złotych wzrosły w jeszcze większym stopniu, gdyż sprzyjała im roczna deprecjacja złotego względem euro. W kwietniu 2019 r. cena skupu trzody wyniosła 5,72 zł/kg wagi żywej i była o 26,8% wyższa niż w kwietniu 2018 r. W maju wyniosła ona ok. 5,83 zł/kg i w stosunku do maja 2018 r. była wyższa o ok. 31%.

Wzrost cen trzody jest następstwem dwóch czynników, a mianowicie spadku pogłowia i ubojów trzody w UE oraz wzrostu popytu na wieprzowinę na rynku światowym. W grudniu 2018 r. pogłowiu trzody w UE-28 wyniosło 148,4 mln szt i było mniejsze niż rok wcześniej o 1,2%. Spadek pogłowia nastąpił w większości krajów liczących się w produkcji trzody. W Niemczech pogłowiu zmniejszyło się o 4,1%, w Danii o 1,5%, w Holandii o 2,9%, a w Polsce o 7,4%. Ogłoszone przez niektóre kraje wyniki z I kwartału 2019 r. wskazują na pogłębienie tego spadku. Na przykład w Danii, w kwietniu 2019 r. pogłowiu trzody było o 4,4% mniejsze niż rok wcześniej, w tym loch prośnych o 5,5%. W wyniku redukcji pogłowia postępuje spadek ubojów. W okresie I-II 2019 r. uboje trzody tak w Niemczech, jak i w Danii były o 2% mniejsze niż w analogicznym okresie 2018 r.

Drugim nie mniej ważnym czynnikiem wpływającym na wzrost cen trzody jest pojawienie się wirusa ASF w Chinach i innych krajach azjatyckich. Przyczynia się to do wzrostu popytu zgłaszanego przez te kraje, a w związku z tym wzrostu eksportu wieprzowiny między innymi z krajów Unii Europejskiej. W I kwartale 2019 r. eksport produktów wieprzowych z UE-28 do krajów trzecich był większy niż w analogicznym okresie 2018 r. o 9,2%, w tym mięsa o 12,7%. Spośród krajów UE-28, największymi eksporterami wieprzowiny do krajów trzecich były: Hiszpania, Niemcy, Dania,

Holandia i Polska. W porównaniu z I kwartałem 2018 r. eksport wieprzowiny z Hiszpanii zwiększył się o 19,2%, z Niemiec o 10,3%, z Danii o 2,6%, z Holandii o 22,3%, a z Polski o 11,7%. Eksport z UE-28 do Hongkongu zmniejszył się o 15%, do Korei Płd. o 16%, do USA o 9%, a do Australii o 2%. Eksport do Chin zwiększył się o 26%, do Japonii o 4%, na Filipiny o 7%, do Wietnamu o 90%.

USDA¹ ocenia, że chiński import wieprzowiny w 2019 r. może wynieść ok. 2 200 tys. t. Byłby on wówczas o 40% większy niż rok wcześniej. W Chinach rozpatrywany jest przywóz wieprzowiny z krajów dotkniętych afrykańskim pomorem świń, czego Chiny do tej pory odmawiały. Wydaje się jednak, że polityka ta może się zmienić. Przez wiele lat UE wywierała nacisk na Chiny, aby zaakceptowały zasady regionalizacji, czyli zezwoliły na przywóz mięsa z obszarów nie dotkniętych chorobą. Gdyby tak się stało mogłoby to być szansą dla eksportu z Polski, dla której rynek chiński był dotychczas zamknięty.

Wzrost cen trzody wpłynął na poprawę opłacalności chowu. W Polsce, w kwietniu relacja cen trzody do targowiskowych cen żyta wyniosła 1:7,5, a do targowiskowych cen jęczmienia 1:6,3. Relacje te były szersze niż w analogicznym miesiącu ubiegłego roku odpowiednio o 8,7% oraz 3,3%. W skali roku poprawiły się też relacje cen żywca wieprzowego do cen pasz przemysłowych. Relacje cen trzody do cen mieszanki dla tuczników i cen koncentratu były szersze o 22%. Rozszerzenie tych relacji może wpłynąć na okresowy wzrost importu prosiąt. Absolutne ceny prosiąt wprawdzie rosną w skali roku, ale w relacji do cen żywca wieprzowego obniżają się. W kwietniu cena 1 prosięcia wyniosła 195,13 zł/szt i była o 3,7% wyższa niż rok wcześniej. Cena ta była ekwiwalentem 34 kg tuczniaka, podczas gdy w kwietniu 2018 r. 42 kg. Aktualna cena wyraża więc spadek kosztów produkcji tuczniaka związany z zakupem prosięcia. Z drugiej strony relatywnie mały wzrost cen prosiąt może świadczyć o małym zainteresowaniu chowem trzody.

1. Livestock and Poultry: World Markets and Trade, USDA/FAS April 9, 2019.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2017	X	146,7	113,1	78,1	114,5	65,6	98,8	13,8
	XI	147,5	112,1	75,9	114,3	67,7	111,9	7,7
	XII	135,1	100,2	70,6	114,4	64,2	110,9	6,4
2018	I	144,9	117,9	78,4	123,7	66,5	122,4	11,9
	II	123,7	104,0	70,8	104,4	64,4	123,8	6,4
	III	153,0	111,0	81,2	104,0	75,2	115,0	6,0
	IV	134,4	111,3	71,1	110,6	60,6	108,6	10,5
	V	135,3	108,2	71,9	101,6	61,2	98,6	10,7
	VI	132,6	114,4	72,0	105,6	63,1	106,2	8,9
	VII	132,2	102,2	72,9	110,3	64,9	111,9	8,0
	VIII	119,3	85,6	73,4	102,7	71,5	113,7	1,9
	IX	126,9	95,4	79,6	107,6	67,0	154,7	12,6
	X	149,0	101,5	87,1	111,5	74,6	113,7	12,5
	XI	144,9	98,2	84,7	111,6	70,0	103,4	14,7
	XII	159,4	118,0	72,1	102,1	60,6	94,4	11,5
2019	I	148,9	102,8	86,0	109,7	66,2	99,5	19,8
	II	130,7	105,7	77,8	109,9	60,8	94,4	17,0
	III	142,7	93,2	82,9	102,1	62,4	83,0	20,5
	IV	132,8	98,9	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, MF i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki dla tuczników (II faza tuczu), koncentratu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki (II faza tuczu) w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka	Cena koncentratu w zł/dt	Relacja cen trzoda: koncentrat	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2017	VII	5,28	8,0	7,0	137,78	3,8	252,37	2,1	193
	VIII	5,29	8,2	7,2	137,94	3,8	252,48	2,1	197
	IX	5,28	8,2	7,3	139,14	3,8	251,45	2,1	189
	X	4,84	7,5	6,7	137,02	3,5	251,04	1,9	188
	XI	4,65	7,2	6,3	138,37	3,4	250,80	1,9	187
	XII	4,56	7,0	6,1	138,80	3,3	250,24	1,8	183
2018	I	4,26	6,5	5,7	139,02	3,1	251,53	1,7	194
	II	4,43	6,8	5,9	139,47	3,2	251,48	1,8	186
	III	4,63	7,1	6,1	139,63	3,3	252,47	1,8	185
	IV	4,51	6,9	5,8	139,10	3,2	252,98	1,8	188
	V	4,44	6,8	5,9	139,41	3,2	253,93	1,7	181
	VI	4,64	7,3	6,2	141,64	3,3	254,70	1,8	181
	VII	4,68	7,2	6,2	141,81	3,3	255,54	1,8	183
	VIII	4,81	7,3	6,3	140,35	3,4	255,73	1,9	187
	IX	4,69	6,7	5,9	145,17	3,2	256,83	1,8	176
	X	4,40	6,2	5,5	145,68	3,0	256,64	1,7	172
	XI	4,22	5,9	5,1	147,71	2,9	257,74	1,6	181
	XII	4,19	5,9	5,0	148,34	2,8	257,80	1,6	169
2019	I	4,06	5,5	4,7	145,09	2,8	258,18	1,6	171
	II	4,16	5,6	4,7	146,12	2,8	258,61	1,6	169
	III	4,47	6,0	5,0	145,64	3,1	258,74	1,7	180
	IV	5,72	7,5	6,3	146,68	3,9	259,13	2,2	195

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu			
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	
2017	VII	6,90	13,70	20,79	13,39	x	25,60	x	x	123,1	x
	VIII	6,91	13,66	20,81	13,44	x	25,75	x	x	123,7	x
	IX	6,90	13,60	20,90	13,50	x	25,93	x	x	124,1	x
	X	6,32	13,44	20,91	13,47	x	26,15	x	x	125,1	x
	XI	6,07	13,30	20,84	13,46	x	26,15	x	x	125,5	x
	XII	5,95	13,34	20,88	13,56	x	26,26	x	x	125,8	x
2018	I	5,55	13,02	20,71	13,47	x	26,35	x	x	127,2	x
	II	5,78	12,94	20,60	13,42	x	26,41	x	x	128,0	x
	III	6,04	13,06	20,65	13,44	x	26,29	x	x	127,3	x
	IV	5,88	12,97	20,59	13,44	x	26,42	x	x	128,3	x
	V	5,79	12,96	20,59	13,44	x	26,56	x	x	129,0	x
	VI	6,05	12,98	20,59	13,45	x	26,64	x	x	129,4	x
	VII	6,10	12,97	20,52	13,43	x	26,70	x	x	130,1	x
	VIII	6,27	13,14	20,59	13,44	x	26,99	x	x	131,1	x
	IX	6,11	13,24	20,74	13,61	x	26,82	x	x	129,3	x
	X	5,73	13,13	20,90	13,66	x	26,84	x	x	128,4	x
	XI	5,50	13,08	20,80	13,63	x	27,10	x	x	130,3	x
	XII	5,46	13,12	20,83	13,65	x	26,91	x	x	129,2	x
2019	I	5,34	13,06	20,95	13,67	x	27,00	x	x	128,9	x
	II	5,47	13,00	21,08	13,67	x	26,89	x	x	127,6	x
	III	5,88	13,24	21,25	13,68	x	27,15	x	x	127,8	x
	IV	7,52				x	27,73	x	x		x

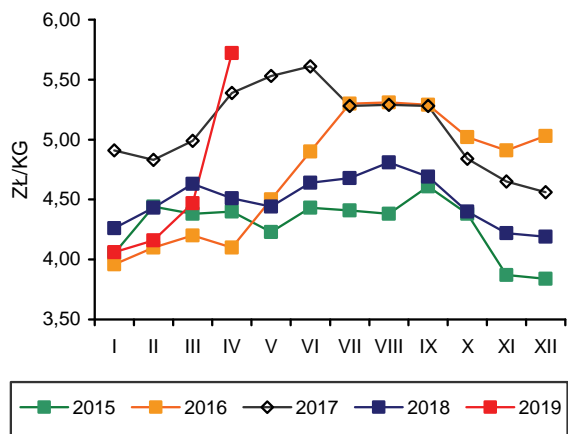
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

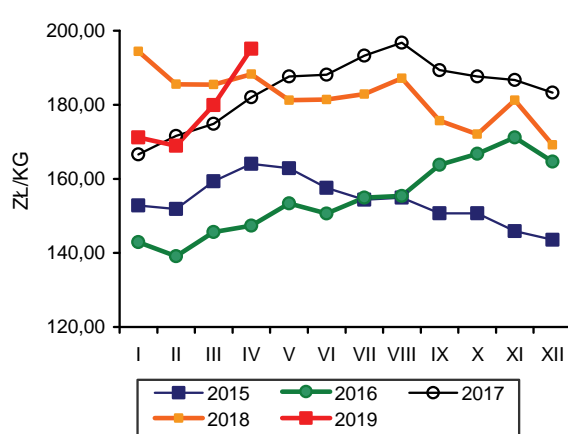
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:			
					UE-28	Niemczech	Danii	
2017	VII	172,72	172,26	177,51	158,54	99,7	97,0	108,7
	VIII	170,17	169,62	174,74	154,58	99,7	97,1	109,7
	IX	165,32	165,27	168,26	151,26	100,0	98,2	109,3
	X	151,38	149,70	154,01	142,05	98,9	97,2	105,4
	XI	145,65	144,87	149,32	137,20	99,5	97,0	105,6
	XII	142,79	142,46	145,52	134,29	99,8	97,9	106,1
2018	I	136,32	134,69	137,11	126,85	98,8	98,2	106,2
	II	140,80	140,83	146,43	124,96	100,0	96,2	112,7
	III	146,75	146,08	152,28	130,27	99,5	95,9	112,1
	IV	143,73	142,58	147,90	127,14	99,2	96,4	112,1
	V	141,60	137,94	144,97	127,14	97,4	95,2	108,5
	VI	145,32	143,14	148,94	126,75	98,5	96,1	112,9
	VII	145,01	142,17	147,13	127,13	98,0	96,6	111,8
	VIII	148,73	148,50	154,21	130,01	99,8	96,3	114,2
	IX	146,78	144,60	150,28	131,80	98,5	96,2	109,7
	X	138,08	134,73	141,48	126,89	97,6	95,2	106,2
	XI	135,76	130,11	140,40	127,10	95,9	92,7	102,7
	XII	135,66	128,36	140,27	130,08	94,6	91,5	98,7
2019	I	134,33	125,70	140,09	127,18	93,6	89,7	98,8
	II	135,61	127,48	143,10	129,26	94,0	89,1	98,6
	III	142,12	136,51	149,98	133,69	96,1	91,0	102,1
	IV	166,24	175,44	175,77	154,33	105,5	99,8	113,7

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

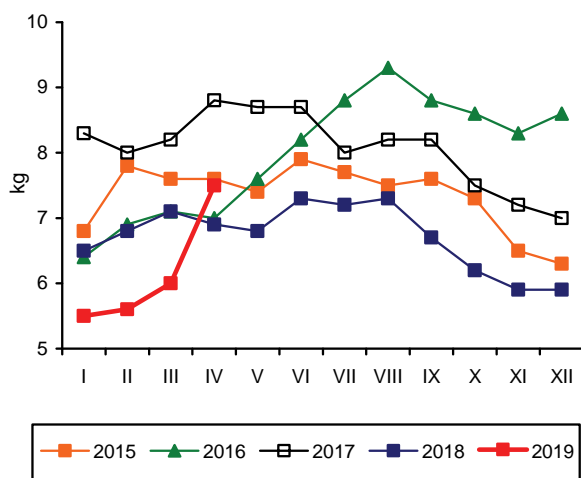
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

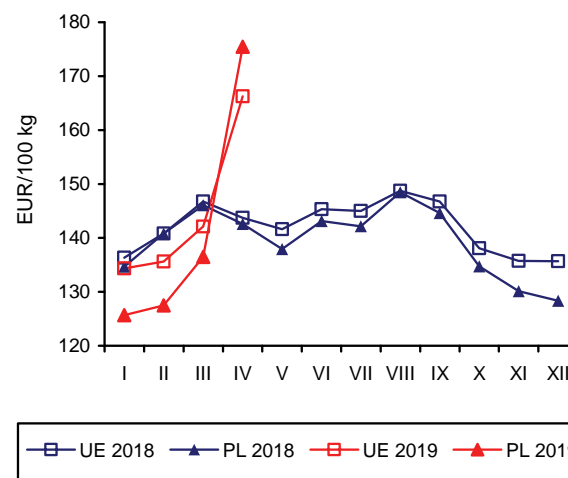
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

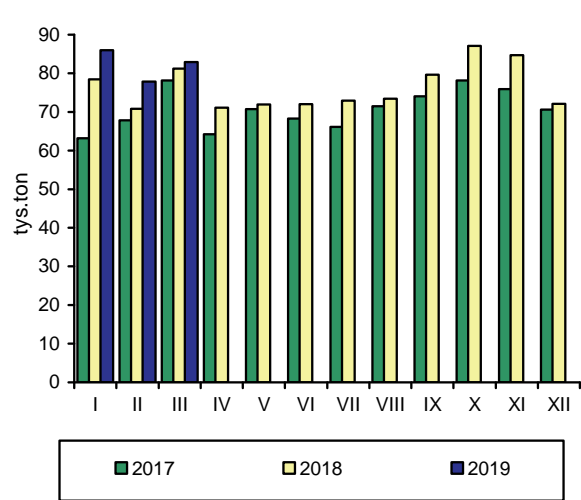
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

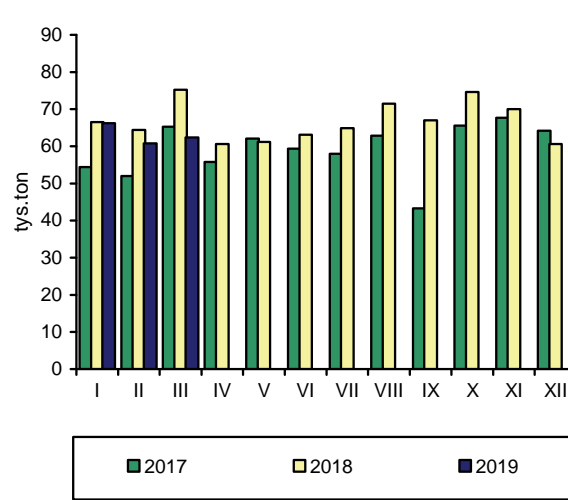
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

**Grzegorz
Dybowski**

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w kwietniu 2019 r. ok. 225 tys. t mięsa drobiowego, tj. o 3% mniej niż przed miesiącem, ale o 2,7% więcej niż przed rokiem. Produkcja przemysłowa w pierwszych czterech miesiącach br. wyniosła ok. 904 tys. t i była o 5,9% wyższa niż w analogicznym okresie 2018 r.

W pierwszym kwartale br. łączny eksport mięsa drobiowego wyniósł ok. 349,5 tys. t, tzn. zwiększył się o 13% wobec analogicznego okresu poprzedniego roku. Dynamika wzrostu sprzedaży zagranicznej wyprzedzała więc znacząco tempo przyrostu produkcji przemysłowej. Eksport stanowił ok. 38,7% produkcji mięsa drobiowego wytwarzanej w dużych zakładach przemysłowych.

W okresie czterech miesięcy 2019 r., o 7% zwiększyły się koszty paszowe w chowie kurcząt rzeźnych. Pasma dla indyków były droższe o 7,2%. Średnia cena skupu kurcząt brojlerów była w okresie styczeń-maj br. o ok. 1% wyższa niż w roku poprzednim, natomiast cena skupu indyków wzrosła aż o 18,3%. Przeciętna relacja cen żywiec/pasza na rynku kurcząt obniżyła się z 2,58 do 2,44, a na rynku indyków wzrosła z 3,58 do 3,95. Opłacalność produkcji kurcząt uległa więc pogorszeniu, natomiast indyków znacząco się poprawiła. W obu przypadkach wzrósł udział ceny skupu żywca drobiowego w cenie zbytu tuszek uzyskiwanej przez zakłady drobiarskie. Ceny zbytu kurcząt patroszonych sprzedawanych przez zakłady przemysłu drobiarskiego obniżyły się w omawianym okresie o 4,9% w relacji rok do roku, natomiast ceny zbytu indyków były wyższe o 11%.

Przeciętna miesięczna cena detaliczna tuszki kurczęcia patroszonego w pierwszych czterech miesiącach br. wyniosła 7,26 zł/kg i była o 0,5% wyższa niż w takim samym okresie poprzedniego roku.

Korzystne relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim nieco się pogorszyły, głównie w wyniku szybszej dynamiki wzrostu cen w Polsce niż w całej UE. W kwietniu 2019 r., średnia cena sprzedaży mięsa kurcząt w UE o 42,4% przewyższała polską cenę wyrażoną w euro. Przed rokiem była wyższa o 47,7%. Przeciętna cena sprzedaży tuszek kurcząt w UE wzrosła w tym czasie o 1,8%, a w Polsce o 5,6%. Spośród obserwowanych państw członkowskich UE spadek cen miał miejsce tylko w Hiszpanii. W pozostałych krajach kurczęta patroszone podrożały - najbardziej w Czechach.

Według danych GUS, miesięczna konsumpcja mięsa drobiowego na jedną osobę w gospodarstwach domowych wyniosła w pierwszym kwartale 2018 r. 1,57 kg i była o 1,3% wyższa niż przed rokiem. W drugim kwartale obniżyła się do 1,48 kg, tj. o 5,1% w relacji do tego samego okresu 2017 r. W trzecim kwartale spożycie bezpośrednie drobiu wyniosło 1,43 kg i było o 7,1% mniejsze niż rok wcześniej. Średnio w okresie trzech kwartałów 2018 r. konsumpcja drobiu w gospodarstwach domowych zmniejszyła się o 3,7% w relacji do analogicznego okresu przed rokiem. Spożycie bezpośrednie wędlin drobiowych było natomiast o 2,2% większe i wyniosło 0,19 kg/osobę miesięcznie.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
I	174,0	195,0	212,0	216,0	238,0
II	159,0	188,0	196,0	194,0	209,0
III	174,0	198,0	230,0	225,0	232,0
IV	171,0	218,0	209,0	219,0	225,0
V	182,0	196,0	232,0	223,0	
VI	173,0	206,0	228,0	220,0	
VII	174,0	201,0	227,0	214,0	
VIII	165,0	206,0	228,0	220,0	
IX	172,0	211,0	225,0	241,0	
X	201,0	217,0	236,0	262,0	
XI	189,0	220,0	239,0	253,0	
XII	190,0	207,0	217,0	228,0	
RAZEM	2124,0	2463,0	2679,0	2720,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import			Eksport		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
I	4265	5454	7123	86295	101541	122754
II	4710	4935	7294	83677	97221	112703
III	5212	5692	7926	90495	110588	114045
IV	3673	4150		84695	103882	
V	4273	6396		94870	112942	
VI	3998	6651		96539	110513	
VII	3875	6285		90103	114122	
VIII	4156	9108		93086	107002	
IX	4534	8757		100657	106251	
X	7201	8623		106751	126465	
XI	5731	7036		105119	119129	
XII	4949	4601		89299	101119	
RAZEM	56577	77688		1121586	1310775	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
I	1286	1377	3,28	3,15	6,35	5,97	7,12	6,85
II	1300	1399	3,36	3,38	6,62	6,17	7,16	7,05
III	1300	1400	3,43	3,52	6,41	6,37	7,32	7,49
IV	1321	1394	3,40	3,49	6,64	6,40	7,26	7,63
V	1340		3,35	3,42	6,74	6,24	7,13	
VI	1349		3,53		6,25		7,46	
VII	1355		3,68		6,87		7,57	
VIII	1364		3,73		6,58		7,59	
IX	1396		3,62		7,02		7,68	
X	1375		3,44		6,42		7,24	
XI	1379		3,25		5,94		7,14	
XII	1368		3,19		5,83		6,92	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
I	1343	1302	1417	4,94	5,04	5,69	7,90	8,22	8,75
II	1369	1374	1440	5,05	4,90	5,72	8,20	7,86	8,84
III	1351	1333	1453	5,05	4,70	5,68	8,44	8,51	8,80
IV	1358	1360	1446	5,14	4,73	5,67	8,75	7,91	9,45
V	1366	1373		5,21	4,70	5,70	8,71	7,90	9,01
VI	1382	1368		5,47	4,72		8,52	8,14	
VII	1395	1374		5,31	4,78		8,46	8,22	
VIII	1384	1426		5,17	4,91		8,30	8,09	
IX	1345	1457		5,11	5,41		8,25	8,68	
X	1380	1411		5,17	5,85		9,02	9,01	
XI	1316	1418		5,11	5,81		8,64	9,26	
XII	1302	1421		5,03	5,80		9,72	9,63	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie		Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Hiszpania	UE
2017	I	109,51	265,06	174,73	140,00	230,00	167,56	176,00
	II	119,81	265,00	174,58	142,23	230,00	164,31	178,47
	III	125,04	265,61	174,35	140,86	230,00	156,94	177,62
	IV	118,21	266,70	176,34	143,56	230,00	160,21	180,74
	V	117,48	269,77	176,08	143,51	230,00	169,53	182,20
	VI	129,28	270,63	177,89	145,74	230,00	175,83	184,92
	VII	131,51	269,13	181,45	144,31	230,00	178,04	178,24
	VIII	130,90	270,42	182,71	149,22	230,00	172,09	183,48
	IX	127,09	271,00	182,69	147,37	230,00	159,74	183,70
	X	122,28	271,00	186,03	147,20	230,00	152,88	181,63
	XI	126,73	271,00	191,50	147,12	230,00	162,84	182,83
	XII	123,30	271,00	190,83	147,06	230,00	165,30	183,05
2018	I	123,71	271,00	192,54	149,90	230,00	166,64	183,15
	II	131,80	271,00	194,12	146,41	230,00	161,63	183,32
	III	132,62	271,00	194,83	148,41	230,00	159,80	184,66
	IV	125,19	271,73	195,11	151,61	230,00	159,52	184,95
	V	128,54	273,56	195,37	152,24	230,00	163,22	186,86
	VI	137,62	274,00	193,98	148,47	230,00	170,33	190,64
	VII	140,49	276,23	195,93	149,53	230,00	175,51	189,87
	VIII	142,23	277,61	198,08	151,89	230,00	178,45	190,00
	IX	130,68	279,87	200,82	149,98	230,00	168,96	187,86
	X	118,47	281,32	204,27	149,93	230,00	161,49	186,15
	XI	113,42	282,00	204,44	152,20	230,00	156,90	185,78
	XII	103,58	282,00	210,81	151,82	230,00	156,09	182,72
2019	I	110,82	282,00	211,56	152,08	230,00	156,31	182,61
	II	126,54	282,00	212,38	152,72	230,00	147,39	183,01
	III	132,03	282,00	211,32	153,12	230,00	145,82	184,34
	IV	132,23	284,20	213,45	152,51	230,00	149,32	188,29

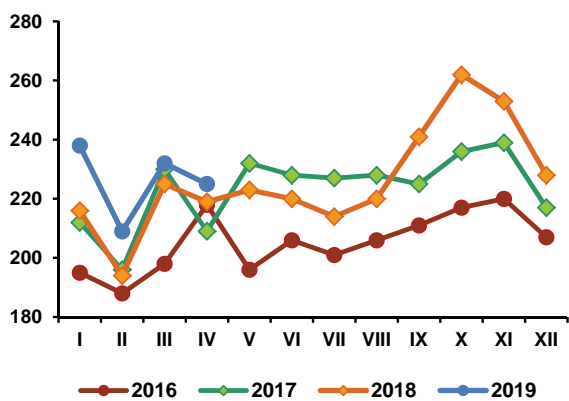
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 osobę miesięcznie)

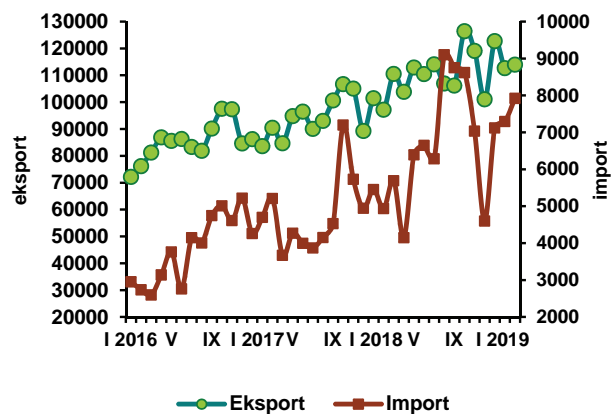
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
I	1,55	1,55	1,57	0,18	0,18	0,19
II	1,51	1,56	1,48	0,18	0,18	0,18
III	1,55	1,54	1,43	0,18	0,19	0,19
IV	1,67	1,57	-	0,19	0,19	-

Źródło: Dane GUS.

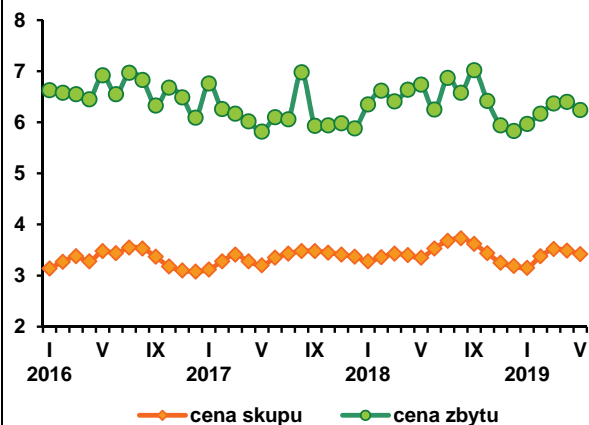
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

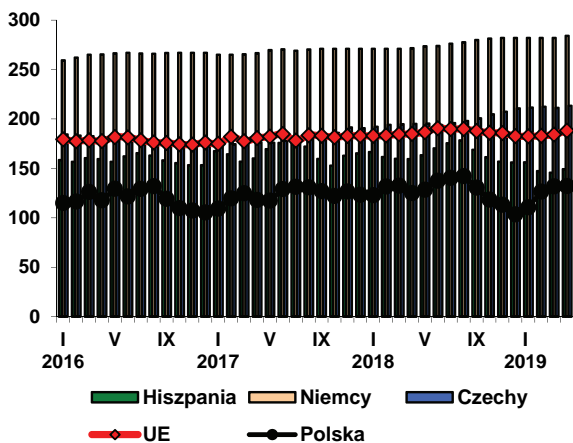
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i MF.

Przeciętna miesięczna cena jaj wszystkich klas wagowych, sprzedawanych przez zakłady pakujące w okresie pięciu miesięcy 2019 r. wyniosła 32,59 zł/100 szt i była o 16% niższa niż w analogicznym okresie 2018 r. W maju, w porównaniu z kwietniem, potaniały jaja we wszystkich klasach wagowych. Najbardziej jaja bardzo duże, klasy XL o ok. 18% oraz małe, klasy S o 10,7%. Ceny jaj średnich, klasy M były niższe o 3% a jaj dużych, klasy L o 1,7%. Spadki cen notowano również w relacji rok do roku – największe w przypadku jaj bardzo dużych i małych, o ok. 18%. Jaja duże i średnie były o 7-8% tańsze niż przed rokiem.

Wysoka opłacalność chowu kur niosek, wywołana dobrą koniunkturą na rynku jaj konsumpcyjnych w 2018 r., od początku br. stopniowo wygasła. W pierwszych czterech miesiącach br. przeciętne miesięczne ceny przemysłowych mieszanek pasz pełnoporcjowych dla towarowych stad kur niosek utrzymywały się jeszcze na relatywnie wysokim poziomie i były o 9,7% wyższe od notowanych w takim samym okresie rok wcześniej. Ceny płacone producentom jaj obniżyły się o ponad 21%. Relacje cen jaj i pasz uległy więc znaczącemu pogorszeniu. Jest to w dużym stopniu efekt nadmiernie zwiększonej produkcji w okresie dobrej koniunktury, a także reakcji konsumentów na silny wzrost cen jaj w 2018 r.

W pierwszych czterech miesiącach 2019 r. średnia miesięczna cena detaliczna jaj konsumpcyjnych wyniosła 0,65 zł/szt i była już o 8,4% niższa niż w roku poprzednim, ale nadal o 25% wyższa niż w analogicznym okresie 2017 r. Przeciętna cena detaliczna jaj z wolnego wybiegu była o ok. 32% wyższa i wynosiła 0,86 zł/szt. Jaja stały się relatywnie drogim źródłem białka zwierzęcego, co znalazło odzwierciedlenie w zmniejszeniu spożycia bezpośredniego.

Ceny skupu jaj przeznaczonych do przetwórstwa przemysłowego kształtowały się w maju 2019 r. na poziomie 3198 zł/t, tzn. były o 1,8% niższe niż przed rokiem.

W pierwszym kwartale 2019 r. sprzedano za granicę o 7,7% mniej jaj w skorupkach niż w roku poprzednim, ale o 12,1% więcej przetworów z jaj. Import jaj świeżych był o 35,5% mniejszy, a przetworów z jaj o 40,6% większy w porównaniu z takim samym okresem 2018 r.

W okresie trzech kwartałów 2018 r. łączna konsumpcja jaj w gospodarstwach domowych była o 7,9% mniejsza niż w analogicznym okresie przed rokiem. Ceny jaj w handlu detalicznym pozostawały wysokie, co wywierało niekorzystny wpływ na poziom ich konsumpcji w gospodarstwach domowych.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże						Przetwory z jaj					
	import			eksport			import			eksport		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
I	2268	1330	1175	19160	20072	18969	589	880	1023	3626	4165	3605
II	1851	1646	851	16558	19855	17527	876	734	966	3690	3210	3498
III	1985	1157	639	16003	21984	20632	745	727	1303	3432	2627	4111
IV	1385	1441		15025	18324		331	542		2648	3238	
V	1514	1255		18480	18491		537	698		3264	2864	
VI	1346	1276		15731	14047		387	691		4068	2715	
VII	1206	1109		15354	13535		365	783		3674	2627	
VIII	1399	887		50199	13594		776	1002		3519	3569	
IX	718	639		34397	15683		502	968		3572	3281	
X	1091	886		22942	17212		589	957		4537	3308	
XI	820	708		23124	18216		710	909		3658	3189	
XII	878	508		19121	14989		390	1043		2430	2052	
RAZEM	16461	12842		251194	205962		6797	9934		42118	36845	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

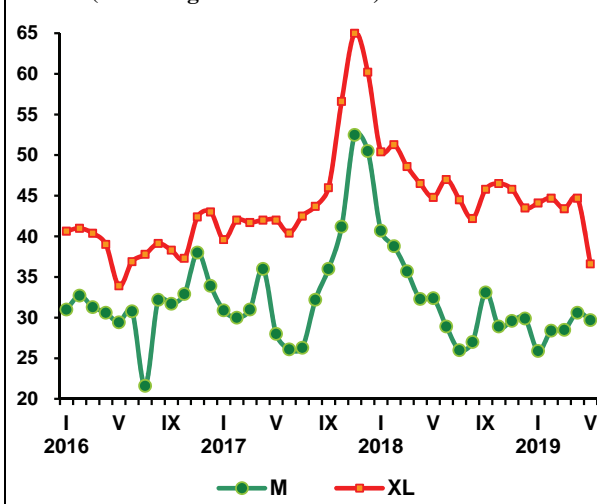
Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt)^a

Miesiące	XL			L			M			S		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
I	39,60	50,40	44,10	34,90	47,30	37,00	30,90	40,70	25,90	24,00	33,20	23,70
II	42,00	51,30	44,70	34,00	44,30	32,80	30,00	38,80	28,40	25,00	27,50	23,30
III	41,70	48,60	43,40	33,00	40,00	35,50	31,00	35,70	28,50	30,00	29,40	22,50
IV	42,00	46,50	44,70	40,50	39,50	36,50	36,00	32,30	30,60	26,00	27,10	25,30
V	42,00	44,80	36,60	32,00	38,50	35,90	28,00	32,40	29,70	23,00	27,50	22,60
VI	40,40	47,00		31,90	38,70		26,10	28,90		23,90	24,10	
VII	42,50	44,50		31,80	33,10		26,30	26,00		21,30	23,40	
VIII	43,70	42,20		36,70	33,70		32,20	27,00		22,80	18,00	
IX	46,00	45,80		39,00	36,00		36,00	33,10		27,90	19,50	
X	56,60	46,50		48,90	36,30		41,20	28,90		38,00	19,80	
XI	65,00	45,80		58,70	37,30		52,50	29,60		44,90	22,30	
XII	60,20	43,50		57,10	37,00		50,50	29,90		39,90	21,50	

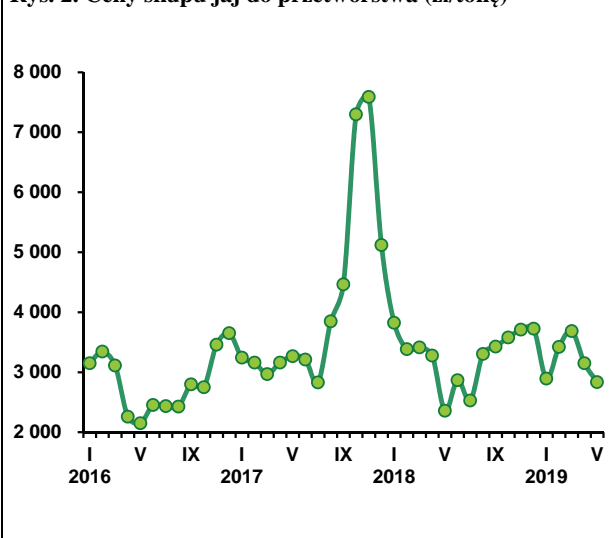
^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL -/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tone)

**Danuta
Zawadzka**

W Polsce, w grudniu 2018 r., ogólne pogłowie owiec liczyło 266,9 tys. szt., w tym pogłowie maciorek owczych 158,0 tys. szt. W odniesieniu do stanu z grudnia 2017 r. pogłowie owiec zmniejszyło się o 0,4%, a maciorek owczych o 5,0%. Znacznie większy spadek pogłowia maciorek owczych niż ogólnego pogłowia owiec wpłynął na zmniejszenie ich udziału w ogólnym pogłowie owiec z 62% w 2017 r. do 59% w 2018 r. Roczny spadek pogłowia owiec, w tym zwłaszcza pogłowia maciorek owczych, wynikał z pogorszenia opłacalności chowu.

W 2018 r. przeciętna cena skupu owiec była ekwiwalentem 3,7 kg mieszanki dla jagniąt, wobec 3,9 kg w 2017 r. i 4,4 kg w 2016 r. Zawężenie relacji wyrażających opłacalność o 5% w stosunku do 2017 r. i o 16% w stosunku do 2016 r. było na tyle duże, że wpływ dopłat bezpośrednich do owiec uległ znacznemu osłabieniu.

Wzrost pogłowia nastąpił w ośmiu województwach. Największy miał miejsce w woj. warmińsko-mazurskim, w którym doszło do podwojenia pogłowia (wzrost o 95,1%). W dwóch województwach: świętokrzyskim i kujawsko-pomorskim stopa wzrostu wyniosła ok. 60%, a w zachodniopomorskim 21,7%. Mniejsze wzrosty odnotowano w woj. lubelskim (o 10,3%) i mazowieckim (o 13,3%). W woj. podlaskim pogłowie owiec wzrosło o 2,6%, a w łódzkim o 1,6%. W ośmiu województwach pogłowie owiec zmniejszyło się, przy czym największy spadek pogłowia dotyczył woj. śląskiego (o 42,7%), a także województw: dolnośląskiego (o 17,4%), podkarpackiego (o 14,5%), opolskiego (o 13,5%) i pomorskiego (o 12,1%). Nadal najwięcej pogłowia znajdowało się w woj. małopolskim, ale na skutek relatywnie dużego spadku pogłowia w tym województwie, jego udział w krajowym pogłowie zmniejszył się z 32% w grudniu 2017 r. do 30% w grudniu 2018 r. Wzrósł natomiast udział takich województw, jak podlaskie i lubelskie, na obszarze których występuje choroba ASF. Wzrost pogłowia może w tym przypadku mieć związek ze zmianą profilu niektórych gospodarstw, polegającą na wycofaniu się tych gospodarstw z produkcji trzody na rzecz produkcji owczarskiej.

Relatywnie duży spadek pogłowia maciorek owczych w wymienionych województwach (odpowiednio o 30,9% i 14,5%) świadczą jednak o porażce w tym zakresie.

IERiGŻ-PIB¹ ocenia, że w czerwcu pogłowie owiec może wynieść ok. 275 tys. szt., a w grudniu ok. 260 tys. szt., co w obu przypadkach oznaczałoby, że liczebność pogłowia byłaby mniejsza od ubiegłorocznej o ok. 2%.

W I kwartale 2019 r. przeciętna cena jagniąt w UE-28 wyniosła 528 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 1% niższa niż rok wcześniej. W kwietniu cena jagniąt wyniosła 561,90 EUR/100 kg, a w maju 537,38 EUR. Ceny te były wyższe niż w analogicznych miesiącach 2018 r. odpowiednio o 7% i 5%. Przeciętna w UE-28 cena owiec ciężkich wyniosła w I kwartale 2019 r. 503 EUR/100 kg i była o 6% niższa niż rok wcześniej. W kwietniu wyniosła ona 554 EUR/100 kg, a w maju 545 EUR. Ceny te były niższe niż w kwietniu i w maju 2018 r. odpowiednio o 10% i 12%.

W Polsce cena owiec ciężkich wyniosła w I kwartale 2019 r. 435 EUR/100 kg i była o 18% wyższa niż przed rokiem. W kwietniu wyniosła ona 453 EUR, a w maju 441 EUR. W stosunku do analogicznych miesięcy przed rokiem ceny te były wyższe o 21% i 19%. Od pewnego czasu ceny polskich owiec ciężkich rosną, podczas gdy średnie ceny w UE-28 obniżają się. W rezultacie maleje różnica w poziomie tych cen. W 2017 r. wynosiła ona 27% na niekorzyść cen polskich owiec, w 2018 r. zmniejszyła się do 25%, a w I kwartale 2019 r. do 14%. Wzrost cen wyrażonych w euro nie przekłada się jednak na wzrost cen wyrażonych w złotych, pomimo sprzyjającej im deprecjacji złotego względem euro. W I kwartale 2019 r. przeciętna cena skupu owiec w Polsce wyniosła 6,62 zł/kg i była o 3% niższa niż w I kwartale 2018 r. W kwietniu wyniosła ona 7,32 zł/kg i była o 12,6% wyższa niż rok wcześniej. Spadek ceny w marcu i jej wzrost w kwietniu częściowo wiązały się z przesunięciami przedświątecznych zakupów (w 2018 r. Wielkanoc wypadła trzy tygodnie wcześniej).

¹ Rynek Mięsa nr 56, IERiGŻ-PIB, MRiRW, Warszawa, czerwiec 2019.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	zmiana w % 2017/2016
I półrocze	735	672	603	89,7
II półrocze	531	618	675	109,2
Rok	1 266	1 290	1 278	99,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencji mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2018	66,9	66,2	196,5	35,2	91,4	92,2	73,0	52,8	61,4	31,1	42,9	73,4	883
2019	62,0	54,4	97,8	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,7	82,2	49,8	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Import 2018	82,6	87,2	84,4	87,7	75,6	55,3	77,4	57,0	85,6	43,8	166,5	92,8	996
2019	117,9	127,4	83,3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	142,7	146,1	98,7	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Dane MF.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
2017/2018	6,09	6,28	5,79	6,00	5,86	6,41	6,21	7,56	6,11	6,59	7,77	6,50
2018/2019	6,81	6,12	6,28	5,14	5,83	6,11	5,61	7,42	6,24	6,66	6,97	7,32
miesiąc roku poprzedniego = 100	111,8	97,5	108,5	85,7	99,5	95,3	90,3	98,1	102,1	101,1	89,7	112,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
I 2018	7,6	16,2	1,83	3,89
II	7,9	16,7	1,88	4,01
III	8,3	17,7	1,97	4,19
IV	8,2	17,4	1,95	4,15
V	8,0	17,0	1,87	3,98
VI	7,9	16,9	1,84	3,91
VII	7,8	16,6	1,81	3,85
VIII	7,4	15,7	1,74	3,70
IX	7,8	16,5	1,80	3,83
X	7,7	16,4	1,79	3,80
XI	7,5	16,0	1,75	3,72
XII	8,0	17,0	1,86	3,95
I 2019	7,7	16,3	1,78	3,79
II	7,8	16,5	1,80	3,82
III	7,8	16,5	1,82	3,87

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
2017/18	54,38	55,02	55,36	55,01	54,12	55,84	55,55	54,52	55,16	54,91	54,80	53,99
2018/19	52,97	52,89	54,96	55,32	55,00	54,96	54,91	53,32	52,28	52,93	53,69	54,97
miesiąc roku poprzedniego = 100	97,4	96,1	99,3	100,6	101,6	98,4	98,8	97,8	94,8	96,4	98,0	101,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
UE-28												
2017/2018	555,7	562,7	541,4	561,9	618,3	614,3	603,7	597,1	542,6	516,2	534,5	523,5
2018/2019	511,1	511,5	523,8	555,5	575,3	574,3	557,7	571,6	540,2	518,9	524,8	561,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,0	90,9	96,7	98,9	93,0	93,5	92,4	95,7	99,6	100,5	98,2	107,3
Włochy												
2017/2018	578,4	625,3	607,6	617,5	555,3	662,2	681,0	681,5	554,2	499,8	586,9	535,5
2018/2019	500,0	510,7	576,5	592,0	602,1	620,2	603,0	656,5	540,8	518,8	514,3	692,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	86,5	81,7	94,9	95,9	108,4	93,7	88,5	96,3	97,6	103,8	87,6	129,4

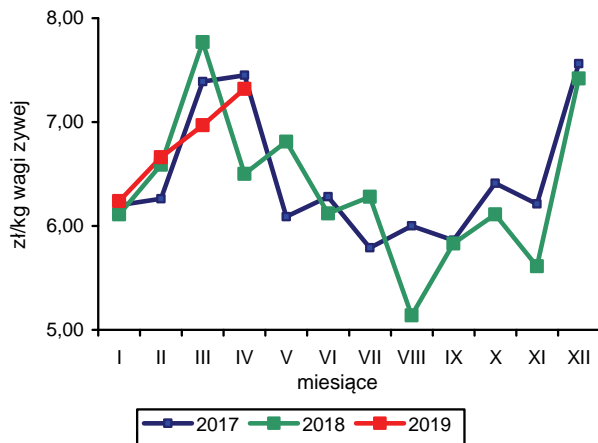
Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

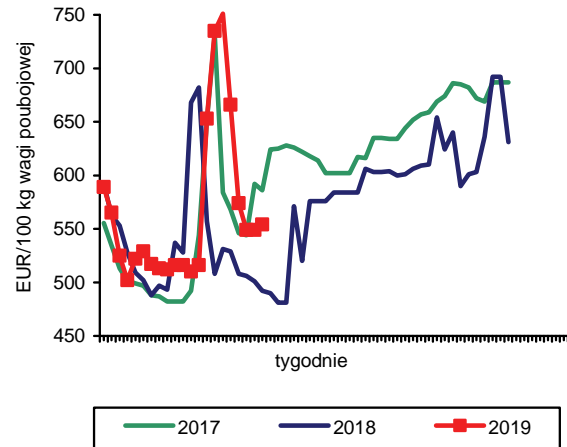
Lata	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
UE-28												
2017/2018	523,4	541,9	531,9	504,8	482,3	477,2	488,1	495,5	494,9	521,5	586,9	616,0
2018/2019	618,4	581,3	518,0	501,2	491,8	477,2	482,1	490,3	501,4	498,3	510,7	554,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	118,2	107,2	97,4	99,3	102,0	100,0	98,8	99,0	101,3	95,6	87,0	89,9
Wielka Brytania												
2017/2018	535,0	559,6	510,1	469,9	429,0	438,5	442,9	450,9	465,5	517,8	582,0	647,3
2018/2019	649,4	598,8	491,1	471,9	456,2	438,6	448,1	457,7	484,1	482,8	493,1	538,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	121,4	107,0	96,3	100,4	106,3	100,0	101,2	101,5	104,0	93,2	84,7	83,1

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

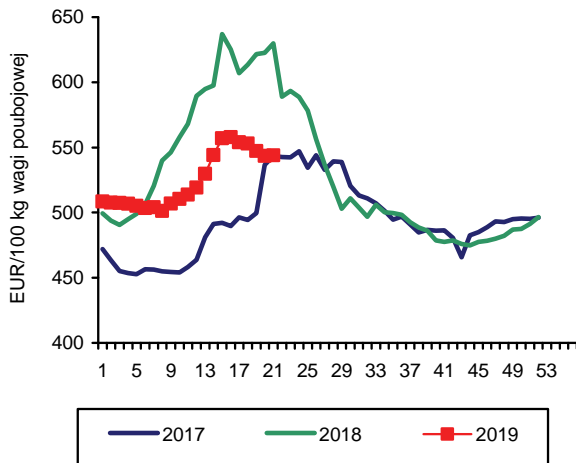
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

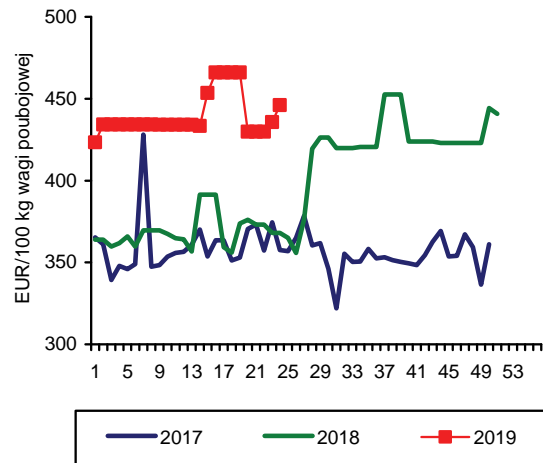
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

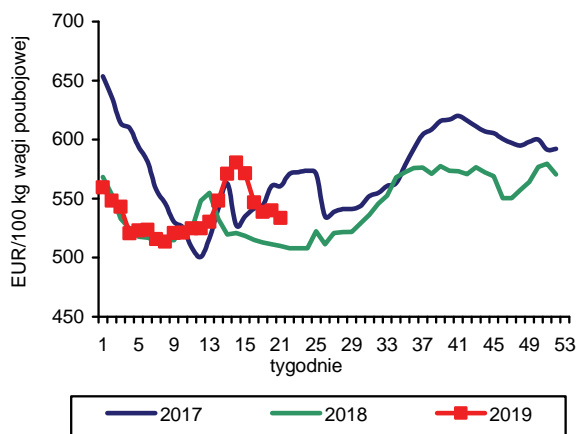
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28

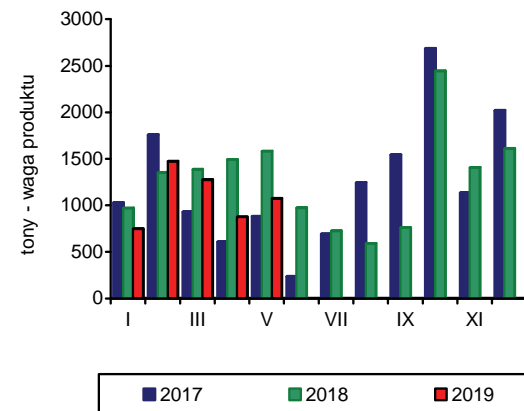
Rys. 4. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w Polsce

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Import baraniny i jagnięciny z Australii przez kraje UE-28

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

**Krzysztof
Hryszko**

W 2019 r. globalna produkcja i połowy organizmów wodnych wyniesie, według ostatnich szacunków FAO, 177,8 mln t i będzie podobna jak rok wcześniej. Połowy ryb i owoców morza zmniejszą się o 3,4% do 91,3 mln t, natomiast kolejny wyraźny wzrost wystąpi w podaży ryb pochodzących z akwakultury (o 3,9% do 86,5 mln t). W 2019 r. na cele konsumpcyjne zostanie przeznaczony 158,2 mln t ryb i owoców morza (wzrost o 1,6%), a średnie spożycie na świecie zwiększy się o 0,6% do 20,5 kg/mieszkańca, w tym konsumpcja ryb pozyskiwanych z połowów obniży się o 2,0% do 9,3 kg/mieszkańca, a produkowanych w akwakulturach wzrośnie o 2,8% do 11,2 kg/mieszkańca. Wartość światowego handlu produktami rybołówstwa zwiększy się o 0,9 do 164,5 mld USD, przy 2,6% ograniczeniu jego wolumenu (do 60,1 mln t w masie żywej).

W okresie styczeń-kwiecień 2019 r. połowy ryb na Morzu Bałtyckim wyniosły 84,1 tys. t i były o 6,6% mniejsze niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W największym stopniu ograniczono wyładunki śledzi (18,8% do 17,3 tys. t), pod wpływem zmniejszenia kwot połowowych dostępnych w br. dla polskich armatorów. Połowy szprotów wyniosły 53,0 tys. t i były niższe niż przed rokiem o 6,2%, a dorszy 1,9 tys. t, tj. o 7,0% mniej. Znacząco wyższe były połowy pozostałych gatunków ryb (o 58,8% do 2,9 tys. t) oraz stroni (o 8,0% do 9,0 tys. t). Bardzo małe w okresie styczeń-kwiecień był odłów troci, które wyniosły zaledwie 10,8 tys. szt. wobec blisko 46,0 tys. szt. złowionych w analogicznym okresie 2018 r., natomiast wyładunki łososi bałtyckich zwiększono o 10,3% do 4,6 tys. szt.

Podaż produktów rybnych ze średnich i dużych zakładów przetwórczych (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła w I kwartale 2019 r. 128,0 tys. t i była o 0,2% większa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Kontynuowany był silny trend wzrostowy produkcji całych ryb morskich mrożonych, która zwiększyła się w analizowanym okresie o 23,4% do 11,6 tys. t. Zmniejszyła się natomiast produkcja świeżych i chłodzonych filetów z ryb morskich (o 9,4% do 15,4 tys. t), filetów mrożonych (o 16,0% do 7,3 tys. t) oraz ryb wędzonych (o 4,1% do 19,0 tys. t). Podaż przetworów i konserw z ryb i owoców morza zwiększono o 2,1% do 68,8 tys. t. Spośród tej grupy produktów w największym stopniu wzrosła produkcja przetworów z łososi (o 18,7% do 4,7 tys. t) oraz makreli (o 6,3% do 5,6 tys. t). Podaż przetworów ze śledzi, które są najważniejszym gatunkiem wykorzystywanym w przetwórstwie pogłębianym, zmniejszyła się w analizowanym okresie o 7,0% i wyniosła 27,3 tys. t.

W I kwartale 2019 r. eksport produktów rybołówstwa wyniósł 159,8 tys. t o wartości 2,57 mld zł i był odpowiednio o 16,4 i 18,2% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Zwiększono wywóz wszystkich głównych grup produktów rybnych - filetów i mięsa z ryb (o 2,7% do 24,61 tys. t), ryb wędzonych (o 5,5% do 15,30 tys. t) oraz przetworów i konserw z ryb (o 2,2% do 39,12 tys. t). W ujęciu gatunkowym największą wartość wywozu miały łososie (1356 mln zł, wzrost o 16,0%), dorsze (183 mln zł, wzrost o 9,5%), śledzie (156 mln zł, spadek o 7,0%), mintaje (104 mln zł, wzrost o 58,4%) oraz pstrągi (99 mln zł, wzrost o 31,8%). Uzyskiwano wyższe niż przed rokiem ceny transakcyjne. Przetwory ze śledzi eksportowano średnio po 11,77 zł/kg (wzrost o 4,5%), wędzone łososie po 62,50 zł/kg (wzrost o 6,6%), a mrożone filety z dorszy po 24,32 zł/kg (wzrost o 0,5%). Wolumen importu ryb i owoców morza zmniejszył się w I kwartale 2019 r. o 1,2% i wyniósł 159,7 tys. t, natomiast jego wartość wzrosła o 11,2% do 2,47 mld zł. Przywóz ryb mrożonych zmniejszono o 9,3% do 30,60 tys. t, filetów i mięsa z ryb o 2,8% do 56,83 tys. t, a zwiększono import ryb świeżych i chłodzonych (o 9,2% do 50,4 tys. t). W ujęciu gatunkowym łączny import łososi wyniósł w okresie styczeń-marzec 2019 r. 42,33 tys. t i był o 9,1% większy niż w roku poprzednim. Przywóz śledzi zmniejszono o 12,3% do 26,06 tys. t, makreli o 2,1% do 16,44 tys. t, dorszy o 14,7% do 14,89 tys. t, a mintajów o 1,6% do 12,23 tys. t. Utrzymuje się, obserwowane w ubiegłym roku, bardzo wysokie tempo wzrostu przywozu czarniaków, które w analizowanym okresie wyniosło ponad 50% (6,97 tys. t). Ceny zakupu ryb wszystkich głównych gatunków sprowadzanych do Polski były na początku 2019 r. znacząco wyższe niż przed rokiem. Największy wzrost odnotowano w przypadku mrożonych filetów z mintajów (o 36,0% do 10,61 zł/kg) oraz mrożonych makreli (o 27,8% do 6,89 zł/kg). Wyższe były także ceny importowanych filetów ze śledzi (o 17,2% do 5,72 zł/kg) oraz mrożonych dorszy (wzrost o 18,5% do 16,84 zł/kg). Świeże łososie sprowadzono w okresie trzech miesięcy br. średnio po 27,20 zł/kg, tj. o 6,5% drożej niż przed rokiem. Relacja cen importowo-eksportowych wskazuje na wyraźne pogorszenie opłacalności produkcji w krajowych przetwórnictwach.

W okresie styczeń-kwiecień 2019 r. ceny detaliczne ryb, owoców morza oraz ich przetworów były wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 2,8%, natomiast w relacji kwiecień br. do grudnia ub.r. wzrost cen wyniósł 2,2%, a kwiecień br. do kwietnia ub.r. – 3,2%. Dynamika cen detalicznych, po okresie kilkuletniej stabilizacji, wyraźnie zatem przyspieszyła. Najbardziej podrożały w okresie czterech miesięcy (w relacji do tego samego okresu roku poprzedniego) ryby mrożone (o 4,5%), ryby świeże i chłodzone (o 3,2%) oraz ryby i owoce morza solone, suszone i wędzone (o 2,8%).

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łoś bałtycki
2015 I-XII	64 173	39 714	13 611	9 440	7 581	134 515	31 783	3 745
2016 I-XII	60 046	44 047	10 359	15 080	9 162	138 694	42 398	3 623
2017 I-XII	69 972	43 672	7 453	11 206	5 187	137 490	44 043	7 383
2018 I-XII	76 018	51 911	6 765	15 306	6 709	156 709	58 022	8 928
2018 IV	16 834	7 223	873	1 549	1 085	27 564	16 233	1 863
V	6 714	5 434	879	1 989	1 398	16 414	6 808	1 240
VI	679	1 695	779	806	714	4 673	724	55
VII	250	2 030	255	583	579	3 697	2 098	149
VIII	333	1 417	65	550	799	3 164	926	88
IX	1 076	2 769	786	564	507	5 702	1 192	292
X	2 036	5 735	856	609	549	9 785	15	4
XI	4 440	7 342	537	1 216	292	13 827	58	3
XII	3 971	4 150	522	664	63	9 370	385	2 891
2019 ^{a,b} I	7 892	2 989	309	1 517	398	13 105	1 001	179
II	11 090	3 437	202	3 087	499	18 315	1 343	272
III	17 733	5 827	612	2 382	932	27 486	4 175	1 443
IV	16 304	5 065	818	2 008	1 041	25 236	4 299	2 747
Wskaźnik zmian (%)								
<u>IV 2019</u> <u>IV 2018</u>	96,9	70,1	93,7	129,6	95,6	91,6	26,5	147,5
<u>I-IV 2019</u> <u>I-IV 2018</u>	93,8	81,2	93,0	108,0	158,8	93,4	23,6	110,3

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 30.05.2019 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MGMIŻŚ.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2015 I-XII	20 042	60 499	94 385	212 490	101 076	14 158	11 750	387 483
2016 I-XII	59 309	64 214	100 322	224 047	108 641	13 861	14 362	447 892
2017 I-XII	62 617	64 248	87 703	228 514	108 162	14 105	15 482	443 082
2018 I-XII	75 458	68 627	92 730	255 841	106 380	17 104	18 727	492 656
2018 III	5 515	7 523	8 881	23 872	10 165	2 002	1 923	45 791
IV	5 575	8 997	5 951	19 639	7 456	1 523	1 625	40 162
V	5 256	4 759	6 004	18 874	7 398	1 243	1 528	34 893
VI	5 851	3 842	6 485	18 915	6 786	1 255	1 356	35 093
VII	5 645	4 014	6 340	16 756	7 296	1 076	1 072	32 754
VIII	6 836	3 594	6 622	19 836	7 865	1 353	1 325	36 887
IX	7 406	3 868	8 315	20 821	8 176	1 354	1 388	40 410
X	8 524	6 214	9 546	25 354	10 407	1 691	1 758	49 638
XI	6 816	6 363	9 869	25 311	10 817	1 436	1 935	48 356
XII	6 533	6 225	10 970	22 995	10 869	1 098	1 476	46 723
2019 I	5 035	6 527	7 194	22 881	9 171	1 185	1 849	41 642
II	5 271	8 330	6 980	22 036	8 776	1 499	1 884	42 617
III	5 114	6 777	7 987	23 866	9 306	1 507	1 862	43 744
Wskaźnik zmian (%)								
<u>III 2019</u> <u>III 2018</u>	92,7	90,1	89,9	100,0	91,5	75,3	96,8	95,5
<u>I-III 2019</u> <u>I-III 2018</u>	90,6	104,3	97,9	102,1	93,0	82,6	106,3	100,2

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^b					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2015 I-XII	440,7	126,2	73,2	55,4	83,4	533,3	182,9	87,7	48,5	176,1
2016 I-XII	469,6	135,6	78,3	59,1	85,2	569,1	199,9	104,0	45,4	178,2
2017 I-XII	478,2	140,1	87,7	54,6	81,7	576,8	194,4	109,3	44,3	180,3
2018 ^c I-XII	507,8	149,0	97,1	58,8	79,6	599,2	206,4	107,7	43,1	194,3
2018 ^c III	53,1	13,4	8,9	6,0	9,9	54,3	18,2	10,4	4,1	17,5
IV	50,2	12,2	8,5	4,2	9,4	43,3	14,8	8,3	2,9	13,7
V	44,6	11,8	7,9	4,4	8,6	40,7	12,1	7,0	3,5	14,2
VI	37,5	12,1	7,9	4,0	7,1	39,6	12,8	7,3	2,8	13,5
VII	32,5	10,7	6,9	4,0	7,4	40,5	11,4	6,8	3,6	15,2
VIII	30,7	11,9	7,6	4,3	3,1	46,4	16,0	6,5	3,4	17,5
IX	32,0	11,6	8,6	4,4	2,4	49,4	16,6	8,4	3,5	17,4
X	41,7	14,0	9,1	6,0	3,6	64,4	21,4	11,4	3,9	22,6
XI	49,9	13,4	8,6	5,9	8,6	62,7	24,9	10,4	4,5	17,7
XII	51,4	13,0	8,0	7,0	12,4	50,6	18,1	7,9	3,3	16,4
2019 ^c I	57,2	13,4	8,4	4,9	18,2	52,8	19,3	10,0	3,5	16,1
II	51,8	12,7	7,5	4,7	12,0	53,6	19,4	9,7	3,7	17,4
III	50,8	13,1	8,7	5,7	4,2	53,3	18,1	10,9	4,4	16,9
Wskaźnik zmian (%)										
III 2019 III 2018	95,6	97,2	97,4	94,7	42,0	98,1	99,2	105,3	107,1	96,7
I-III 2019 I-III 2018	116,4	102,2	102,7	105,5	147,5	98,8	97,2	90,7	100,3	109,2

^a wskaźniki zmian obliczone na danych o większej dokładności, ^b z eksportem burtowym, ^c dane wstępne
 Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Owce	Norwegia	mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b	Norwegia	Filipiny
						Chiny	Wietnam	Argentyna		
2015 I-XII	6,27	6,17	4,42	5,35	4,75	7,96	6,90	13,88	20,26	14,77
2016 I-XII	7,98	7,62	4,82	5,57	5,00	7,77	6,12	13,94	27,54	13,82
2017 I-XII	6,41	5,39	5,00	5,33	5,11	7,26	5,97	12,86	27,04	15,93
2018 ^a I-XII	5,06	4,74	5,44	6,44	5,49	7,75	7,26	12,87	26,02	15,44
2018 ^a III	5,11	4,22	5,27	5,95	5,29	6,74	5,57	11,21	26,26	15,67
IV	4,84	4,49	5,05	5,46	5,46	7,34	6,53	11,62	28,07	14,16
V	4,66	3,82	5,29	5,69	5,29	8,04	7,00	12,05	29,66	15,37
VI	4,61	4,05	5,39	5,53	5,58	8,83	8,66	12,40	27,37	15,93
VII	4,97	4,57	5,28	5,53	5,45	8,34	8,57	13,10	25,33	12,83
VIII	4,93	3,58	5,35	7,07	6,10	8,31	8,35	13,27	25,34	16,11
IX	4,93	4,40	5,27	6,74	5,61	8,22	7,81	14,10	25,87	17,17
X	5,27	5,57	5,21	6,27	5,63	7,51	8,16	13,80	25,86	15,66
XI	5,54	5,53	6,22	7,02	5,86	7,71	7,21	13,87	25,20	15,78
XII	5,10	5,08	6,30	6,95	6,40	8,98	7,20	14,00	25,08	21,23
2019 ^a I	5,64	4,83	6,45	6,80	6,66	9,08	8,90	13,53	26,38	15,60
II	5,24	5,19	6,55	6,75	6,94	9,23	9,82	14,15	25,65	16,76
III	5,07	4,73	6,63	6,85	5,25	8,87	7,76	14,27	29,70	17,14
Wskaźnik zmian (%)										
III 2019 III 2018	99,2	112,1	125,8	115,1	99,2	131,6	193,3	127,3	113,1	109,4
I-III 2019 I-III 2018	105,0	110,1	125,7	113,5	111,5	136,2	148,6	120,1	107,4	102,8

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Przetwory ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Makrela mrożona 03035410 ^b	Filety z lososi 03048100 ^b
		Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina
2015 I-XII	9,03	25,09	21,54	22,24	52,10	51,17	58,25	5,33	20,18
2016 I-XII	10,96	27,52	24,47	25,75	57,20	54,80	96,26	5,74	24,20
2017 I-XII	11,43	24,67	23,89	23,68	64,45	53,57	115,21	6,57	28,54
2018 ^a I-XII	10,84	28,45	22,53	26,66	63,74	62,15	82,99	5,69	26,74
2018 ^a III	10,67	28,42	20,00	26,16	58,20	55,56	102,71	5,56	24,89
IV	10,93	28,07	19,61	25,64	55,77	57,56	116,14	5,76	26,84
V	10,15	26,23	21,13	26,24	57,54	59,05	107,74	5,64	26,75
VI	10,41	24,98	22,80	26,36	67,56	70,07	103,37	6,52	28,39
VII	10,78	31,75	27,50	27,24	67,43	68,63	87,00	7,16	27,62
VIII	11,00	31,57	24,82	25,36	66,64	68,31	64,50	6,17	26,20
IX	10,90	30,00	26,18	29,08	66,53	65,17	65,24	6,23	27,59
X	11,17	28,44	30,81	28,07	66,82	64,72	63,69	6,24	26,75
XI	10,78	28,69	24,05	27,65	67,13	66,16	65,37	7,58	27,39
XII	11,98	28,79	20,95	29,51	69,75	65,59	58,01	7,77	26,64
2019 ^a I	11,18	28,96	22,64	29,67	66,52	64,75	61,56	7,54	27,60
II	10,89	28,73	21,73	27,93	66,14	67,72	61,37	7,70	29,27
III	10,83	32,16	22,85	28,23	65,95	63,24	56,65	7,61	-*
Wskaźnik zmian (%)									
III 2019 III 2018	101,5	113,2	114,3	107,9	113,3	113,8	55,2	136,9	x
I-III 2019 I-III 2018	103,4	106,4	108,8	111,9	111,7	118,2	61,7	140,7	x

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej, * błąd w danych (w trakcie weryfikacji)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy	Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morskiczka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi		
2015 I-XII	10,70	-	13,53	61%	14,85	66%	11,78	-	10,01	81%	10,46	70%
2016 I-XII	11,49	-	13,67	60%	15,34	64%	14,76	-	10,58	84%	11,46	74%
2017 I-XII	12,25	-	14,15	61%	15,60	63%	17,46	-	11,22	85%	12,25	74%
2018 I-XII	12,93	-	13,95	59%	16,05	66%	20,02	-	10,86	83%	10,89	68%
2018 III	12,72	-	13,94	59%	15,99	66%	19,58	-	10,55	80%	11,01	69%
IV	12,92	-	13,99	59%	16,00	65%	19,91	-	10,69	81%	11,02	69%
V	12,94	-	14,12	59%	15,75	65%	19,98	-	11,35	87%	10,92	68%
VI	13,24	-	14,08	60%	15,77	65%	19,98	-	11,15	85%	10,84	68%
VII	13,26	-	14,08	59%	15,85	65%	20,01	-	11,13	86%	10,85	68%
VIII	13,41	-	14,12	59%	15,86	66%	20,39	-	11,03	84%	10,83	68%
IX	13,31	-	14,03	59%	16,40	68%	20,44	-	11,04	84%	10,83	68%
X	13,27	-	13,89	58%	16,41	68%	20,59	-	10,92	83%	10,75	67%
XI	12,37	-	13,96	59%	16,40	68%	20,53	-	10,42	80%	10,70	67%
XII	12,42	-	14,02	58%	16,31	67%	20,55	-	10,49	80%	10,80	68%
2019 I	12,36	-	14,12	58%	16,33	66%	21,35	-	10,43	-	10,70	67%
II	12,28	-	14,04	58%	16,30	65%	21,38	-	10,39	-	10,78	67%
III	12,18	-	14,15	57%	16,39	65%	21,24	-	10,43	-	10,86	68%
IV	12,13	-	15,03	60%	16,39	65%	21,32	-	10,39	-	10,75	67%
Wskaźnik zmian (%)												
IV 2019 IV 2018	93,9	x	107,4	x	102,4	x	107,1	x	97,2	x	97,5	x
I-IV 2019 I-IV 2018	96,1	x	104,0	x	102,5	x	109,7	x	97,2	x	97,5	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

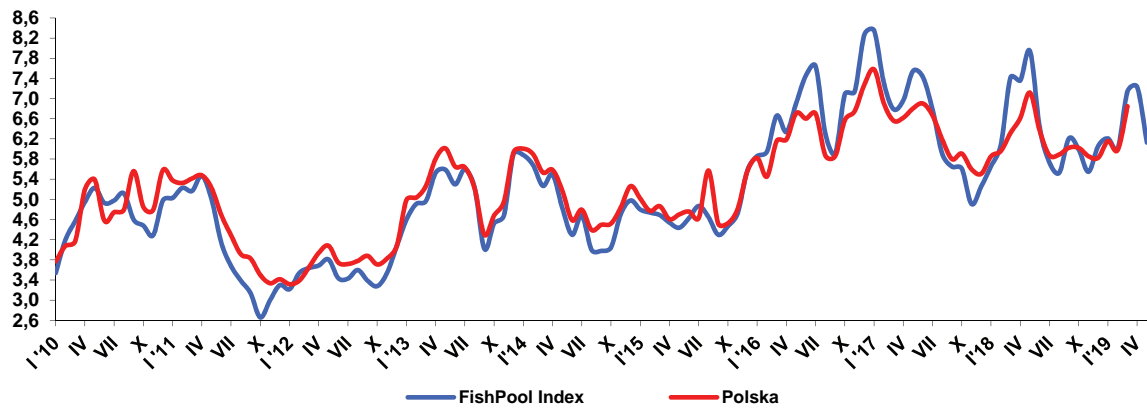
Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone		Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży	Pstrąg świeży
	morszczuk	dorsz	łosoś	pstrąg	makreła	filety ze śledzia w sosie pom. ^a	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.			
2015I-XII	22,58	30,52	76,20	32,40	15,88	25,16	27,85	33,53	15,00	14,18	22,33
2016I-XII	24,10	32,40	84,50	33,04	15,58	25,19	28,06	33,18	15,45	14,44	22,84
2017I-XII	24,66	32,54	101,80	33,38	16,12	25,61	29,44	32,94	16,55	14,98	23,35
2018I-XII	24,35	32,75	101,00	33,67	16,38	26,58	30,31	33,76	16,01	15,44	23,72
2018III	24,40	32,39	100,30	33,57	16,19	26,52	30,44	33,53	16,03	-	23,54
IV	24,54	32,66	100,20	33,57	16,20	26,45	30,44	33,65	16,04	-	23,84
V	24,29	32,76	100,60	33,21	16,28	26,58	30,56	33,65	15,99	-	23,77
VI	24,27	32,73	101,10	33,28	16,21	26,71	30,69	33,94	15,94	-	23,60
VII	24,22	32,87	100,40	33,73	16,24	26,68	30,63	34,00	16,00	-	23,97
VIII	24,18	32,98	101,10	33,76	16,29	26,58	30,31	33,82	16,01	-	23,80
IX	24,21	32,93	101,50	34,00	16,38	26,35	30,00	34,18	15,84	-	23,72
X	24,25	32,88	101,90	33,84	16,47	26,77	30,06	33,88	16,08	-	23,81
XI	24,29	33,08	101,80	33,98	16,81	26,61	29,88	34,00	16,09	16,65	23,55
XII	24,25	33,09	101,20	33,96	17,17	26,84	29,81	33,82	15,94	14,85	24,03
2019I	24,90	33,71	102,20	34,02	17,51	27,81	30,00	33,88	16,04	15,66	24,23
II	25,04	33,94	101,60	34,34	17,54	28,10	30,44	33,82	16,09	15,57	24,16
III	25,04	34,22	101,80	34,39	17,71	28,13	30,19	33,88	16,01	-	24,81
IV	25,23	34,32	101,60	34,61	17,90	28,52	30,19	33,88	16,07	-	25,08
Wskaźnik zmian (%)											
<u>IV 2019</u> IV 2018	102,8	105,1	101,4	103,1	110,5	x	99,2	100,7	100,2	x	105,2
<u>I-IV 2019</u> I-IV 2018	102,1	105,0	101,3	102,3	109,3	x	99,2	101,4	99,9	103,2	104,1

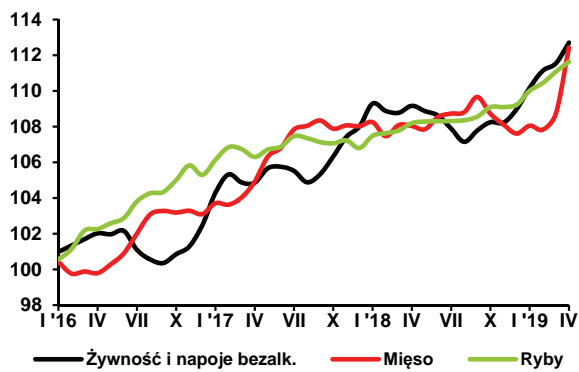
^a od 2019 r. filet rybny w sosie pomidorowym

Źródło: Dane GUS.

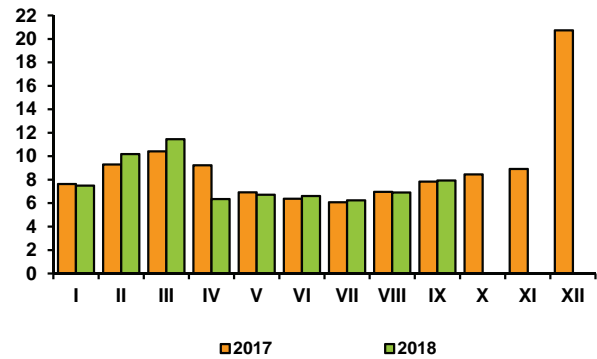
Rys. 1. Cena świeżych łososi norweskich (na podstawie Fish Pool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

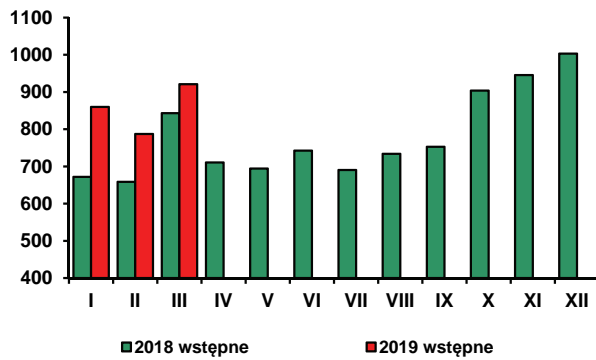
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2015=100)

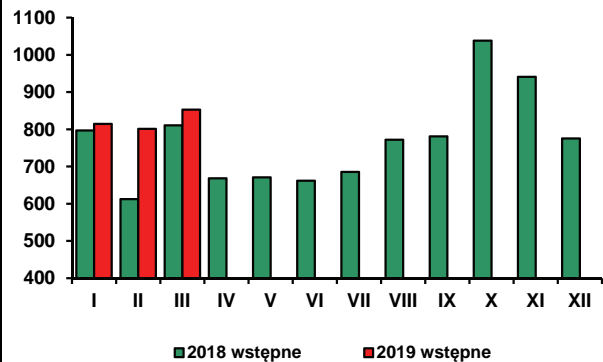
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1 – Fish Pool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

**Krystyna
Świetlik**

W kwietniu 2019 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w stosunku do poprzedniego miesiąca o 1,1%, a w stosunku do analogicznego miesiąca 2018 r. o 2,2%, wobec wzrostu w marcu br. odpowiednio o 0,3 i 1,7%. Do przyspieszenia inflacji przyczynił się głównie wzrost cen żywności i paliw.

W kwietniu 2019 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych zwiększyły się o 1,0%, w tym żywności o 1,2%, przy spadku cen napojów bezalkoholowych o 0,6%.

Spośród artykułów żywnościowych najbardziej podrożały produkty mięsne (o 3,4%) i warzywa (o 2,2%). Istotnie, bo o 9,9% wzrosły ceny mięsa wieprzowego, przy wzroście cen mięsa drobiowego o 1,2% i wołowego o 0,8%. Wzrostowi cen warzyw korzeniowych ze zbiorów w 2018 r. (m.in. marchwi o 2,3%, cebuli o 1,5% i buraków o 0,7%) towarzyszyły wyższe ceny kapusty (o 24,1%), warzyw kalafiorowatych (o 10,6%) i pomidorów (o 3,2%). Spadły natomiast ceny świeżych ogórków i sałaty. W marcu br. za pieczywo i produkty zbożowe oraz cukier, dżemy, miód, czekoladę i wyroby cukiernicze konsumenci płacili przeciętnie po 0,6% więcej niż przed miesiącem, a za ryby i owoce morza o 0,5% więcej. Średnie ceny owoców i przetworów owocowych utrzymały się na niezmiennym poziomie. Wzrosły ceny owoców cytrusowych (o 2,9%) i bananów (o 1,8%), a zmalały jabłek (o 0,8%). Obniżyły się ceny tłuszczów jadalnych (o 2,5%), jaj (o 1,6%) i artykułów mleczarskich (o 0,1%). Potaniały wszystkie rodzaje tłuszczów (w tym masło o 4,3%), z wyjątkiem wieprzowych, których ceny wzrosły o 3,2%. O spadku cen napojów bezalkoholowych zdecydowały obniżki cen kakao i czekolady w proszku (o 1,3%), soków owocowych i warzywnych (o 1,1%) oraz wód mineralnych i źródlanych (o 0,8%).

W kwietniu 2019 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych były średnio o 3,3% wyższe niż w analogicznym miesiącu przed rokiem. Wzrost cen żywności wyniósł 3,6%, a napojów bezalkoholowych 0,7%. Podrożała większość monitorowanych przez GUS grup produktów spożywczych. Najbardziej, bo o 16% zwiększyły się ceny warzyw, w tym ziemniaków o 98,6%, a warzyw świeżych o 10,1%. W kwietniu br. za kapustę konsumenci płacili o 70,1% więcej, cebulę o 50,1% więcej niż rok wcześniej, marchew i warzywa kalafiorowate po 17%, a za sałatę o 7,2% więcej. Istotnie, bo o 14,8% podrożał cukier. Wzrost cen pieczywa i produktów zbożowych wyniósł 6,1%, w tym pieczywa 9,6%. Do wzrostu cen mięsa, podrobów i przetworów mięsnych o 4,1% przyczynił się głównie wzrost cen

mięsa wieprzowego (o 7,1%) i drobiowego (o 4,1%). Wyższe niż przed rokiem były w kwietniu br. ceny dżemu, miodu, czekolady i wyrobów cukierniczych (o 3,3%, w tym czekolady o 3,9%), ryb i owoców morza (o 3,2%) oraz artykułów mleczarskich (o 1,1%, w tym twarogów o 3,2%, jogurtów o 2,1% i śmietany o 2%).

Mniej niż przed rokiem konsumenci płacili natomiast za owoce (o 11,1%), jaja (o 10,8%) i tłuszcze jadalne (o 1,4%). Potaniały wszystkie podstawowe rodzaje owoców, w tym jabłka o 42%, banany o 2,3% oraz w niewielkim stopniu owoce cytrusowe (o 0,2%). Ceny masła i margaryn obniżyły się po 1,5%, a olejów roślinnych o 1,4%, przy stabilizacji cen tłuszczów wieprzowych surowych i topionych. Wzrost cen napojów bezalkoholowych (o 0,7%) był efektem wzrostu cen wód mineralnych i źródlanych o 1,6%, kakao i czekolady w proszku o 1,4%, soków owocowych i warzywnych o 0,5% oraz kawy o 0,7%. Ceny herbaty obniżyły się o 0,2%.

Wysoki wzrost cen warzyw w kwietniu br. w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku był efektem głównie niedostatecznej podaży warzyw korzeniowych ze zbiorów w 2018 r., spowodowanej suszą. Susza wystąpiła nie tylko w Polsce, ale na znacznym obszarze Europy, co ograniczyło możliwości uzupełnienia niedoborów krajowej podaży importem, a jednocześnie sprzyjało wzrostowi eksportu tych produktów z Polski. Długi okres bezdeszczowy utrzymujący się w pierwszych czterech miesiącach 2019 r. znalazł odzwierciedlenie we wzroście cen nowalijek. Wzrost cen pieczywa i produktów zbożowych był konsekwencją wzrostu cen zbóż, zwłaszcza pszenicy konsumpcyjnej po nieudanych zbiorach w 2018 r. (Według GUS w I kwartale br. ceny pszenicy były o 24% wyższe niż w analogicznym okresie 2018 r.). Dodatkowym czynnikiem wspierającym wzrostową tendencję cen artykułów zbożowych był wzrost pozasurowcowych kosztów przetwórstwa i obrotu, związany ze wzrostem płac i paliw. Do wzrostu cen mięsa przyczynił się spadek podaży i wzrost cen wieprzowiny w Polsce i w Unii Europejskiej będący następstwem spadku pogłowia trzody chlewnej oraz wzrostu cen wieprzowiny na rynkach globalnych wywołanego rozprzestrzeniającą się chorobą ASF (afrykański pomór świń) w Chinach i Wietnamie. Chiny są największym światowym producentem, konsumentem i importerem mięsa wieprzowego co sprawia, że związany z ASF spadek produkcji i wzrost chińskiego importu wieprzowiny w 2019 r. silnie oddziałuje w kierunku wzrostu cen tego mięsa na świecie.

Można przypuszczać, że w maju br. w Polsce miesięczna dynamika cen żywności będzie zbliżona do notowanej w miesiącu poprzednim. Należy się liczyć z dalszym wzrostem cen mięsa, zwłaszcza wieprzowego, z uwagi na obserwowany w kwietniu br. znaczący

wzrost cen żywca wieprzowego (o 27,8% w stosunku do marca br.). Przesunięcie części krajowego popytu na drób w warunkach utrzymujących się korzystnych tendencji w eksporcie będzie sprzyjało wzrostowi cen mięsa drobiowego. Czynnikiem wspierającym tę tendencję będzie spodziewany wzrost cen drobiu na rynkach globalnych związany z deficytem mięsa wieprzowego i rosnącym popytem importowym na drób ze strony Chin. (Według szacunków amerykańskich analityków w 2019 r. przywóz mięsa kurcząt do Chin może zwiększyć się o 32%.) Naturalną konsekwencją tych zjawisk może być zachwianie równowagi w podaży mięsa drobiowego w skali globalnej, także w Unii Europejskiej i wzrost jego cen.

Niezależnie od czynników podażowych, wzrostowi cen żywności w Polsce w najbliższych miesiącach będzie sprzyjać wzrost popytu wewnętrznego kreowany przez utrzymującą się dobrą sytuację na rynku pracy, wzrost płac, waloryzację emerytur i dodatkowe wypłaty świadczeń pieniężnych dla emerytów.

Z danych GUS wynika, że w kwietniu br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 2,9% wyższe od notowanego w kwietniu ub. roku, a stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 5,6%, i była o 0,3 pkt. proc. mniejsza niż przed miesiącem i o 0,7 pkt. proc. mniejsza niż przed rokiem. Wzrost w skali roku przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych i realnych brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniósł odpowiednio 7,1% i 4,8%. W kwietniu br. wskaźnik koniunktury GUS dotyczący oczekiwanej zmiany sytuacji finansowej gospodarstw domowych w horyzoncie roku osiągnął najwyższy poziom w historii badań. Pozytywne nastroje konsumentów i wzrost popytu związany ze świętami oddziaływały w kierunku wzrostu zakupów żywności. Według GUS w kwietniu br. w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, w cenach stałych, była większa niż przed miesiącem o 8,7% i o 18,2% większa niż przed rokiem.

Według metodologii Eurostatu (HICP) w kwietniu 2019 r., w porównaniu z miesiącem poprzednim, w UE-28 ceny żywności wzrosły o 0,1%, a w strefie euro nie uległy zmianie. W UE-28 były

one przeciętnie o 1,7% wyższe, a w strefie euro o 1,1% wyższe niż rok wcześniej. Najwyższy ich wzrost odnotowano w Rumunii (o 6,5%), Bułgarii (o 5,2%) i na Węgrzech (o 4,9%). W Polsce (według metodologii HICP) w kwietniu br. żywność podrożała w skali roku o 3,2%.

Według FAO w kwietniu 2019 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności wzrosły o 1,6%, tj. w stopniu najwyższym od czerwca 2018 r. Wzrosły ceny czterech, spośród pięciu monitorowanych grup produktów spożywczych, w tym produktów mlecznych o 5,2%, mięsnych o 3%, olejów roślinnych o 0,9% i cukru o 0,7%. Obniżyły się natomiast ceny zbóż (o 2,8%). Spadek cen zbóż wystąpił czwarty miesiąc z rzędu pod presją dużej dostępności zbóż i spowolnienia handlu światowego. Najbardziej obniżyły się ceny pszenicy z uwagi na spodziewany wzrost produkcji w 2019 r., przy dużych bieżących dostawach eksportowych. Do spadku cen kukurydzy przyczyniły się oczekiwania większych zbiorów w krajach Ameryki Południowej. Ceny ryżu nie wykazywały zmian. Wzrost cen produktów mlecznych był kontynuacją tendencji zapoczątkowanej w styczniu br. Wzrosły światowych cen masła, mleka pełnego w proszku i sera były wynikiem utrzymującego się wysokiego poziomu popytu importowego oraz spodziewanych ograniczeń podaży tych produktów z Oceanii spowodowanych czynnikami sezonowymi oraz suszą. Towarzyszący im, notowany drugi miesiąc z rzędu, spadek cen odtłuszczonego mleka w proszku był efektem zmniejszenia się popytu na międzynarodowych rynkach. Do wzrostu cen mięsa wieprzowego przyczyniło się silne ożywienie popytu ze strony Azji, głównie Chin, wywołane gwałtownym spadkiem produkcji związanej z rozprzestrzenianiem się ASF. Wzrost cen olejów odzwierciedlał wyżkę cen oleju palmowego i sojowego. Wzrost cen cukru był stymulowany wzrostem cen ropy naftowej i ograniczeniem brazylijskiego eksportu.

W kwietniu 2019 r. światowe ceny żywności były przeciętnie o 2,2% niższe niż przed rokiem. Ceny olejów roślinnych zmały o 16,8%, zbóż o 5%, a mięsa o 0,8%. Wzrosły ceny produktów mlecznych (o 5,3%) i cukru (o 3,2%).

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w kwietniu 2019 r.

Wyszczególnienie	IV 2019			I-IV 2019
	III 2019=100	IV 2018=100	XII 2018 = 100	I-IV 2018 = 100
O G Ó Ł E M	101,1	102,2	101,6	101,5
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,0	103,3	103,4	102,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	99,9	101,1	100,7	101,3
Odzież i obuwie	103,1	97,8	100,2	97,3
Mieszkanie	100,6	101,4	100,2	100,9
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,7	101,6	100,2	100,9
w tym nośniki energii	100,5	99,2	97,8	98,6
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	101,0	100,5	100,9
Zdrowie	100,3	103,0	100,9	102,8
Transport	104,4	104,8	102,3	103,2
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	104,1	108,6	102,1	106,6
Łączność	100,0	98,1	102,7	97,2
Rekreacja i kultura	100,5	102,4	102,0	101,7
Edukacja	100,0	103,0	100,5	103,1
Restauracje i hotele	100,4	103,8	101,5	103,5
Inne towary i usługi	100,7	101,5	101,0	100,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w kwietniu 2019 r.

Wyszczególnienie	IV 2019			I-IV 2019
	III 2019 = 100	IV 2018=100	XII 2018=100	I-IV 2018=100
Żywność (bez napojów)	101,2	103,6	103,8	102,3
Pieczywo i produkty zbożowe	100,6	106,1	102,3	105,7
Pieczywo	100,4	109,6	102,2	109,3
Ryz	102,4	103,8	103,9	101,7
Makarony i produkty makaronowe	100,6	102,9	101,6	102,5
Mięso i przetwory	103,4	104,1	104,5	101,2
Mięso wieprzowe	109,9	107,1	108,7	100,2
Mięso wołowe	100,8	101,1	100,7	101,0
Mięso drobiowe	101,2	104,1	107,1	101,1
Przetwory mięsne i wędliny	101,8	103,2	102,4	101,7
Ryby i owoce morza	100,5	103,2	102,2	102,8
Mleko, sery i jaja	99,7	99,3	99,8	98,9
Artykuły mleczarskie	99,9	101,1	100,6	101,0
Mleko	100,5	98,8	99,6	98,7
Twarogi	99,9	103,2	101,9	102,6
Sery dojrzewające i topione	99,2	100,2	99,8	100,5
Jaja	98,4	89,2	95,1	88,0
Oleje i tłuszcze	97,5	98,6	97,3	100,8
Masło	95,7	98,5	93,6	102,0
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	103,2	100,0	101,1	98,4
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	98,7	98,5	102,3	99,9
Oleje roślinne	99,8	98,6	101,0	99,0
Owoce	100,0	88,9	108,3	87,6
Jabłka	99,2	58,0	104,3	60,1
Owoce cytrusowe	102,9	99,8	108,5	96,4
Banany	101,8	97,7	126,1	93,5
Warzywa	102,2	116,0	111,0	114,1
Ziemniaki	112,2	198,6	147,8	176,1
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,6	104,5	103,3	103,5
Cukier	100,9	114,8	115,9	105,0
Napoje bezalkoholowe	99,4	100,7	100,2	101,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2016	101,0	100,3	100,4	100,3	99,9	100,2	99,0	99,5	99,8	100,5	100,4	101,2
	2017	101,8	101,0	99,6	100,0	100,8	100,1	99,8	99,4	100,4	100,9	101,0	100,5
	2018	101,2	99,6	99,9	100,4	99,7	99,8	99,3	99,3	100,6	100,4	100,0	100,7
	2019	101,1	100,9	100,4	101,0								
Pieczywo i produkty zbożowe	2016	100,2	100,0	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1	100,4	100,1	100,0
	2017	100,4	100,2	100,2	100,0	100,3	100,1	100,5	100,3	100,1	100,3	100,3	100,2
	2018	100,7	100,4	100,2	100,3	100,1	100,2	100,3	100,3	100,7	101,0	100,8	100,4
	2019	100,6	100,7	100,3	100,6								
Mięso	2016	100,4	99,3	100,1	99,9	100,5	100,6	101,1	101,0	100,2	99,9	100,1	99,8
	2017	100,6	99,9	100,4	100,9	101,3	100,5	101,0	100,2	100,3	99,6	100,2	100,0
	2018	100,2	99,3	100,6	99,9	99,8	100,6	100,2	100,1	100,8	99,1	99,4	99,5
	2019	100,4	100,2	100,8	103,4								
Ryby i owoce morza	2016	100,6	100,6	101,0	100,1	100,3	100,3	100,9	100,4	100,1	100,6	100,8	99,5
	2017	100,8	100,7	99,9	99,6	100,4	100,1	100,6	99,9	99,8	99,9	100,2	99,6
	2018	100,6	100,1	100,1	100,4	100,1	100,0	100,0	100,0	100,2	100,3	100,0	100,1
	2019	100,7	100,4	100,6	100,5								
Mleko, sery, jaja	2016	99,9	99,7	99,8	99,5	99,7	99,9	100,0	100,2	100,1	100,8	100,8	101,0
	2017	101,0	100,6	100,2	99,7	100,3	100,1	100,5	100,7	100,7	101,3	104,9	100,9
	2018	100,1	99,1	99,5	99,7	99,6	99,7	100,0	100,1	100,1	100,2	99,9	99,9
	2019	100,3	100,0	99,8	99,7								
Oleje i tłuszcze	2016	100,6	100,0	99,2	100,4	99,5	100,1	100,3	101,1	101,4	102,3	102,0	101,0
	2017	101,6	100,7	100,1	98,1	102,7	100,5	104,0	105,0	103,5	101,9	101,0	97,5
	2018	99,2	98,1	99,5	100,4	100,6	101,9	101,4	100,3	100,0	99,9	99,5	97,8
	2019	101,6	99,2	99,0	97,5								
Owoce	2016	104,0	104,3	102,3	100,2	100,1	102,3	98,3	96,8	96,5	96,7	98,8	104,3
	2017	107,7	102,5	100,3	99,1	105,8	100,8	99,1	96,0	99,0	102,5	99,8	100,4
	2018	106,9	102,5	98,9	99,9	98,4	97,5	94,7	94,5	98,4	97,0	96,2	103,1
	2019	104,4	102,2	101,5	100,0								
Warzywa	2016	104,3	101,7	101,6	102,6	98,7	99,2	88,4	92,2	97,9	103,9	102,8	109,3
	2017	106,9	106,4	94,6	100,1	97,4	98,2	92,5	91,9	102,4	106,7	103,1	106,6
	2018	104,5	98,4	99,4	102,7	99,1	96,9	94,9	95,4	103,8	106,2	102,3	106,9
	2019	103,1	105,3	100,1	102,2								
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	2016	100,7	100,9	100,7	100,6	99,9	99,8	100,5	101,0	101,2	100,5	100,0	99,8
	2017	100,8	99,8	99,6	100,3	100,7	99,9	100,6	100,1	99,1	99,6	99,3	98,6
	2018	100,3	98,7	99,4	100,6	99,9	100,1	100,4	100,2	100,2	100,5	99,8	100,1
	2019	101,5	100,7	100,4	100,6								
Cukier	2016	101,0	104,6	104,3	101,5	100,6	100,7	100,2	105,7	104,8	101,4	100,0	100,2
	2017	100,3	100,3	100,0	99,6	100,2	99,4	99,4	97,8	97,1	98,2	94,2	94,5
	2018	96,5	91,1	97,3	97,7	96,9	98,2	96,9	103,8	101,1	100,8	98,0	103,6
	2019	105,1	107,0	102,2	100,9								
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2016	99,5	99,9	100,1	100,3	100,1	100,2	99,7	99,8	100,0	100,5	100,1	100,7
	2017	100,4	100,3	99,9	100,3	100,0	99,8	99,8	99,9	100,4	100,5	100,5	100,2
	2018	100,3	99,8	99,9	100,5	100,2	100,1	99,8	100,0	100,2	100,4	100,0	100,0
	2019	99,8	100,4	100,3	101,1								
III. Średnia płaca ^a	2016	90,8	100,9	105,2	99,1	96,6	102,1	100,9	98,2	100,1	101,0	101,7	107,1
	2017	92,3	100,6	106,3	98,1	97,8	102,7	99,9	99,8	99,6	102,3	100,8	107,9
	2018	92,3	100,2	106,2	99,1	97,0	103,2	99,5	99,4	99,9	103,1	100,9	106,2
	2019	93,5	100,4	104,3	100,4								

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw, w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

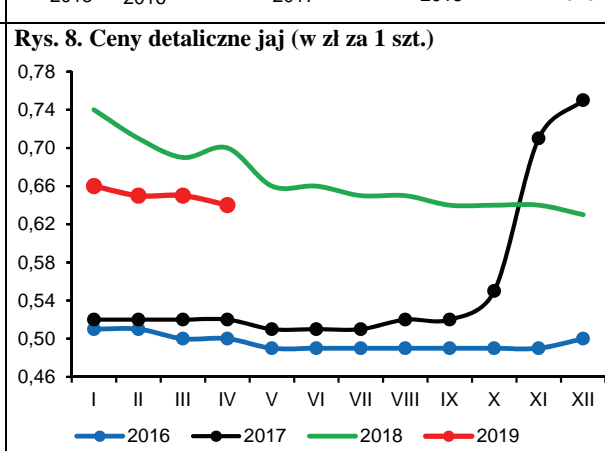
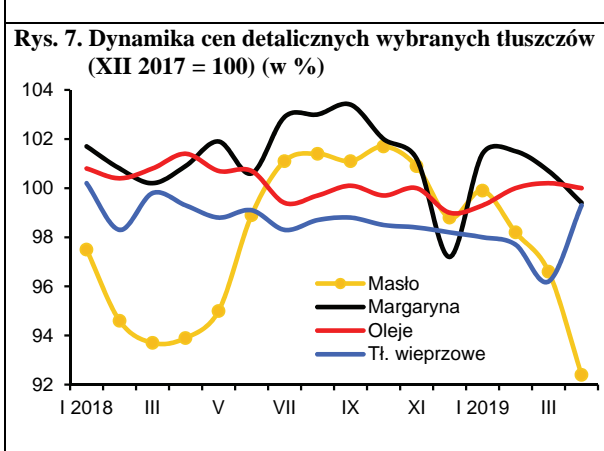
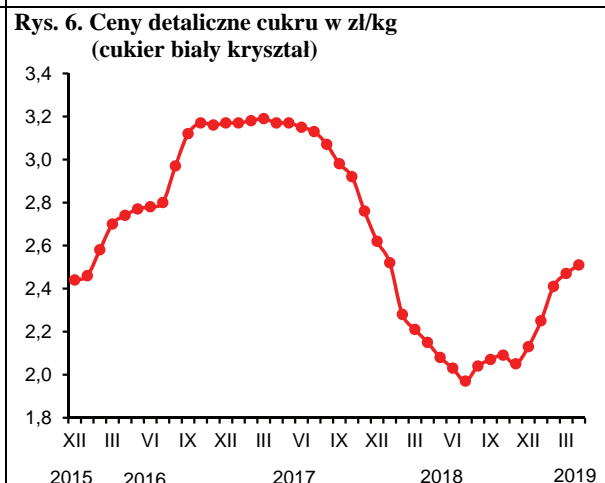
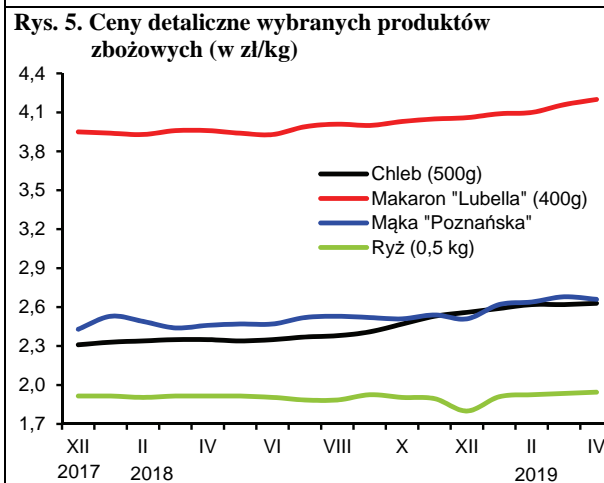
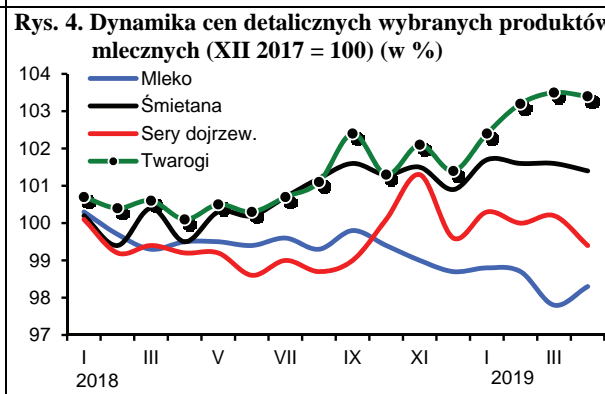
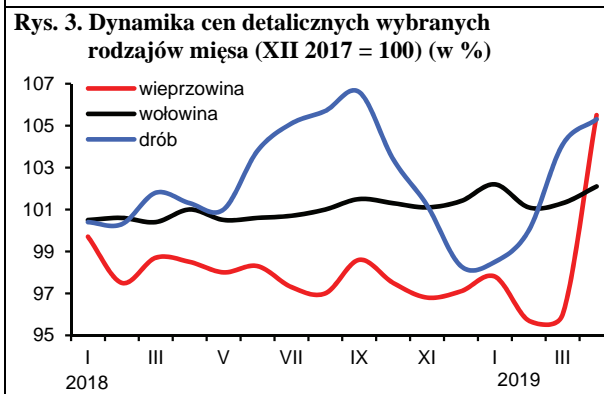
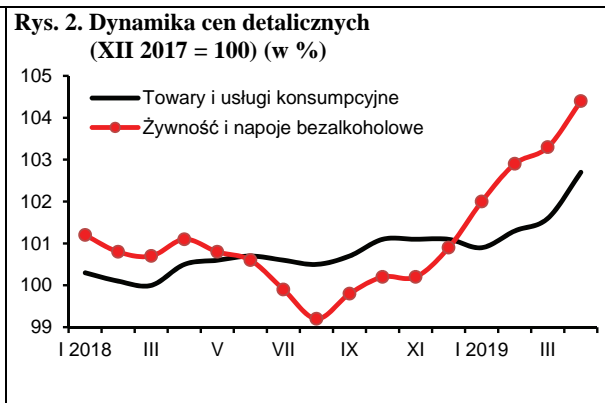
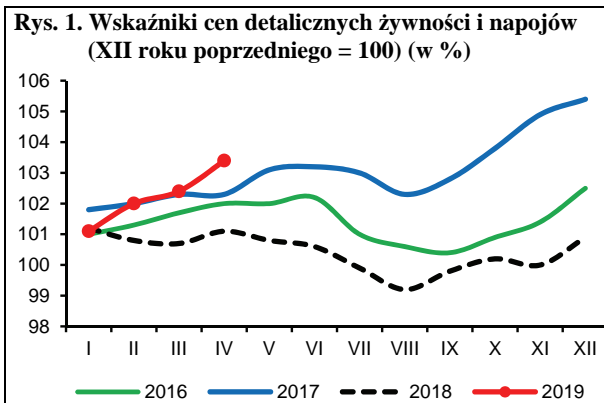
Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2016	100,0	100,4	100,8	100,6	100,8	100,9	101,0	101,2	100,4	100,4	101,2	100,8
	2017	103,3	103,9	103,1	102,8	103,7	103,7	104,4	104,3	105,0	105,8	106,0	105,4
	2018	104,8	103,4	103,7	104,1	103,0	102,7	102,2	102,1	102,3	101,8	100,7	100,9
	2019	100,8	102,1	102,6	103,3								
Pieczywo i produkty zbożowe	2016	99,9	100,1	100,1	100,2	100,2	100,3	100,3	100,3	100,4	100,8	101,1	101,0
	2017	101,2	101,4	101,6	101,4	101,7	101,8	102,3	102,6	102,6	102,5	102,7	102,9
	2018	103,2	103,4	103,3	103,6	103,4	103,5	103,3	103,3	103,9	104,6	105,2	105,4
	2019	105,3	105,6	105,8	106,1								
Mięso	2016	98,0	97,9	98,1	97,9	99,0	99,4	100,7	101,3	101,2	101,6	102,3	103,1
	2017	103,2	103,8	104,1	105,1	105,9	105,8	105,7	104,8	104,9	104,6	104,6	104,8
	2018	104,3	103,7	103,9	103,0	101,5	101,6	100,8	100,7	101,2	100,8	100,0	99,6
	2019	99,8	100,4	100,6	104,1								
Ryby i owoce morza	2016	100,8	101,4	102,4	102,4	102,8	101,8	104,1	104,7	104,7	105,1	105,8	105,3
	2017	105,2	105,6	104,5	103,9	104,0	103,9	103,6	103,0	102,7	102,0	101,4	101,4
	2018	101,3	100,8	101,0	101,8	101,5	101,4	100,8	100,9	101,3	101,9	101,8	102,3
	2019	102,3	102,6	103,0	103,2								
Mleko, sery, jaja	2016	96,6	96,9	96,7	96,5	96,9	97,2	97,5	98,2	98,4	99,3	100,3	101,5
	2017	102,5	103,4	103,8	104,0	104,6	104,9	105,4	105,9	106,6	107,1	111,5	111,4
	2018	110,3	108,7	107,9	107,9	107,2	106,7	106,2	105,5	104,9	103,8	98,9	97,9
	2019	98,2	99,0	99,3	99,3								
Oleje i tłuszcze	2016	94,6	94,9	95,0	95,7	95,8	96,8	98,1	99,8	101,6	104,2	106,4	108,1
	2017	109,6	110,4	111,4	108,9	112,3	112,8	116,9	121,5	123,9	123,2	121,9	117,5
	2018	114,3	111,3	110,7	113,3	111,1	112,7	110,0	105,1	101,7	99,7	98,2	98,5
	2019	100,9	102,0	101,5	98,6								
Owoce	2016	109,3	113,6	114,5	108,6	101,9	104,1	104,6	104,6	102,3	98,9	100,4	104,1
	2017	107,4	105,6	103,7	102,4	108,1	106,2	106,6	105,3	107,9	114,4	116,3	113,3
	2018	112,6	112,7	110,9	111,5	103,8	100,4	96,2	94,7	94,1	89,0	85,7	88,0
	2019	86,6	86,3	88,7	88,9								
Warzywa	2016	105,2	104,4	106,9	107,9	110,1	107,9	105,2	102,8	94,3	92,5	94,4	100,9
	2017	104,1	108,7	101,3	99,0	97,8	98,0	101,6	100,8	105,2	107,6	108,0	104,9
	2018	102,7	95,1	99,8	102,3	104,1	102,5	104,8	108,6	110,2	110,0	109,4	110,1
	2019	108,1	115,8	116,6	116,0								
Cukier, dzem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	2016	103,7	104,4	105,1	105,2	105,2	105,1	104,8	104,8	105,5	105,2	104,9	105,6
	2017	105,2	104,2	103,2	103,0	103,8	103,9	104,1	103,4	101,3	100,4	99,7	98,5
	2018	98,4	97,4	97,1	97,4	96,7	96,9	96,2	96,6	97,5	98,4	98,8	100,1
	2019	101,5	103,5	104,5	104,5								
Cukier	2016	120,6	124,8	127,2	127,6	128,2	130,6	125,7	127,2	127,8	127,5	127,6	127,7
	2017	126,8	121,6	116,6	114,4	113,8	112,4	111,5	103,3	95,7	92,7	87,3	82,3
	2018	79,2	71,9	69,9	68,6	66,4	65,6	63,9	97,8	70,6	72,5	75,4	82,7
	2019	90,1	105,9	111,2	114,8								
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2016	99,1	99,2	99,1	98,9	99,1	99,2	99,1	99,2	99,5	99,8	100,0	100,8
	2017	101,7	102,2	102,0	102,0	101,9	101,5	101,7	101,8	102,2	102,1	102,5	102,1
	2018	101,9	101,4	101,3	101,6	101,7	102,0	102,0	102,0	101,9	101,8	101,3	101,1
	2019	100,7	101,2	101,7	102,2								
III. Średnia płaca ^a	2016	104,0	103,9	103,3	104,6	104,1	105,3	104,8	104,7	103,9	103,6	104,0	102,7
	2017	104,3	104,0	105,2	104,1	105,4	106,0	104,9	106,6	106,0	107,4	106,5	107,3
	2018	107,3	106,8	106,7	107,8	107,0	107,5	107,2	106,8	106,7	107,6	107,7	106,1
	2019	107,5	107,6	105,7	107,1								

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw, w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2018 r. b – 2019 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	3,83	3,81	3,83	3,83	3,83	3,81	3,77	3,77	3,85	3,81	3,79	3,80
	b	3,82	3,85	3,87	3,89								
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,33	2,34	2,35	2,35	2,34	2,36	2,37	2,38	2,41	2,47	2,53	2,56
	b	2,59	2,62	2,62	2,63								
Makaron „Lubella” – 400 g	a	3,94	3,93	3,96	3,96	3,94	3,93	3,99	4,01	4,00	4,03	4,05	4,06
	b	4,09	4,10	4,16	4,20								
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,53	2,49	2,44	2,46	2,47	2,47	2,52	2,53	2,52	2,51	2,54	2,51
	b	2,62	2,64	2,68	2,66								
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	28,15	28,21	28,30	28,34	28,20	28,46	28,48	28,54	28,54	28,44	28,56	28,50
	b	28,62	28,42	28,49	28,62								
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	33,69	33,72	33,50	33,89	33,50	33,41	33,53	33,61	33,92	33,80	33,57	33,79
	b	34,17	33,69	33,77	33,96								
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) – 1 kg	a	17,12	16,47	17,00	17,07	16,87	17,14	16,94	17,00	17,42	17,32	17,14	17,16
	b	17,33	16,81	16,92	19,06								
Kurczę patroszone – 1 kg	a	7,12	7,16	7,32	7,26	7,13	7,67	7,57	7,59	7,68	7,24	7,14	6,92
	b	6,85	7,05	7,49	7,63								
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	26,35	26,41	26,29	26,42	26,56	26,64	26,70	26,99	26,82	26,84	27,10	26,91
	b	27,00	26,89	27,15	27,73								
Kielbasa, na wagę – 1kg	a	18,32	18,36	18,32	18,27	18,30	18,32	18,41	18,37	18,50	18,55	18,50	18,42
	b	18,52	18,60	18,59	18,95								
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	24,63	24,61	24,40	24,54	24,29	24,27	24,22	24,18	24,21	24,25	24,29	24,25
	b	24,90	25,04	25,04	25,23								
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,78	2,77	2,76	2,75	2,75	2,74	2,74	2,72	2,72	2,73	2,71	2,71
	b	2,71	2,71	2,66	2,68								
Jogurt naturalny – 400 g	a	2,60	2,59	2,60	2,59	2,58	2,59	2,59	2,60	2,61	2,62	2,64	2,64
	b	2,64	2,65	2,69	2,68								
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	13,44	13,36	13,39	13,50	13,53	13,48	13,42	13,38	13,55	13,38	13,36	13,32
	b	13,48	13,57	13,65	13,63								
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	21,21	20,75	20,69	20,65	20,48	20,42	20,39	20,22	20,51	21,02	20,95	20,99
	b	21,00	20,99	20,94	20,77								
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 0,5 l	a	6,83	6,78	6,76	6,81	6,83	6,86	6,86	6,90	6,92	6,93	6,89	6,85
	b	6,93	6,91	6,90	6,87								
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,74	0,71	0,69	0,70	0,66	0,66	0,65	0,65	0,64	0,64	0,64	0,63
	b	0,66	0,65	0,65	0,64								
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	6,35	5,95	5,91	5,91	5,99	6,47	6,64	6,66	6,63	6,68	6,60	6,54
	b	6,48	6,33	6,19	6,00								
Margaryna do smarowania pieczywa – 400 g	a	3,80	3,71	3,73	3,77	3,82	3,75	3,86	3,82	3,78	3,76	3,75	3,59
	b	3,71	3,72	3,73	3,75								
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,06	6,06	6,10	6,13	6,10	6,11	6,04	6,04	6,01	6,08	6,01	5,95
	b	6,01	6,10	6,24	6,09								
Śłonina – 1 kg	a	6,08	6,05	6,05	6,05	6,01	6,02	5,95	5,99	6,05	6,04	6,03	5,98
	b	5,98	5,95	5,87	6,17								
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,76	1,70	1,74	1,73	1,72	1,72	1,71	1,72	1,71	1,68	1,68	1,68
	b	1,67	1,67	1,63	1,66								
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,52	2,28	2,21	2,15	2,08	2,03	1,97	2,04	2,07	2,09	2,05	2,13
	b	2,25	2,41	2,47	2,51								
Jabłka – 1 kg	a	3,61	3,71	3,81	3,91	4,01	4,03	3,99	3,27	2,71	2,38	2,17	2,17
	b	2,20	2,27	2,26	2,25								

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Od połowy 2017 r. obserwowany jest systematyczny wzrost cen detalicznych na krajowym rynku środków produkcji dla rolnictwa. W kwietniu 2019 r. utrzymało się stosunkowo wysokie tempo wzrostu cen. Środki produkcji podrożały, podobnie jak w lutym i marcu br., przeciętnie o 0,7%. Dynamika cen była wyższa niż rok wcześniej, tj. w kwietniu 2018 r. W kwietniu br. w porównaniu z miesiącem poprzednim wzrosły przede wszystkim ceny nośników energii oraz nawozów mineralnych. W mniejszym stopniu podrożały również materiały budowlane i środki ochrony roślin. Zmiany cen na rynku maszyn rolniczych były stosunkowo niewielkie. Środki produkcji dla rolnictwa były w kwietniu 2019 r. wyraźnie droższe w porównaniu z kwietniem 2018 r., przy czym najbardziej w relacji rocznej podrożały nawozy mineralne oraz maszyny rolnicze. Stosunkowo niewielkie podwyżki cen odnotowano z kolei w przypadku środków ochrony roślin.

Od września 2018 r. na krajowym rynku nawozów mineralnych obserwowane są systematyczne wyraźne podwyżki cen. W kwietniu br., na skutek utrzymującego się zwiększonego popytu, nawozy mineralne również podrożały, jednak w tempie wolniejszym niż w poprzednich miesiącach 2019 r. Wzrost cen w kwietniu br. wyniósł przeciętnie 0,9%, podczas gdy w lutym oraz w marcu podwyżki sięgały 2,0%. Kwietniowy wzrost cen dotyczył wszystkich analizowanych nawozów, przy czym w największym stopniu podrożał superfosfat granulowany (o 1,8%) oraz saletrzak (o 1,5%). Pod wpływem obserwowanego od kilku miesięcy wyraźnego wzrostu cen nawozów, ich ceny w kwietniu br. były już średnio o 9,5% wyższe niż rok wcześniej, a najbardziej w tym okresie podniosły się ceny fosforanu amonu i saletrzaku (o 12,3%).

W kolejnych miesiącach br. popyt na nawozy mineralne, w tym głównie na nawozy azotowe, będzie prawdopodobnie stopniowo malał, co powinno sprzyjać posezonomowemu obniżkom cen. Przypuszcza się jednak, że tempo spadku cen na krajowym rynku, z uwagi na obserwowane od kilkunastu miesięcy stopniowe podwyżki cen nawozów w handlu światowym, będzie niewielkie. W ciągu ostatnich 12 miesięcy ceny nawozów mineralnych w handlu światowym wzrosły średnio o prawie 8%¹.

Relacje cen nawozów mineralnych do cen skupu pszenicy były dla producentów rolnych gorsze w porównaniu z poprzednim miesiącem. Średnio na zakup 1 kg czystego składnika nawozu należało w kwietniu br. przeznaczyć równowartość 4,7 kg pszenicy, tj. o 0,2 kg więcej niż w miesiącu poprzednim, ale o 0,5 kg mniej niż rok wcześniej, tj. w kwietniu 2018 r. Relacje cen nawozów do cen skupu żywca wieprzowego były natomiast wyraźnie lepsze niż miesiąc wcześniej. Były również bardziej korzystne niż przed rokiem. Średnio na zakup 1 dt czystego składnika nawozu należało przeznaczyć równowartość 66 kg żywca wieprzowego, tj. o 17 kg mniej niż w marcu br. oraz o 10 kg mniej niż rok wcześniej.

W kwietniu br., w porównaniu z poprzednim miesiącem, odnotowano podwyżki cen detalicznych nośników energii. Wzrost cen wyniósł średnio 1,3%. Podrożały przede wszystkim paliwa ropopochodne (w tym benzyna 95-oktanowa o 6,6%), ale też gaz ziemny LPG oraz energia elektryczna. Nieznacznie potaniały z kolei paliwa stałe. Ceny bezpośrednich nośników energii były w kwietniu 2019 r. średnio o 3,5% wyższe niż rok wcześniej. Podwyżki cen w tym okresie dotyczyły przede wszystkim paliw ropopochodnych i gazu ziemnego. Najbardziej w relacji rocznej podrożał olej napędowy (o prawie 11%). Tańsza niż rok wcześniej była natomiast energia elektryczna.

W pierwszym kwartale 2019 r. na rynku maszyn rolniczych obserwowano systematyczny wzrost cen. W kwietniu tempo wzrostu cen wyraźnie spowolniło, a średnie podwyżki, w porównaniu z poprzednim miesiącem, wyniosły 0,1%. Wzrost cen dotyczył m.in. owijarek do bel, kosiarek rotacyjnych oraz kombajnów zbożowych. W ciągu 12 miesięcy wzrost cen wyniósł średnio 6,9%. Najbardziej w tym okresie podrożały przyczepy samowładowcze, owijarki do bel, pługi oraz rozsiewacze nawozów. Podwyżki cen sprzętu rolniczego związane są m.in. ze wzrostem cen stali, która stanowi dość istotny składnik kosztów produkcji, zwłaszcza w przypadku maszyn do uprawy i przygotowania gleby.

Od lipca 2017 r. systematycznie drożeją materiały budowlane. W kwietniu br. ceny wzrosły przeciętnie o kolejne 0,6%. W ciągu ostatnich 12 miesięcy materiały budowlane w związku z m.in. zwiększeniem inwestycji podrożały średnio o prawie 6%. Najbardziej w tym okresie podwyższono ceny płyt OSB, cegieł oraz cementu. W porównaniu z kwietniem 2017 r. materiały budowlane były natomiast średnio o 12,4% droższe.

Środki ochrony roślin podrożały w marcu br. o 0,4% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Wzrost cen środków ochrony roślin w ciągu 12 miesięcy był stosunkowo niewielki. Pestycydy podrożały w relacji rocznej przeciętnie o 2,5%. Warto jednak podkreślić, że roczna dynamika cen systematycznie się zwiększa. Dla porównania w styczniu br. ceny środków ochrony roślin były o 1,8% wyższe niż rok wcześniej.

**Arkadiusz
Zalewski**

1. Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy.

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)					Relacje 1 kg NPK do:	
			IV 2019	IV 2019 III 2019	IV 2019 XII 2018	IV 2019 IV 2018	I-IV 2019 I-IV 2018	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	1 dt	122,68	101,5	109,1	112,3	109,4	5,48	0,77	
Saletra amonowa 34%N	1 dt	136,52	101,1	107,4	108,6	106,2	5,02	0,70	
Mocznik 46%N	1 dt	163,24	100,8	106,7	111,7	108,5	4,44	0,62	
Superfosfat granulowany 20%P ₂ O ₅	1 dt	91,08	101,8	105,9	106,4	103,8	5,69	0,80	
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	1 dt	161,88	100,2	103,3	107,3	107,0	5,06	0,71	
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	1 dt	218,32	100,5	104,8	112,3	110,4	4,27	0,60	
Sól potasowa 60%K ₂ O	1 dt	165,64	101,3	105,2	107,8	106,2	3,45	0,48	
Polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	1 dt	185,64	100,2	103,8	109,9	108,7	4,15	0,58	

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)					Relacje środków ochrony do:	
			IV 2019	IV 2019 III 2019	IV 2019 XII 2018	IV 2019 IV 2018	I-IV 2019 I-IV 2018	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	45,37	100,0	99,7	100,6	100,6	56,73	7,93	
Dursban 480 EC	1 l	49,11	99,9	100,2	100,9	101,1	61,41	8,59	
Decis Mega 50 EW	250 ml	38,96	100,9	102,0	104,8	104,6	48,72	6,81	
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	44,35	101,3	101,4	105,1	104,7	55,46	7,75	
Gwarant 500 SC	1 l	52,49	99,8	99,0	99,8	99,5	65,64	9,18	
Miedzian 50 WP	1,5 kg	67,27	100,5	100,9	101,0	100,9	84,12	11,76	
Roundup	1 l	38,99	100,4	101,4	104,2	103,3	48,76	6,82	
Acrobat MZ 69 WG	1 kg	88,11	100,4	101,7	104,0	103,5	110,18	15,40	
Fusilade Forte	1 l	135,10	99,0	97,9	98,5	99,8	168,94	23,62	
Chwastox Extra 300 SL	1 l	21,30	101,5	103,1	107,4	106,3	26,63	3,72	
Środek gryzoniobójczy	1 kg	34,84	100,1	101,7	101,3	99,9	43,57	6,09	

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny nośników energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)					Relacje nośników energii do:	
			IV 2019	IV 2019 III 2019	IV 2019 XII 2018	IV 2019 IV 2018	I-IV 2019 I-IV 2018	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny (kostka)	1 t	908,38	99,6	98,6	100,8	100,5	1135,90	158,81	
Ekogroszek	1 t	878,62	99,6	99,3	100,4	100,6	1098,69	153,60	
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,15	106,6	105,1	108,0	104,7	6,44	0,90	
Olej napędowy	1 l	5,21	101,2	100,4	110,9	111,6	6,51	0,91	
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,43	101,2	103,3	110,6	109,6	4,29	0,60	
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,21	101,8	91,7	107,3	107,0	2,76	0,39	
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,45	100,5	101,0	102,0	101,6	41,83	5,85	
Płyn do chłodziw „Petrygo”	1 l	12,92	99,8	99,6	99,3	100,2	16,16	2,26	
Energia elektryczna (taryfa G-11)	1 kWh	0,60	101,7	92,3	92,3	90,8	0,75	0,10	

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)				Relacje materiałów budowlanych do:	
		IV 2019	IV 2019 III 2019	IV 2019 XII 2018	IV 2019 IV 2018	I-IV 2019 I-IV 2018	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	23,06	101,1	103,6	108,3	108,0	28,84	4,03
Wapno	1 t	654,57	100,6	102,5	107,4	106,5	818,52	114,44
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	181,45	100,4	100,4	102,0	103,7	226,90	31,72
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3933,34	99,8	100,5	103,4	105,2	4918,52	687,65
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	15,41	99,9	103,3	107,5	107,7	19,27	2,69
Dwuteownik gruby	1 t	3875,35	100,1	101,6	105,2	106,6	4846,00	677,51
Blacha dachowa	1 m ²	32,25	100,9	102,2	106,6	106,5	40,33	5,64
Tynk „Atlas”	25 kg	53,17	100,8	102,6	105,4	105,9	66,49	9,30
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,27	100,8	103,3	108,5	107,6	1,59	0,22
Okno z PCV 2 skrzydłowe	1 szt.	789,85	100,7	103,3	106,8	106,6	987,68	138,09
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	760,76	100,0	101,0	102,2	102,0	951,31	133,00
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	90,23	100,4	101,5	110,3	112,6	112,83	15,77
Okno drewniane	1 szt.	2108,44	101,3	102,5	106,4	106,9	2636,54	368,61
Drzwi płytowe zewnętrzne 2000x800 mm	1 szt.	1734,52	101,2	101,0	102,9	103,8	2168,96	303,24

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

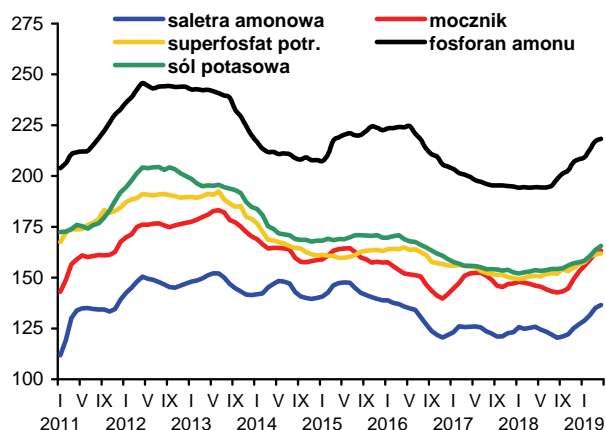
Tab. 5. Ceny maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)				Relacje środków mechanizacji do:	
	IV 2019	IV 2019 III 2019	IV 2019 XII 2018	IV 2019 IV 2018	I-IV 2019 I-IV 2018	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC-4.90	502733,8	100,8	101,2	103,1	102,4	6286,53	878,91
Kombajn do ziemniaków	96289,0	100,1	102,5	105,7	106,5	1204,06	168,34
Samochód dostawczy	112069,1	98,9	105,1	102,4	102,0	1401,39	195,92
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	64813,9	99,9	101,6	107,6	111,0	810,48	113,31
Siewnik 25 redlic	20511,8	99,4	101,5	103,1	104,0	256,49	35,86
Ciągnik 90 kW	239348,3	100,3	102,4	106,4	106,0	2992,98	418,44
Przyczepa do ciągnika samowyladowcza	45243,0	99,8	104,9	111,8	111,2	565,75	79,10
Kopaczka elewatorowa	18006,0	99,3	101,6	106,3	108,0	225,16	31,48
Zestaw uprawowo-siewny	59140,2	100,5	104,0	103,5	103,9	739,53	103,39
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	9352,1	100,9	104,0	108,3	108,5	116,95	16,35
Zgrabiarka 1-karuzelowa	14913,4	100,4	104,0	108,6	108,6	186,49	26,07
Prasa zwijająca, stalokomorowa	67991,2	99,8	101,5	103,8	102,8	850,21	118,87
Owijarka do bel	12159,4	103,4	104,5	112,7	108,9	152,05	21,26
Opryskiwacz 400 l	6859,6	98,3	102,8	106,5	106,2	85,78	11,99
Agregat uprawowy (kultywator i wał strunowy)	9625,3	100,0	103,4	109,0	109,4	120,36	16,83
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	16680,9	99,9	102,8	105,1	106,0	208,59	29,16
Pług 4-skibowy	15111,6	100,1	103,4	111,8	110,7	188,97	26,42
Pielniko-obsypnik 3-rzędowy	1337,4	100,1	105,2	108,6	108,2	16,72	2,34
Glebogryzarka	6458,0	100,3	101,9	105,2	104,9	80,76	11,29
Rozsiewacz nawozów zawieszany	6903,3	100,4	102,8	109,7	109,7	86,32	12,07
Dojarka 1- lub 2-konwiowa ^a	7809,1	100,0	104,0	106,5	107,2	97,65	57,48

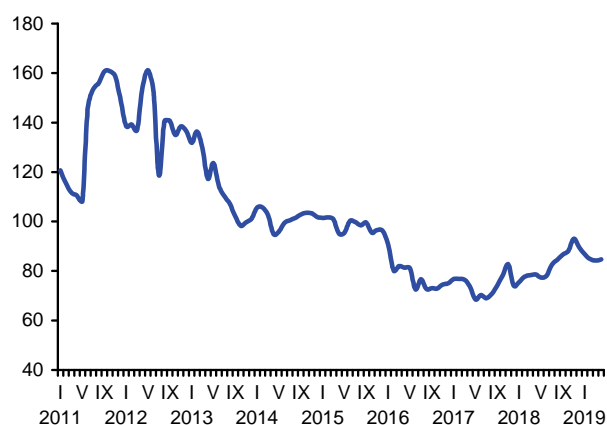
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

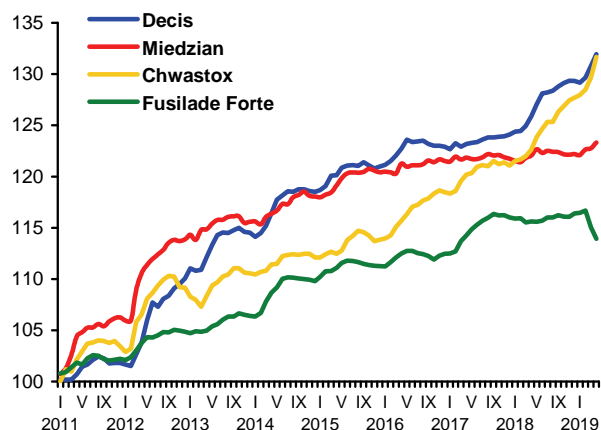
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

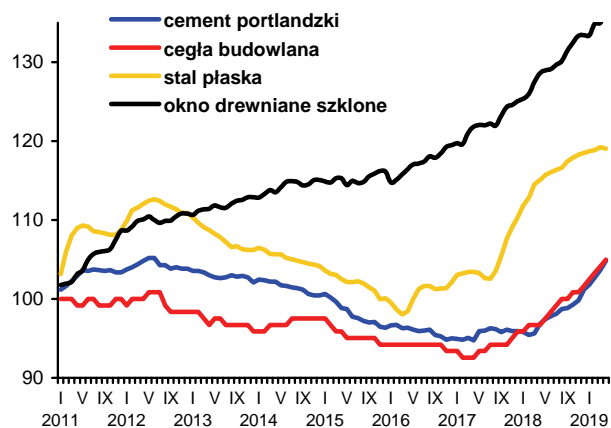
Rys. 2. Dynamika cen nawozów mineralnych w handlu światowym (2010=100)

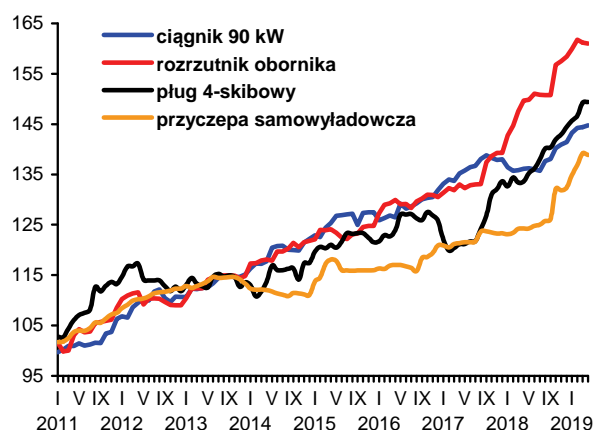
Rys. 3. Dynamika cen wybranych środków ochrony roślin (XII 2010=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2010=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2010=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce (lewa oś) oraz światowe ceny ropy naftowej (prawa oś)

